

ANEXA I

MODEL PENTRU RAPORTUL PRIVIND PROGRESSELE ÎNREGISTRATE

ICC	2014RO16M8PA001
Versiune	2019.0

ANEXA I	1
MODEL PENTRU RAPORTUL PRIVIND PROGRESELE ÎNREGISTRATE.....	1
PARTEA I.....	4
1. Modificarea necesităților de dezvoltare din statul membru după adoptarea acordului de parteneriat [articolul 52 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (1)].....	4
2. Progresele înregistrate către realizarea strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, precum și a misiunilor specifice fondurilor, prin contribuția fondurilor ESI la obiectivele tematice selectate și, în special, în ceea ce privește obiectivele de etapă stabilite pentru fiecare program în cadrul de performanță și contribuțiile utilizate pentru obiectivele legate de schimbările climatice [Articolul 52 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013].....	9
Tabelul 1	22
Tabelul 2	23
3. Numai pentru raportul din 2017 — Acțiuni întreprinse pentru a îndeplini condiționalitățile ex ante stabilite în acordul de parteneriat [articolul 52 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]	28
4. Implementarea mecanismelor de asigurare a coordonării între fondurile ESI și alte instrumente de finanțare ale Uniunii și naționale și cu Banca Europeană de Investiții (BEI) [articolul 52 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]	37
5. Implementarea abordării integrate a dezvoltării teritoriale sau un rezumat al implementării abordărilor integrate pe baza programelor, inclusiv progresele înregistrate către realizarea domeniilor prioritare stabilite pentru cooperare [articolul 52 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]	40
(a) Observații generale și evaluare.	40
(b) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității.	42
(c) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării investițiilor teritoriale integrate, dacă este cazul.	44
(ca) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării acțiunilor integrate în favoarea dezvoltării urbane durabile.	46
(d) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo este cazul, prezentare generală a implementării strategiilor macroregionale și a strategiilor privind bazinele maritime.....	47
(e) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (iii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo unde este cazul, o prezentare generală a implementării abordării integrate pentru a răspunde nevoilor specifice ale zonelor geografice cel mai grav afectate de sărăcie sau ale grupurilor ținută supuse celui mai ridicat risc de discriminare sau de excludere socială.	49
(f) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (iv) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo este cazul, prezentare generală a implementării măsurilor de soluționare a provocărilor demografice ale zonelor care suferă de pe urma unor handicapuri naturale sau demografice grave și permanente.	50
6. După caz, acțiunile întreprinse pentru consolidarea capacității autorităților din statele membre și a beneficiarilor în privința administrării și utilizării fondurilor ESI [articolul 52 alineatul (2) litera (f) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]	51

7. Acțiunile întreprinse și progresele realizate în vederea reducerii sarcinii administrative pentru beneficiari [articolul 52 alineatul (2) litera (g) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013].....	55
8. Rolul partenerilor menționați la articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 în punerea în aplicare a acordului de parteneriat [articolul 52 alineatul (2) litera (h) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]	59
9. Un rezumat al acțiunilor întreprinse în legătură cu aplicarea principiilor orizontale și cu obiectivele de politică pentru implementarea fondurilor ESI [articolul 52 alineatul (2) litera (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013].....	62
PARTEA II.....	66
10. Implementarea inițiativei "Locuri de muncă pentru tineri" (YEI) [articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1304/2013].....	66
PARTEA III	69
11. Informații și evaluări suplimentare care pot fi adăugate în funcție de conținutul și de obiectivele programului operațional [articolul 111 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, incluse, dacă este necesar, pentru a completa alte secțiuni din raportul privind progresele înregistrate]	69
11.1 Progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea abordării integrate a dezvoltării teritoriale, inclusiv a dezvoltării regiunilor care se confruntă cu dificultăți demografice și cu handicapuri naturale sau permanente, a investițiilor teritoriale integrate, a dezvoltării urbane durabile și a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității în cadrul programului operațional.	69
11.2 Progresele realizate în ceea ce privește implementarea acțiunilor menite să consolideze capacitatea autorităților statelor membre și a beneficiarilor de a administra și a utiliza fondurile.	70
11.3 Progresele înregistrate în implementarea unor eventuale acțiuni transnaționale și interregionale.	71
11.4 Progresele realizate în implementarea unor măsuri care să răspundă nevoilor specifice din zonele geografice cele mai afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă expuse cel mai mult riscului de discriminare sau excludere socială, în special în ceea ce privește comunitățile marginalizate, persoanele cu handicap, șomerii de lungă durată și tinerii care nu au un loc de muncă, inclusiv, dacă este cazul, resursele financiare utilizate.	72
PARTEA IV	73
12. Implementarea YEI [articolul 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1304/2013]	73
PARTEA V	78
13. Contribuția programului la realizarea strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii [articolul 50 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013].....	78
Documente	80
Rezultatele celei mai recente validări	81

PARTEA I

Informațiile și evaluările solicitate pentru toate fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)

1. MODIFICAREA NECESITAȚILOR DE DEZVOLTARE DIN STATUL MEMBRU DUPA ADOPTAREA ACORDULUI DE PARTENERIAT [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (A) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI (1)]

(a) Descrierea generală și evaluarea modificării necesităților de dezvoltare, inclusiv descrierea modificărilor necesităților de dezvoltare identificate de noile recomandări relevante specifice fiecărei țări, adoptate în conformitate cu articolul 121 alineatul (2) și cu articolul 148 alineatul (4) din tratat.

(b) Alte elemente, dacă este cazul.

Progresele înregistrate de România a la nivelul celor 5 provocări de dezvoltare identificate prin Acordul de Parteneriat nu implică revizuirea nevoilor de dezvoltare și reconfigurarea investițiilor stabilite în cadrul programelor subsecvente acestuia. Astfel, rămâne de actualitate necesitatea consolidării măsurilor active pe piața forței de muncă, a integrării sociale și combaterii sărăciei, creșterii ratei de școlarizare și scăderii ratei de părăsire timpurie a școlii, îmbunătățirii eficienței consumului de energie și combaterii schimbărilor climatice, dezvoltării infrastructurii, cu precădere a celei de transport și mediu, dezvoltării locale integrate, susținerii antreprenoriatului, dezvoltării cercetării inovării, îmbunătățirii accesului la tehnologia IT, capacității instituționale a autorităților publice .

1. Competitivitatea și dezvoltarea locală

Nivelul general al activității economice din România rămâne în continuare foarte scăzut. O analiză a nivelului, structurii și performanței sectoriale arată clar faptul că problema competitivității rămâne o provocare pentru România.

Productivitatea și competitivitatea rămân deficitare în multe domenii industriale, iar serviciile cu valoare adăugată înaltă sunt slab reprezentate în cadrul economiei. Strategia Națională pentru Competitivitate (aprobata prin HG nr. 752/2015) a identificat sectoarele industriale și serviciile cu valoare adăugată, competitive, care au demonstrat creșteri recente și bune performanțe la export: sectorul autovehiculelor, sectorul alimentar și al băuturilor, agricultura ecologică, sectorul textilelor și al pielăriei, sectorul tehnologiilor informației și comunicațiilor și sectorul serviciilor financiare. Prin HG nr.640/2018, lista sectoarelor competitive a fost completată cu sectoarele construcții și distribuție.

În anul 2017 rata de supraviețuire a întreprinderilor la un an este de peste 60%, în scădere față de 2015 (75%). Proporția celor care și-au încetat definitiv activitatea este de 21,7% în creștere cu 7,4 p.p. comparativ cu anul precedent, iar ponderea întreprinderilor încă inactive la un an după înființare se situează în jurul valorii de 17,5%.

În anul 2017, regiunile Nord-Vest, Sud-Est, Centru și Nord-Est prezintă cele mai ridicate rate (73,3%, 69,4%, 68,7%, respectiv 65,4%) a întreprinderilor active după un an de la înființare; regiunile Sud-Vest Oltenia și Vest prezintă cele mai ridicate rate a întreprinderilor inactive la un an de la înființare, aproximativ 28,7%, respectiv 27,9%, iar regiunea București-Ilfov prezintă cea mai ridicată rată a întreprinderilor desființate.

Cauze ale eșecului în dezvoltarea antreprenorialului este accesul dificil la surse de finanțare, nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor percepute, precum și faptul că nu există suficiente stimulente pentru a încuraja investițiile încă din primul an de la înființare și colaterale disponibile reduse pentru asigurarea garanțiilor.

În ceea ce privește TIC, pe lângă potențialul său ca sector în dezvoltare, acesta joacă un rol din ce în ce mai important în îmbunătățirea eficienței întreprinderilor și în extinderea accesului la piață. Dezvoltarea TIC este un domeniu cheie de îmbunătățire a competitivității mediului de afaceri, de creștere a eficienței sectorului public și de reducere a birocrăției. Potrivit rezultatelor anchetei privind accesul populației la tehnologia informațiilor și comunicațiilor în gospodăria, nivelul acestuia a crescut, în anul 2018, aproape trei sferturi dintre gospodăriile din România (72,4%) având acces la rețeaua de internet de acasă.

Investițiile în cercetare-dezvoltare rămân scăzute, contribuția sectorului privat rămânând mult sub nivelul asumat ca țintă pentru obiectivul Europa 2020. Față de ținta națională 2020 - 2% din PIB (1% PIB - sector public și 1% PIB - sector privat), situația în 2017 era: 0,50% din PIB* (0,21% PIB – sector public și 0,29% PIB – sector privat), în creștere față de 2016 cu 0,02 p.p. pe total cheltuieli (creșterea cu 0,02 p.p. provine din sectorul privat, sectorul public rămânând cu aceeași pondere de 0,21%).

În anul 2017 au fost cheltuite 4.317,1 mil. lei (o creștere de 8% raportat la 2015) pentru activitatea de cercetare-dezvoltare.

După sursele de finanțare ale cheltuielilor totale de cercetare-dezvoltare, în anul 2017, sursele de la întreprinderi au avut totuși cea mai ridicată pondere, respectiv 53,2% în creștere cu 11,5% față de 2015), urmate de fondurile publice (inclusiv fondurile publice generale universitare), respectiv 35,9%.

Din fondurile publice, cele mai mari sume au fost direcționate către unitățile din sectorul guvernamental (70,0%), urmate de unitățile din sectorul învățământ superior (18,1%). Sursele de finanțare externe pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au fost orientate în cea mai mare parte către unitățile din sectorul privat (39,4%) și sectorul public (36,1%) și sectorul învățământ superior (24,0%).

1. Populația și aspecte sociale

Discrepanțe în ceea ce privește veniturile, oportunitățile, nivelul de educație și competențe sau serviciile de sănătate au variații pronunțate între regiuni, între zonele urbane și cele rurale, ceea ce necesită intervenții adaptate și strategice în lupta împotriva sărăciei, excluziunii sociale și pentru creșterea accesului la educație.

În anul 2018, situația pieței forței de muncă arată o îmbunătățire, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani fiind de 69,9%. Cele mai mari valori au fost înregistrate pentru populația de sex masculin (78,9% față de numai 60,6% pentru populația de sex feminin). Pe medii de rezidență, rata de ocupare în mediul urban a fost de 70,3%, față de 69,3% în mediul rural. Rata de ocupare la tineri (15-24 ani) a fost de 24,7% și a înregistrat o valoare mult mai ridicată pentru cei din mediul rural (31,7%).

Prin urmare se păstrează în continuare discrepanțele față de media UE-28 (73.1%) - 0,1 p.p. față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

În funcție de nivelul de instruire, cele mai active din punct de vedere economic au fost persoanele cu nivel de educație superior (universitar de scurtă și lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, post-doctorat și studii postuniversitare), rata de activitate a acestora fiind de 90,3%. Persoanele cu nivel mediu de educație (postliceal de specialitate, liceal, inclusiv treapta I și profesional, complementar sau de ucenici) au fost active pe piața forței de muncă în proporție de 71,8%. Participarea la activitatea economică a persoanelor cu nivel scăzut de educație (gimnazial, primar și fără școală) a fost de numai 45,6%. Pe măsură ce scade nivelul de educație al persoanelor în vârstă de muncă, discrepanțele pe sexe și medii se adâncesc.

Pe activități ale economiei naționale, se observă că, dintre persoanele ocupate, 22,3% lucrau în domeniul agricol (în scădere cu 0,8 față de 2016). În ramurile neagricole, persoanele ocupate se regăseau în proporție de 24,8% în industria prelucrătoare, 18,4% în comerț și 10,0% în construcții. Dintre activitățile cu un pronunțat grad de ocupare în rândul femeilor enumerăm: sănătate și asistență socială (78,9%), învățământ (76,8%), intermediari financiare (66,5%), hoteluri și restaurante (60,3%), activități profesionale (57,0%), tranzacții

imobiliare (54,8%), activități de spectacole, culturale și recreative (54,0%) și comerț (53,7%). Persoanele ocupate în vârstă de muncă (15-64 ani) se regăseau în proporție de 49,2% în servicii, 31,0% în industrie și construcții și 19,8% în sectorul agricol.

Astfel, la o populația activă a României de 9.069 mii persoane în anul 2018, 8.689 mii erau persoane ocupate și 380 mii erau șomeri. Rata șomajului (proporția șomerilor în populația activă) a înregistrat la nivelul țării o valoare de 4,2%, în ceea mai mare măsură fiind afectați absolvenții învățământului mediu, pentru care rata șomajului a fost de 5,8%, respectiv 4,3%. Rata șomajului a fost de doar 2,1% în cazul persoanelor cu studii superioare.

Repartizarea pe sexe și medii de rezidență a șomerilor relevă că, în anul 2018, prepondera în numărul total al șomerilor erau persoanele de sex masculin (64,4%), precum și persoanele din mediul rural (51,0%). Din distribuția șomerilor pe grupe de vârstă se constată că tinerii (15-24 ani) dețineau, ca și în anii anteriori, o pondere semnificativă (26,6%) în totalul șomerilor, reprezentând 31,8% din numărul total șomerilor din mediul rural și 21,1% din mediul urban.

Rata șomajului de lungă durată (în șomaj de un an și peste) a fost de 1,8%, (în scădere cu 1,2p.p. față de 2016), iar incidența șomajului de lungă durată (persoane aflate în șomaj de un an și peste) a fost de 44,1% din totalul șomerilor (în scădere cu 5,9 p.p. față de 2016). Incidența șomajului de lungă durată a fost mai mare pentru bărbați (47,1% față de 38,6% în cazul femeilor), dar a avut valori apropiate pe medii de rezidență (45,0% în mediul urban și 43,2% în mediul rural). Pentru tineri (15-24 ani), rata șomajului de lungă durată (în șomaj de șase luni și peste) a fost de 9,3%, iar incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului de 57,2%.

Rata șomajului a atins valorile cele mai ridicate în regiunile SV Oltenia (6,4%) și Sud Est (6,1%), iar cele mai mici în regiunile NE (2,4%) și NV (2,9%).

Comparativ cu celelalte state ale UE, România se caracterizează printr-o rata a riscului de sărăcie sau excluziune socială (indicatorul AROPE) de 32,5%, în anul 2018 (în scădere cu 6,3 p.p. față de 2016) corespunzătoare unui număr de 6,36 mil. persoane care sunt afectate de cel puțin unul dintre următorii factori: venituri sub pragul sărăciei, traiul în condiții cu lipsuri materiale severe sau traiul în gospodării cu o intensitate foarte scăzută a muncii.

Cu toate că, pe ansamblu, tendința ultimilor ani a fost vizibil descendentă, nivelurile relative estimate pentru România sunt foarte mari. Categoriile socio-economice care prezintă în medie cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială sunt persoanele de sex feminin (33,9%, față de 31,0% la cele de sex masculin), șomerii, persoanele cu un nivel scăzut de instruire. În anul 2018 o pondere de 54,5% din populația cu nivel scăzut de instruire s-a situat în risc de sărăcie sau excluziune socială, în comparație cu 5,9% dintre persoanele cu nivel superior de instruire. Statutul ocupațional de șomer este legat de un mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2018, în jur de 3 din 5 șomeri (60,9% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 38,1 p.p. mai mic decât cel al șomerilor. Principalii factori care au condus la situația prezentată sunt: componența gospodăriei în care trăiesc aceștia și situația acestora pe piața forței de muncă.

În același timp, vârsta are un rol important, indicatorul AROPE fiind mai mare la copii (38,1%) și la tinerii din grupa de vârstă 18-24 ani (36,7%), scăzând la persoanele de 65 de ani și peste (32,8%).

Față de anul 2016 s-a înregistrat scăderea ponderii persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială la toate grupele de vârstă, mai însemnate fiind la grupele de vârstă de 0-17 ani (cu 11,1 p.p), de 18-24 ani (8,9 p.p), respectiv 25-49 ani (6,8 p.p).

Riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit și în profil regional, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială înregistrându-se în regiunile de Nord-Est și Sud-Vest Oltenia, iar în regiunea

Nord-Est fiind de două ori mai mare decât în regiunea București-Ilfov (44,7% față de 21,4%).

Analizând evoluția componentelor indicatorului AROPE se poate observa că în anul 2018, aproape 1,4 milioane de persoane se aflau în risc de sărăcie și erau deprivate material sever (7,0%). Un număr de 404 mii persoane sunt expuse riscului de sărăcie, se află în deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

În ceea ce privește educația, în anul 2018, numărul persoanelor de 15 ani și peste care au urmat o formă de instruire în cadrul sistemului național de educație a fost de 1364 mii persoane; dintre acestea, ponderile majoritare au fost deținute de persoanele cu domiciliul în mediul urban (55,5%) și de tineri (96,2%). Din totalul celor care au urmat o formă de instruire în cadrul sistemului național de educație, persoanele ocupate au reprezentat 3,5%, iar șomerii numai 0,6%. În anul 2018 persoanele cu nivel scăzut de educație reprezentau 34,4% din totalul populației de 15 ani și peste, puțin peste jumătate (52,2%) un nivel mediu de educație, iar cele cu studii superioare dețineau o pondere de 13,4%. Majoritatea absolvenților învățământului superior domiciliau în mediul urban (85,7%) și erau femei (52,6%).

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tinerii în vârstă de 18-24 ani a fost în anul 2018 de 16,4%, având valori apropiate pe sexe (16,7% în cazul bărbaților și 16,1% în cazul persoanelor de sex feminin), dar a înregistrat diferențe semnificative pe medii de rezidență (24,4% în mediul rural față de 7,7% în mediul urban).

Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (calculată pentru grupa de vârstă 15-24 ani) a fost în anul 2018 de 14,5%, mai mare în cazul femeilor (17,8% față de 11,4% în cel al bărbaților) și în cazul celor rezidenți în mediul rural (17,5% față de 11,1% pentru tinerii din mediul urban).

După cum s-a menționat mai sus, sărăcia se concentrează în mod semnificativ în zonele rurale din România și este însoțită de precaritatea locuințelor, în principal în ceea ce privește, insalubritatea (toaletă, baie, apă curentă, infrastructură de canalizare, etc.). Deși s-au realizat investiții în infrastructură (drumuri, alimentarea cu apă și infrastructura de canalizare) și în servicii de bază în zonele rurale, această infrastructură este în continuare subdezvoltată, afectând astfel creșterea economică, crearea de locuri de muncă, atractivitatea investițiilor și având un impact negativ asupra calității vieții populației rurale.

1. Infrastructura

Creșterea economică a României este îngreunată de infrastructura subdezvoltată și depășită. Deși România este poziționată pe rute importante care leagă Europa Centrală de Marea Neagră și Caucaz, infrastructura de transport este mult deficitară raportat la volumul de bunuri și numărul de pasageri ce se deplasează pe teritoriul românesc, iar accesibilitatea rămâne o barieră majoră pentru dezvoltarea economică regională.

România continuă să ocupe ultima poziție între statele membre ale UE în ceea ce privește calitatea infrastructurii generale, a infrastructurii rutiere și a infrastructurii feroviare.

La sfârșitul anului 2018, drumurile publice totalizau 86.234 km, din care 17.740 km (20,6%) drumuri naționale, 35.085 km (40,7%) drumuri județene și 33.409 km (38,7%), drumuri comunale.

Din totalul drumurilor naționale, 34,9% (6.194 km) erau drumuri europene, 4,6% (823km) autostrăzi, iar din punctul de vedere al numărului de benzi de circulație, 1,6% (290 km) erau drumuri cu 3 benzi, 10,6% (1.873 km) drumuri cu 4 benzi și 0,2% (31 km) drumuri cu 6 benzi.

Tot la sfârșitul anului 2018, liniile de cale ferată de folosință publică în exploatare însumau 10.765 km, din care 10.627 km (98,7%) linii cu ecartament normal și 134 km (1,3%) linii cu ecartament larg.

Densitatea liniilor la 1.000 km² teritoriu era de 45,2‰. Densitățile cele mai mari s-au înregistrat, în ordine, în

regiunea București-Ilfov (154,7‰), regiunea Vest (58,9‰), regiunea Sud-Est (48,8‰) și regiunea Nord-Vest (48,7‰). La aceeași dată, lungimea simplă a liniilor de cale ferată în exploatare electrificate era de 4.029 km, reprezentând 37,4% din rețeaua de căi ferate în exploatare.

Potrivit rezultatelor anchetei privind accesul populației la tehnologia informațiilor și comunicațiilor în gospodării, în anul 2018, aproape trei sferturi dintre gospodăriile din România (72,4%) aveau acces la rețeaua de internet de acasă. În profil teritorial, la nivelul anului 2018, conectarea la internet a fost mai răspândită în cadrul gospodăriilor din regiunea București-Ilfov (peste 8 din 9 gospodării aveau acces la internet de acasă), urmată de regiunile Vest și Nord-Vest. Cele mai mici ponderi ale gospodăriilor cu conectare la internet, erau înregistrate de regiunile Nord-Est (65,1%) și Sud-EST (65,2%).

Tipurile de conexiune folosite la accesarea internetului de acasă sunt în proporție de 82,1% conexiunile broadband fixe (conexiunile de bandă largă fixe), urmate la mare distanță de conexiunile broadband mobile (57,3%) și de conexiunile narrowband (12,5%).

1. Resursele

România este înzestrată cu un bun potențial energetic, o proporție semnificativă a acestuia provenind din surse regenerabile care depășesc ținta națională Europa 2020, respectiv ca 24% din consumul final brut de energie provenit din surse regenerabile.

Pe de altă parte, eficiența sistemelor de transport și de distribuție a încălzirii centralizate rămâne foarte redusă, amenințând sustenabilitatea sistemelor în multe orașe.

Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată continuă să fie una dintre cele mai importante priorități care vizează ameliorarea standardelor de viață din România, în special în zonele rurale. Gestionarea deșeurilor este încă departe de standardele europene, fiind caracterizată de niveluri reduse de reutilizare, reciclare și valorificare energetică.

În 2018, lungimea simplă a rețelei de distribuție a apei potabile era de 84.504 km, cu 3,0% mai mare pe total țară, față de situația existentă la sfârșitul anului 2017.

Lungimea totală a rețelei de canalizare la sfârșitul anului 2018, a fost de 38.449 km, din care 24.606,2 km în municipii și orașe. Comparativ cu anul precedent, lungimea rețelei de canalizare s-a extins cu 5,8%.

Populația conectată la sistemele de canalizare în anul 2016 a reprezentat 49,1% din populația rezidentă a României. În anul 2016, un număr de 9.702.739 locuitori aveau locuințele conectate la sistemele de canalizare (SC), aceștia reprezentând 49,1% din populația rezidentă a României. În ceea ce privește epurarea apelor uzate, populația cu locuințele conectate la sistemele de canalizare prevăzute cu stații de epurare (SCE) a fost de 9.415.524 persoane, reprezentând 47,7% din populația rezidentă a țării.

1. Administrația și guvernarea

România continuă să fie caracterizată de o slabă capacitate administrativă a instituțiilor publice și de o predispoziție către birocratie și reglementări exagerate care au o influență puternică asupra competitivității mediului său de afaceri. În pofida eforturilor de a implementa un proces viguros de elaborare a politicilor publice în România, sunt necesare în continuare reforme care să îmbunătățească calitatea administrației publice. Deși s-au înregistrat progrese în multe domenii, sunt necesare măsuri pentru consolidarea capacității instituționale, reformă și modernizare, pentru un sistem juridic solid și independent.

2. PROGRESSELE ÎNREGISTRATE CĂTRE REALIZAREA STRATEGIEI UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII, PRECUM ȘI A MISIUNILOR SPECIFICE FONDURILOR, PRIN CONTRIBUȚIA FONDURILOR ESI LA OBIECTIVELE TEMATICE SELECTATE ȘI, ÎN SPECIAL, ÎN CEEA CE PRIVEȘTE OBIECTIVELE DE ETAPĂ STABILITE PENTRU FIECARE PROGRAM ÎN CADRUL DE PERFORMANȚĂ ȘI CONTRIBUȚIILE UTILIZATE PENTRU OBIECTIVELE LEGATE DE SCHIMBĂRILE CLIMATICE [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (B) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

(a) Descrierea și evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020 (3) și a contribuției din fondurile ESI în acest scop, cu trimitere la obiectivele de etapă stabilite în cadrul de performanță și la sprijinul utilizat pentru obiectivele legate de schimbările climatice, după caz.

(b) Descrierea și evaluarea modului în care fondurile ESI au contribuit la îndeplinirea obiectivelor tematice și a progreselor realizate în vederea atingerii principalelor rezultate așteptate pentru fiecare dintre obiectivele tematice stabilite în acordul de parteneriat, cu trimitere la obiectivele de etapă stabilite în cadrul de performanță și la sprijinul utilizat pentru obiectivele legate de schimbările climatice, după caz, inclusiv, dacă este cazul, o descriere a contribuției fondurilor ESI la realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, cu trimitere la obiectivele de etapă stabilite în cadrul de performanță pentru fiecare program.

(c) O descriere a contribuției fondurilor ESI la recomandările relevante specifice fiecărei țări.

(d) Dacă este cazul, o descriere a modului în care fondurile ESI au răspuns modificărilor necesităților de dezvoltare.

(e) Numai pentru raportul din 2019: o analiză sintetică a datelor din tabelul 2, incluzând o evaluare a motivelor pentru care obiectivele de etapă nu au fost atinse și a măsurilor luate pentru a soluționa aceste aspecte.

(f) Alte elemente, dacă este cazul.

(a) Contribuția României la îndeplinirea obiectivului general al Strategiei Europa 2020 este monitorizată printr-un set de indicatori și ținte stabilite la nivel național, în conformitate cu Programul Național de Reformă. Corespunzător principalilor indicatori de monitorizare ai Strategiei, sprijinul fondurilor ESI vizează:

- rata de ocupare a populației cu vârstă de 20-64 ani – țintă RO: 70%

În anul 2018 conform INS, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani și-a continuat tendința de creștere, fiind de 69,9%, la o distanță de 0,1 p.p. de ținta națională Europa 2020.

Din FSE, prin POCU, a fost sprijinită integrarea pe piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă sau a celor inactive prin lansarea a 7 apeluri în valoare totală de aprox. 529 mil. €. Acțiunile includ sprijinul pentru creșterea ocupării și dezvoltarea competențelor în rândul tinerilor NEET, precum și intervențiile prin care este vizată creșterea ocupării în rândul șomerilor și persoanelor inactive, în special a celor de etnie romă și din mediul rural, reintegrare pe piața muncii a lucrătorilor disponibilizați/concediați, măsuri integrate de formare, mediere și plasare pe piața șomerilor, persoanelor inactive apte de muncă, persoanelor din grupurile vulnerabile, celor de etnie romă și din mediul rural care trăiesc din agricultura de subzistență/semi-subzistență (2,38 mil.€ în regiunea București-Ilfov, 48,43 mil.€ în regiuni mai puțin dezvoltate și 1,23 mil.€ în teritoriul ITI Delta Dunării). Urmare a acestor intervenții, conform datelor raportate de către beneficiari au fost integrate pe piața muncii 7.176 persoane.

Continuă implementarea schemelor de tip seed capital - *România Start Up Plus* și *Diaspora Start Up* (se estimează că vor fi create aprox. 5.000 de locuri de muncă: România Start-up Plus - minim 4.000 locuri de muncă și Diaspora Start-up - minim 750 noi locuri de muncă). Sunt sprijinite inițiativele antreprenoriale,

dezvoltarea economică a comunităților locale, inovarea socială și crearea de noi locuri de muncă, inclusiv pentru persoane din grupuri vulnerabile. Până la 31 decembrie 2018, Programul *Start Up Nation România* a susținut înființarea a 17.717 locuri de muncă, din care 14.365 ocupate de persoane defavorizate (șomeri, tineri absolvenți ai sistemului de educație).

Indirect, contribuie la integrarea pe piața muncii, proiectele POCU (în valoare de peste 780 mil. €) destinate creșterii competitivității întreprinderilor și resurselor umane, anticiparea cerințelor de calificare și competențe și formare la locul de muncă în contextul schimbării structurii ocupaționale.

Prin PNDR, până în 2023 se estimează crearea a 24.474 locuri de muncă. În plus, în cadrul proiectelor sprijinite (LEADER), se estimează crearea a 2.055 locuri de muncă. Sunt în curs de implementare proiecte pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale precum și dezvoltarea activităților neagricole de către întreprinderile existente. Prin investițiile FEPAM, până în 2023, vor fi create aprox. 436 locuri de muncă și menținute 442,33, ca urmare a susținerii diversificării economice la nivelul comunităților locale cu impact asupra numărului de locuri de muncă pentru pescari și acvacultori.

- 2% din PIB pentru investiții în cercetare și dezvoltare (1% PIB - sector public și 1% PIB sector privat)

În anul 2017 investițiile în cercetare și dezvoltare au reprezentat 0,50% din PIB (0,21% din PIB – sector public și 0,29% din PIB – sector privat), în creștere față de 2016 cu 0,02 p.p. pe total cheltuieli (datorită creșterii cheltuielilor din sectorul privat cu 0,02 p.p., nivelul cheltuielilor din sectorul public rămânând constant).

Contribuția fondurilor ESI se realizează prin PO Competitivitate (AP 1 - alocare FEDR de 798 mil. €) și PO Regional - AP1 (alocare 152,53 mil. € FEDR). În cadrul POC, până la finalul anului 2018 au fost lansate apeluri în valoare de 667,4 mil. € FEDR, care susțin dezvoltarea CDI în domeniile de specializare inteligentă și în domeniul sănătate. Prin POR, intervențiile sunt orientate către investiții în infrastructură, servicii și crearea de baze de date, cu scopul de a realiza un transfer mai intens al rezultatelor cercetării în aplicații comerciale inovative, cu impact asupra preluării și diseminării rezultatelor cercetării în piață. Primele apeluri de proiecte au fost lansate în anul 2018. La finalul anului 2018 erau depuse 101 proiecte cu o valoare nerambursabila de 29,49 mil €.

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (față de anul 1990) – țintă 20%, estimată la nivelul AP

Conform PNR 2019, valorile istorice și cele prognozate asociate emisiilor de gaze cu efect de seră arată că România își va respecta limita privind emisiile asumată conform Deciziei nr. 406/2009/CE privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020.

În procesul de elaborare a programelor s-a asigurat sinergia între CRESC și finanțările ESI așa încât a rezultat că 27,53% din alocarea națională de la nivelul Acordului vizează sprijinul pentru acțiunile dedicate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. În termeni de alocare, sprijinul acordat obiectivelor legate de schimbările climatice la nivelul programelor este următoarea: POIM 26,62%, POR 25,25%, POC 1,13%, POCU 1,22%, POCA 0,22%, PNDR 45,78%, POPAM 18,018%.

În termeni de implementare, POIM contribuie la măsurile de diminuare a emisiilor de GES din sectorul energiei și de stimulare a producerii de energie din surse nepoluante, prin 3 proiecte integrate de termoficare (11,89 mil.€). Pentru sectorul transporturi este sprijinită dezvoltarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur și cu un impact redus asupra mediului, prin finanțarea proiectelor destinate creșterii gradului de siguranță și îmbunătățirii condițiilor de mediu pentru toate tipurile de transport, precum și a celor pentru creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor. Proiectele care dezvoltă sisteme integrate de management al deșeurilor sau care au ca obiectiv realizarea de instalații de valorificare energetică cu cogenerare de înaltă eficiență (18 proiecte fazate pentru sistemele integrate de management al deșeurilor, în valoare totală de 203,67 mil.€, prin a căror implementare se va ajunge la o capacitate suplimentară de reciclare

a deșeurilor de 966.732 t/an) sunt relevante pentru atingerea țintei.

POR sprijină dezvoltarea mobilității urbane durabile prin finanțarea proiectelor având ca scop dezvoltarea unui sistem de transport public de călători eficient și stimularea mobilității. 1,74 mld.€ sunt alocate pentru proiecte destinate achiziționării de mijloace de transport public (material rulant - tramvaie, troleibuze și autobuze electrice) ce pot fi echipate cu softuri și echipamente (e-bilete sau e-ticketing), sistemelor de management al traficului și a altor STI. Sunt finanțate și investiții vizând reconversia și/sau reutilizarea terenurilor neutilizate și abandonate și transformarea lor în zone de agrement și recreere pentru populație (FEDR - 197,60 mil.€).

PNDR susține utilizarea eficientă a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic (290,2 mil.€ FEADR).

- ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut – 24%

În anul 2017, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie a fost de 24,5%. Valorile indicatorului pentru anii 2014-2017 depășesc atât ținta europeană (20%), cât și ținta națională asumată (24%), așa cum au fost stabilite pentru anul 2020.

Prin POIM au fost lansate apeluri de proiecte (22,3 mil. €, din care 18,95 mil. € FEDR) pentru dezvoltarea infrastructurii de distribuție de energie din surse alternative – sector distribuție.

- creșterea eficienței energetice – 19%

În anul 2017, consumul final de energie a fost de 23,3 Mtep. Valorile istorice și cele prognozate asociate consumului final de energie din România se mențin la un nivel inferior limitei asumate pentru anul 2020 (30,3 Mtep).

În cadrul POIM și POR au fost lansate apeluri de proiecte pentru obiectivele specifice care vizează creșterea eficienței energetice. POR implementează un pachet de măsuri pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și publice și a sistemelor de iluminat public. Alocarea (FEDR și buget de stat) este de 1.110 mil.€, din care s-au efectuat plăți către beneficiari în valoare de 62,82mil. € până la 31 dec. 2018. POIM promovează sisteme de măsură, evidență și monitorizare a consumurilor de energie de pe platformele industriale (alocat de 12,50 mil.€), fiind aprobate și contractate 15 proiecte, în valoare totală de 2,69 mil.€. Totodată este susținută realizarea și modernizarea centralelor electrice de cogenerare de înaltă eficiență (maximum 8 MWe) pe gaz natural și biomasă, la nivelul întreprinderilor și care utilizează gaze reziduale provenite din procese industriale (alocare - 67,58 mil.€), precum și modernizarea sistemelor centralizate de transport și distribuție a energiei termice din anumite orașe (alocare - 105,77 mil.€).

- rata părăsirii timpurii a școlii – țintă RO 2020: 11,3%

Rata părăsirii timpurii a școlii a fost în 2018 de 16,4%, în scădere față de 2016 cu 2,1 p.p.

FSE, prin POCU, finanțează măsuri integrate socio-educaționale care vizează în același timp familia, școala și comunitatea ("Școală pentru toți" - 173,2 mil.€) și școlile cu cel mai ridicat grad de defavorizare, cu mulți copii aflați în risc de abandon școlar și care nu reușesc să atragă sau să mențină în școală profesorii calificați ("Profesori motivați în școli defavorizate - alocare totală de 25 mil.€). Programul "A doua șansă" (alocare FSE - 138 mil.€) este destinat unor activități care să readucă în sistemul de educație și formare tineri și adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie, precum și unor activități menite să asigure perfecționarea profesională specializată pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar.

Ssuplimentar sumei alocate anual de la bugetul de stat programului național de rechizite școlare, se implementează proiectul *Rechizite pentru preșcolari și elevi – șanse egale la educație*, finanțat prin POAD, cu

un buget de 27 mil.€ până în 2023. Numărul potențial de elevi beneficiari este de 360.150..

- rata populației cu vârstă de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară – țintă RO 2020: 26,7%

Ponderea populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară a fost în 2018 de 24,6%.

POCU susține *Măsuri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale* prin 18 proiecte contractate în valoare totală de 28,25 mil.€ care vizează creșterea accesului și echității prin sprijin financiar studenților din categorii vulnerabile, precum și *Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității*, prin 11 proiecte în valoare de 13,058 mil.€ care vizează dezvoltarea și pilotarea furnizării de cursuri complementare cu componentă aplicativă adresate studenților din ciclul de studii de licență.

- promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei - reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială față de anul 2008

În anul 2018, numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială a înregistrat o scădere notabilă la 6.360 mii persoane față de 9.115 mii persoane în anul 2008, adică o reducere cu 42.755 mii persoane.

FSE finanțează *integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate* printr-o serie de intervenții integrate care facilitează accesul la educația timpurie, la piața muncii sau la servicii sociale și medicale, condiții de locuit, etc. Până la 31.12.2018 au fost lansate patru apeluri de proiecte (359,3 mil.€ din care FSE 305,2 mil.€) dedicate dezvoltării locale integrate în comunitățile marginalizate, inclusiv pentru cele în care există populație de etnie romă, atât pentru zonele dezvoltate, cât și cele mai puțin dezvoltate (au fost depuse 416 proiecte în valoare de 1.314 mil.€).

Prin instrumentul DLRC sunt abordate cele mai marginalizate comunități din orașele cu peste 20.000 locuitori, în cadrul unor Strategii de Dezvoltare Locală (SDL), finanțate complementar prin POCU (19,38 mil €) și POR (139 mil €).

POR susține investițiile care contribuie la revitalizarea fizică, socială și economică a comunităților defavorizate din mediul urban (comunitățile marginalizate din municipii reședință 1,77 mil. €; comunitățile marginalizate din orașe mici și mijlocii - 41,22 mil. €).

Reducerea sărăciei și integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate, inclusiv cele în care există populație de etnie romă sunt susținute prin FSE (POCU). Au fost contractate 123 proiecte pentru regiunile mai puțin dezvoltate (75 contracte, în valoare de peste 311,491 mil. €, pentru comunități cu populație de etnie romă și 48 contracte, în valoare de peste 190,226 mil. €, pentru comunități marginalizate), alte patru proiecte (11,47 mil. €) fiind destinate comunităților marginalizate din teritoriul ITI Delta Dunării

În vederea dezvoltării economiei și a antreprenoriatului social, POCU finanțează îmbunătățirea sustenabilității întreprinderilor de economie socială din regiunile mai puțin dezvoltate (*SOLIDAR Sprijin pentru consolidarea economiei sociale* – alocare FSE 17 mil. €). *Dezvoltarea sistemului de asistență socială pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale* este susținută cu 20 mil. € (FSE și buget de stat).

Din FEADR sunt sprijinite financiar crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructură de bază, estimându-se că 1.973.318 locuitori sunt deserviți de aceste investiții conform indicatorilor înregistrați în contractele demarate/finalizate până în decembrie 2018. LEADER susține inclusiv investiții de interes public pentru comunitate (dezvoltarea economiilor locale, infrastructura de servicii sociale nerezidențiale deficitare în mediul rural și acțiuni destinate minorităților etnice).

Fondul de Ajutor European pentru cele mai Defavorizate Persoane contribuie la asigurarea ajutorului alimentar de bază și facilitează accesul la educație pentru cei mai săraci copii. Ca urmare a derulării a două proiecte (pentru 2014/2015 și 2015/2016) 6.347.777 persoane au beneficiat de operațiunea *pachete cu alimente*.

(b)

OT 1 susține provocarea de dezvoltare *Competitivitate și dezvoltare locală* și beneficiază de o alocare de 987,69 mil.€ (96,22% FEDR și 3,78% FEADR) reprezentând 3,21% din alocarea la nivelul AP. Cofinanțarea națională publică este de aprox. 195,54 mil.€. Intervențiile vizează stimularea inovării la nivelul operatorilor economici și creșterea cheltuielilor pentru CDI, sprijinirea infrastructurilor de CD și dezvoltarea centrelor de excelență în conexiune cu centre de CDI, stimularea transferului tehnologic și implementarea rezultatelor CDI la nivelul firmelor.

POC - AP 1 (alocare 952,57 mil. €, din care 797,87 mil.€ FEDR și 154,69 mil.€ BS) susține dezvoltarea CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate; au fost lansate 4 apeluri de proiecte cu o valoare de 137,82 mil.€ care se adaugă celor 20 de apeluri lansate până la finalul anului 2016. Intervențiile vizează proiecte tehnologice inovative al căror beneficiari sunt întreprinderile cu activitate CD, investiții ale instituțiilor publice CD/universităților și proiecte de tip Cloud și Infrastructuri masive de date. Până la sfârșitul anului 2018 au fost contractate 221 de proiecte, cu o valoare nerambursabilă de 667,41 mil.€, reprezentând 70,06% din total alocare.

Accesul la finanțare a IMM-urilor inovative este susținut prin instrumente financiare, cu o alocare de 59,3 mil.€ (50 mil.€ FEDR și 9,3 mil.€ BS); implementarea a fost încredințată FEI. Pentru instrumentul de capital de risc (acceleratoare și fonduri seed) au fost constituite *Fondul Manager GapMinder* (au fost semnate 13 tranzacții în accelerator în valoare de 0,39 mil.€ și au fost făcute 4 investiții în seed în valoare de 1,86 mil.€ - 17 beneficiari finali) și *Fondul Manager EarlyGame* (nu au fost făcute investiții până la sfârșitul anului 2018). Pentru instrumentul de creditare cu partajarea riscului au fost acordate 8 credite (6 beneficiari finali) în valoare de 3,03 mil.€.

Țintele indicatorilor aferenți cadrului de performanță POC, AP 1, au fost depășite, atât pentru indicatorul financiar, cât și pentru cei fizici.

Proiecte majore:

- ELI-NP – Faza II - stadiul fizic de implementare la sfârșitul anului 2018 este de aprox. 70% (faza I+faza II). Parametrii mășurați pentru Sistemul de Laseri de Mare Putere au demonstrat funcționarea acestuia. În martie 2019 s-a realizat obiectivul de atingere a puterii de 10 PW, ceea ce îl face cel mai puternic sistem laser construit vreodată. Au fost înregistrate întârzieri în ceea ce privește componenta Gamma.
- DANUBIUS - în perioada mai 2018 – iunie 2019 s-a derulat proiectul ”*Strategie și acțiuni pentru pregătirea participării naționale la proiectul DANUBIUS-RI*” (DANS), finanțat în cadrul PN CDI III.

Prin **POR**, AP1 (alocare de 179,59 mil.€, din care 152,53 mil.€ FEDR și 27,06 mil.€ BS) este sprijinită dezvoltarea de infrastructuri/servicii și crearea de baze de date, pentru un transfer mai intens al rezultatelor cercetării în aplicații comerciale inovative și diseminarea rezultatelor în piață, în contextul orientărilor RIS3. Lansarea apelurilor de proiecte s-a realizat cu întârziere, necesitând în primul rând identificarea domeniilor de specializare inteligentă. Începând cu anul 2018 au fost lansate 3 apeluri care au vizat entități de Inovare și Transfer Tehnologic (ITT), parteneriate IMM și ITT, parcuri științifice și tehnologice, fiind depuse 101 proiecte în valoare de 29,49 mil.€. Inițiativa Regiuni mai puțin dezvoltate lansată de CE la începutul anului 2016 a vizat inițial regiunile Nord–Vest și Nord–Est. Pe parcursul anului 2018 a continuat implementarea *Inițiativei* pentru elaborarea/actualizarea RIS3, aceasta fiind extinsă cu sprijinul JRC și Băncii Mondiale pentru continuarea asistenței specializate în Regiunile Nord-Est și Nord-Vest și sprijin metodologic pentru celelalte 5 regiuni și

Regiunea B-I.

Prin **PNDR**, P1 (alocare de 42,5 mil.€ din care 37,3 mil.€ FEADR și 5,2 mil.€ BS) încurajează în zonele rurale transferul de cunoștințe și inovare în agricultură, silvicultură și asigură consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte pentru dezvoltarea de noi produse, procese și tehnologii prin submăsurile 2.1, 16.1, 16.1a, 16.4, 16.4a. Până la data de 31.12.2018 nu au fost finalizate proiecte, însă au fost demarate 22 de operațiuni de cooperare din ținta 2023 de 211 operațiuni, în cadrul cărora au fost realizate cheltuieli în valoare publică de 0,6 mil.€, reprezentând 1,3% din alocarea financiară.

Intervențiile din cadrul **OT 2**, cu o alocare de 531,91 mil.€ FEDR (1,73% din totalul alocării AP), susțin provocările de dezvoltare *Competitivitate și dezvoltare locală, Populația și aspecte sociale, Infrastructură și Guvernare*.

În cadrul **POC**, AP 2, au fost lansate, până la sfârșitul anului 2018, 13 apeluri cu o valoare de 587,45 mil.€ (93,22% din total alocare AP2), din care 268,42 mil.€ FEDR și contractate 138 proiecte cu o valoare de 268,42 mil.€ (45,69% din valoarea apelurilor lansate, respectiv 42,59% din alocare AP2). Proiectul RoNET – faza II (65,5 mil.€, din care 44,9 mil.€ FEDR): din ținta de 783 localități, pentru 604 investițiile au fost finalizate.

La finalul anului 2018 au fost deschise apelurile necompetitive pentru interoperabilitate, e-guvernare și open data pentru evenimentele de viață, Big Data, cloud guvernamental, securitate cibernetică, e-cultura, e-educație (proiectele pentru realizarea catalogului electronic și platformei naționale de învățare), e-sănătate (proiectele pentru realizarea telemedicină, platforma națională de sănătate).

Țintele pentru indicatorii fizici din cadrul de performanță nu au fost atinse. Ținta pentru indicatorul financiar pentru regiunile mai dezvoltate a fost depășită.

Complementar, **PNDR**, prin LEADER, sprijină dezvoltarea infrastructurii de bandă largă în zonele rurale și în orașele cu cel mult 20.000 locuitori. Alocarea inițială de 25 mil.€ poate fi majorată până la 35 mil.€ în funcție de nevoile identificate prin SDL care includ măsuri dedicate dezvoltării infrastructurii de comunicații în bandă largă în valoare de numai 2.2 mil.€, motiv pentru care măsura în cadrul LEADER a fost modificată pentru a permite și finanțarea unor intervenții dedicate digitalizării.

FSE sprijină indirect OT2 prin intervenții care vizează creșterea atractivității și accesibilității sistemelor de educație și sănătate inclusiv prin utilizarea produselor și serviciilor ICT (în cadrul **POCU**), precum și prin măsuri de pregătire a cadrului orizontal de dezvoltare al e-guvernării și al creșterii calității TIC în administrație (în cadrul **POCA**).

OT 3 răspunde exclusiv provocării de dezvoltare *Competitivitate și dezvoltare locală* cu o alocare de aprox. 3.968,47 mil.€ (13% din totalul alocării AP) prin PNDR (67,09% FEADR), POR (30,99% FEDR) și POPAM (1,92% FEPAM). Cofinanțarea națională publică alocată este de aprox. 512,1 mil.€.

PNDR (2.662,6 mil.€ FEADR) susține investiții în întreprinderi agricole pentru creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare, gestionarea durabilă a pădurilor, precum și promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, bunăstarea animalelor și gestionarea riscurilor în agricultură. Până la finalul anului 2018 au fost angajate cheltuieli publice totale de cca. 2.441,3 mil.€ (grad de angajare 79,6%, grad de plată 44,7%). Susținerea fermierilor și antreprenorilor din spațiul rural pentru finanțarea unor investiții și a capitalului de lucru se realizează și prin instrumentul financiar de creditare cu partajarea riscului (93,87 mil.€ din care 87,76 mil.€ FEADR). Instrumentul se implementează în baza Acordului de finanțare între MADR, AFIR și FEI, semnat în noiembrie 2017. Procesul de selecție a intermediarilor financiari (BCR, Libra Internet Bank, ProCredit Bank, Raiffeisen Bank și UniCredit Bank) s-a finalizat în septembrie 2018.

POR (1.152 mil.€ FEDR) sprijină IMM-urile în toate etapele de dezvoltare, atât prin finanțare directă, cât și prin intermediul structurilor suport de incubare sau prin instrumente financiare. Prin AP 2 sunt susținute investițiile în active corporale pentru microîntreprinderi, incubatoarele și acceleratoarele de afaceri, modernizarea și extinderea spațiului de producție/serviciilor oferite de IMM, precum și în susținerea implementării procesului de certificare a produselor. În 2018 a fost suplimentată alocarea inițială de 979,7 mil.€ FEDR și a fost utilizată opțiunea de supracontractare, fiind contractate 2.700 proiecte din listele de rezervă ale apelurilor lansate anterior (2 incubatoare de afaceri și 2.698 IMM-uri). Țintele stabilite pentru indicatorii din cadrul de performanță au fost atinse.

Utilizarea **instrumentelor financiare** a fost stabilită în baza evaluării ex-ante, care a estimat un deficit de finanțare până în 2020, de cca. 3,4 mld.€ (cca. 1,9 mld. pentru garanții și credite, cca. 1 mld.€ pentru microfinanțare și cca. 0,5 mld.€ pentru investiții de capital de risc de tip equity). **POR** implementează instrumentul de tip equity în baza unui Acord de Finanțare cu FEI (valoare totală de 58,82 mil.€, din care 50 mil.€ FEDR) prin:

- Fondul manager Morphosis - capital 48 mil.€ (FEDR 27,9 mil.€, resurse private BEI/FEI 12 mil.€, alte surse private obținute de intermediar 8,1 mil.€);
- Fondul manager Black Sea Fund - capital 43 mil.€ (FEDR 27,9 mil.€, resurse private BEI/FEI 12 mil.€, alte surse private obținute de intermediar 3,1 mil.€).

În data de 16.10.2018 CE a aprobat modificarea POR, respectiv transferul Inițiativei pentru IMM-uri ca AP15, precum și majorarea cu 150 mil.€ a alocării inițiale de 100 mil.€ FEDR, portofoliul-țintă fiind de cca. 1,4 mld.€. Stadiul implementării Inițiativei pentru IMM-uri: 1.585 de IMM-uri sprijinite cu nivel minim al efectului de levier de 1,6 (rate de garantare de 60%).

POPAM susține întreprinderile din domeniul pescuitului și acvaculturii, care doresc să demareze o afacere în aceste domenii, alocând aprox. 75,1 mil.€ FEPAM, contribuind la OT3 prin măsurile I.1 și II.1 cu impact direct și indirect prin măsurile I.2, I.6, I.22, I.23, II.2, II.5, II.12, IV.1, IV.3, IV.4. Numărul total de contracte este de 64, cu o valoare FEPAM de peste 23,78 mil.€. Din cadrul de performanță fac parte numai măsurile cu impact indirect (I.23, II.2 și IV.4).

Intervențiile aferente **OT 4** susțin exclusiv provocarea *Resurse* și însumează cca. 3.150 mil.€ în cadrul POR (85,6% FEDR), POIM (5,06% FC), PNDR (9,21% FEADR) și POPAM (0,09% FEPAM). OT 4 are o pondere de 10,2% din totalul alocării AP, cofinanțarea națională publică alocată fiind de aprox. 703 mil.€.

POR, prin AP 3 și parțial prin AP 4, alocă 2.410 mil.€ FEDR (35,13% din program). AP 3 finanțează măsuri de eficiență energetică a clădirilor publice și rezidențiale, inclusiv măsuri de iluminat public, contribuind la reducerea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și activități destinate reducerii emisiilor de CO2 prin stimularea mobilității urbane durabile. Până în decembrie 2018 au fost depuse 467 proiecte (511,19 mil.€) pentru Clădiri rezidențiale, 686 de proiecte (917,43 mil.€) pentru Clădiri publice și 124 de proiecte (295,27 mil.€) pentru Iluminat Public. Pentru mobilitate urbană au fost depuse 107 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 765,88 mil.€, iar la finalul anului 2018 erau contractate 22 proiecte (162,43 mil.€). Cadrul de performanță a fost îndeplinit pentru categoria *regiuni mai dezvoltate*, dar pentru categoria *regiuni mai puțin dezvoltate* țintele indicatorilor nu au fost atinse, urmând ca sumele aferente rezervei de performanță să fie redistribuite.

AP 4, prin PI 4.1, finanțează măsuri destinate reducerii emisiilor de CO2 prin stimularea mobilității urbane durabile în municipiile reședință de județ. Au fost depuse 116 proiecte (1,24 mld.€), iar la finalul anului 2018 erau contractate 19 proiecte (206,31 mil.€).

POIM alocă 446,8 mil.€ (4,8% din alocarea programului), din care 287,23 mil.€ FEDR și 159,57 mil.€ FC, pentru promovarea energiei curate și eficienței energetice și creșterii eficienței energetice la nivelul sistemului

centralizat de termoficare (AP6 și AP7). Au fost lansate apeluri reprezentând 94% din alocarea fiecărei axe. Contractele de finanțare semnate reprezentau 8,3% în cazul AP6 și 22% în cazul AP7. Indicatorii din cadrul de performanță nu au fost atinși pentru AP6, principala cauză fiind complexitatea regulilor de ajutor de stat aplicabile și cuantumul redus al sprijinului care poate fi acordat.

PNDR finanțează utilizarea eficientă a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de CO₂ și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentară și silvic, alocarea FEADR fiind de 290,2 mil.€. Până la 31.12.2018 au fost angajate cheltuieli publice totale de 231,5 mil.€ (grad de angajare 66,9%) reprezentând suma publică totală contractată, din care au fost efectuate cheltuieli publice totale pentru operațiunile demarate/finalizate în valoare de 58,9 mil.€ (grad de plată 17,0%).

POPAM sprijină fermele de acvacultură în vederea utilizării surselor regenerabile de energie, alocând aprox. 2,7 mil.€ FEPAM prin I.21 și II.4. Numărul total de contracte este de 3, cu o valoare FEPAM de 0,124 mil.€. Niciuna din măsurile mai sus menționate nu contribuie la cadrul de performanță aferent Priorității Uniunii din care face parte.

Intervențiile aferente **OT 5** susțin exclusiv provocarea *Resurse*, cu o alocare totală de aprox. 2.016,4 mil.€ (6,56% din totalul alocării AP), în cadrul POIM (23,7% FC) și PNDR (76,3% FEADR). Cofinanțarea națională publică alocată este de aprox. 351,2 mil.€.

POIM, prin AP 5, alocă 478,7 mil.€ FC și susține investiții pentru promovarea infrastructurilor verzi și a măsurilor structurale cu rol de protecție și prevenire a producerii unor daune economice ridicate ca urmare a manifestării unor riscuri naturale, precum și dotarea autorităților responsabile cu managementul situațiilor de criză în vederea reducerii timpului de răspuns și intervenții la dezastre. Au fost finanțate în principal proiecte ce au vizat dezvoltarea capacităților de salvare a vieții populației și creșterea nivelului de siguranță prin îmbunătățirea răspunsului serviciilor profesionale pentru o gamă largă de situații de urgență precum și pentru protecția împotriva inundațiilor și a eroziunii costiere, managementul integrat al apelor. Până la 31.12.2018 rata de contractare a ajuns la 159,88% față de 10,84% cât era la 31.12.2017. În anul 2018, la nivelul indicatorilor de performanță au fost recuperate întârzierile înregistrate în 2017, fiind atinse valori ale indicatorilor care permit alocarea definitivă a rezervei de performanță (4.207.040 persoane - populație care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor propusă prin proiecte contractate), 30,54 km lungime de plajă/faleză.

PNDR alocă aprox. 1.538 mil.€ FEADR (1.796,5 mil.€ total alocare publică) și finanțează investițiile dedicate refacerii, conservării și dezvoltării biodiversității în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, a activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene, eficientizarea utilizării apei în agricultură, prevenirea eroziunii solului și îmbunătățirea gestionării apelor, îngrășămintelor și a pesticidelor. Au fost finanțate investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice –infrastructură de irigații (sM 4.3), agromediu și climă (M10), agricultură ecologică (M11) și plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (M13). Până la 31.12.2018 au fost angajate cheltuieli publice de cca. 989,6 mil.€. (grad de angajare 55,1%) reprezentând suma publică totală contractată, , din care au fost efectuate cheltuieli publice totale pentru operațiunile demarate/finalizate, respectiv angajamentele a căror cerere anuală a fost plătită integral în cazul măsurilor de plăți compensatorii pe suprafață/animale în valoare de 655,5 mil.€ (grad de plată 36,5%).

Intervențiile aferente **OT 6** susțin exclusiv provocarea de dezvoltare *Resurse*, beneficiind de o alocare de 4.886,4 mil.€ (16,37% FEDR, 59,19% FC, 23,58% FEADR și 22,86% FEPAM), care reprezintă 15,9% din bugetul total aferent AP. Cofinanțarea națională publică alocată este de aprox. 904,7 mil.€.

POIM susține OT 6 cu aprox. 3.218 mil.€ alocare UE (35% din alocarea POIM) în cadrul AP 3 și AP 4. AP 3 (alocare 2.892 mil.€ FC) susține investiții în sistemele de management integrat al deșeurilor și investiții în sistemele regionale de management al apei și apei uzate. Investițiile vor avea ca rezultat reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România, iar în

domeniul apei/apel uzate rezultatul va fi creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației. La 31.12.2018, rata de contractare a ajuns la 82,26% din alocarea totală de 3,4 mld.€ (UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță) corespunzând valorii eligibile totale de 2,79 mld.€ a celor 92 contracte de finanțare semnate, aceasta reprezentând o creștere cu 1,03 mld.€ a valorii proiectelor contractate față de finalul anului 2017. Indicatorii din cadrul de performanță au fost atinși, indicatorul populație suplimentară care beneficiază de o mai bună epurare a apelor uzate din proiectele transmise spre aprobare CE având o valoare de 4.304.833 p.e. față de ținta de 1.500.000 p.e. Prin AP 4 (325,5 mil.€ FEDR), se realizează investiții privind asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, protecția și refacerea biodiversității naturale și a solurilor; decontaminarea siturilor poluate istoric în vederea reducerii impactului negativ asupra sănătății și calității mediului; dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii evaluării naționale a calității aerului. La finalul anului 2018, rata de contractare a ajuns la un nivel de 27,61% din alocarea totală de 382,97 mil.€ (UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță) corespunzând valorii eligibile totale de 105,74 mil.€ a celor 58 contracte de finanțare semnate. Aceasta reprezintă o creștere cu 50,74 mil.€ a valorii proiectelor contractate față de finalul anului 2017. În 2018, 100 mil.€ FEDR au fost realocate spre alte programe. Cauzele care au afectat progresul OS 4.1: numărul mic de proiecte contractate care vizează implementarea planurilor de management a unor arii protejate (5 din cele 56 de proiecte contractate); restul vizând elaborarea de planuri; capacitatea financiară limitată a beneficiarilor proiectelor de biodiversitate (în majoritate ONG-uri cu atribuții în domeniul protecției mediului) de asumare a lansării procedurilor de atribuire înainte de acordarea finanțării; eliminarea custodiei ca formă de gestiune a ariilor protejate (OUG nr. 75/2018), ceea ce a determinat un blocaj atât în procesul de evaluare a cererilor de finanțare privind elaborarea / implementarea planurilor de management.

POR susține OT 6 prin AP 4/PI 4.2 și AP 5 cu o alocare de 474,2 mil.€ FEDR, reprezentând 6,91% din alocarea totală a programului. Prin AP 4 (alocare 106,3 mil.€) sunt finanțate acțiuni de reconversie și/sau reutilizarea terenurilor neutilizate și degradate în scopul creșterii suprafețelor spațiilor verzi. Prin AP 5 (alocare de 367,8 mil.€) se urmărește creșterea suprafețelor spațiilor verzi în zonele urbane, precum și conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural. În cadrul AP 4 au fost depuse 26 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 56,47 mil.€, până la finalul anului 2018 nefiind contractate proiecte. La finalul anului 2017 au fost contractate 116 proiecte cu o valoare de 282,14 mil.€ pentru PI 5.1 și 126 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 223,00 mil.€ pentru PI 5.2. În anul 2018 a continuat procesul de evaluare, contractare și implementare a proiectelor astfel încât au fost contractate 192 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 454,86 mil.€ pentru PI 5.1, respectiv 51 de proiecte contractate, cu o valoare eligibilă de 75,18 mil.€ pentru PI 5.2. Cadrul de performanță al AP 5 a fost îndeplinit atât pentru categoria regiuni mai dezvoltate (București-Ilfov), cât și pentru categoria regiuni mai puțin dezvoltate.

În cadrul **PNDR**, intervențiile specifice OT 6 corespund P4, operațiunile sprijinite vizând exclusiv angajamente multianuale/anuale în ceea ce privește agromediul și climă, agricultura ecologică și plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, precum și plăți pentru angajamente de silvo-mediul. Alocarea publică dedicată acestor intervenții este de aprox. 1.337 mil.€, din care 1.152,2 mil.€ FEADR. Pentru P4 au fost angajate cheltuieli, până la finalul anului 2018, în valoare de 784,5 mil.€, din care au fost efectuate cheltuieli publice totale, pentru angajamentele a căror cerere anuală a fost plătită integral, în valoare de 629,3 mil.€ (grad de plată 47,1%).

Investițiile din **POPAM** însumează o alocare de 37,05 mil.€ FEPAM (22,26% din alocarea programului) și vizează creșterea protecției și restaurării biodiversității marine, reducerea efectelor negative ale pescuitului asupra mediului marin, reducerea eforturilor de pescuit, reducerea capturilor nedorite și a cantității de deșeuri, cadrul comun de realizare a schimbului de informații și implementarea sistemului CISE la Marea Neagră. POPAM sprijină exploatarea sustenabilă a apelor marine și a zonelor costiere, promovarea pescuitului sustenabil în apele interioare și în fermele de acvacultură, acțiuni de inspecție și control. La OT 6 contribuie măsurile I.15, I.17, II.3, II.7, II.9, II.10, VI.1, VI.2, VIII.1. Numărul total de contracte este de 53, cu o valoare FEPAM de peste 32 mil.€, și plăți efectuate de peste 20 mil.€. La cadrul de performanță aferent Priorităților

Uniunii 2, 3 și 6 contribuie măsurile II.10, VI.1, VI.2, VIII.1, indicatorii pentru aceste priorități fiind îndepliniți.

Intervențiile aferente **OT 7** susțin provocările de dezvoltare *Infrastructura* și *Resurse*, beneficiind de o alocare totală de aprox. 5.960,4 mil.€ (43% FEDR și 57% FC), în cadrul POR (15%) și POIM (85%). OT 7 are o pondere de 19,4% din totalul alocării AP. Cofinanțarea națională publică alocată este de aprox. 1.875,2 mil.€.

POIM, prin AP 1, AP 2 și AP 8, alocă 55% din bugetul total al programului (3.404 mil.€ FC și 1.670,7 mil.€ FEDR) pentru dezvoltarea infrastructurii de transport la standarde europene, precum și pentru dezvoltarea infrastructurii de transport energie electrică și gaze în vederea eliminării blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore. Dezvoltarea infrastructurii de transport se realizează prin măsurile și acțiunile din cadrul AP 1 și AP 2. Până la sfârșitul anului 2018 au fost lansate 27 apeluri de proiecte, suplimentar celor 6 apeluri lansate până la sfârșitul anului 2016 și au fost semnate în total 59 de contracte de finanțare în cadrul cărora s-au făcut plăți de peste 1.500 mil.€. Proiectele contractate și suma totală a cheltuielii eligibile au permis îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță pentru AP 1 și AP 2. Măsurile și acțiunile din cadrul AP 8 vizează creșterea capacității SEN de preluare în siguranță a producției de energie electrică din resurse regenerabile și creșterea capacității de transport a SNT, inclusiv prin dezvoltarea conexiunilor cu sisteme din țări vecine. Până la sfârșitul anului 2018 rata de contractare a ajuns la 57,52% prin proiectul Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova, propus de Transgaz. Proiectul Linia Electrică Aeriană (LEA) 400 kV dublu circuit Smârdan – Gutinaș, propus de Transelectrica, a fost aprobat în 2019, întreaga alocare fiind angajată. Progresul implementării în anul 2018 nu a fost suficient pentru a permite îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță.

POR, prin AP 6 alocă aprox. 1.042 mil.€ FEDR (13,75% din alocarea programului), având în vedere potențialul investițiilor în infrastructura de transport regională, creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, sporirea adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local. În cadrul apelurilor lansate au fost depuse 190 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 3,39 mld.€. La finalul anului 2018 erau contractate 106 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 1,72 mld.€. Dinamica implementării proiectelor contractate a fost redusă în special din cauza duratei foarte mari a procedurilor de achiziții publice. În acest sens au fost lansate apeluri pentru proiecte cu lucrări deja începute ceea ce a contribuit la creșterea de cheltuieli înregistrate până la sfârșitul anului 2018. Proiectele contractate și cheltuielile generate au determinat îndeplinirea indicatorilor fizici din cadrul de performanță, dar nu și a celor financiari.

OT 8 susține intervențiile din cadrul provocărilor de dezvoltare *Competitivitate și dezvoltare locală* și *Populația și aspecte sociale*. Acest OT beneficiază de o alocare totală de aprox. 2.226 mil.€ în cadrul POCU (70,26% alocare FSE), POR (4,48% alocare FEDR), PNDR (23,58% alocare FEADR) și POPAM (1,68% alocare FEPAM). OT 8 are o pondere de 7,83% din totalul alocării AP.

POCU, prin AP 1, AP 2 și AP 3, alocă 1.719,5 mil.€ (39,33% din alocarea programului), din care aprox. 1.568 mil.€ FSE și 151,1 mil.€ ILMT, în vederea încurajării ocupării și a mobilității forței de muncă. AP1 și AP2 se adresează tinerilor NEETs de la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare (identificarea și înregistrarea tinerilor NEETs, nevoi specifice). AP3 susține participarea pe piața muncii, antreprenoriatul, modernizarea Serviciului Public de Ocupare. În domeniul ocupării, în perioada 2017-2018, au fost lansate 33 apeluri cu o valoare totală de 1.811,13 mil.€ (FSE+BS). Cu toate acestea, valoarea totală eligibilă contractată până la 31.12.2018 a fost de 1.284 mil.€, reprezentând aprox. 64% din bugetul aferent măsurilor de ocupare, iar plățile efectuate au fost de 171,8 mil.€ (BS+UE). Țintele din cadrul de performanță pentru AP 1 și AP 2 nu au fost atinse, în timp ce la nivelul AP 3 țintele tuturor indicatorilor fizici au fost depășite.

POR, prin AP 7, contribuie la crearea de noi locuri de muncă la nivelul zonelor cu potențial turistic. În cadrul apelurilor lansate au fost depuse 95 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 294,82 mil.€, fiind contractate 30 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 97,19 mil.€. Cadrul de performanță al AP 7 nu a fost îndeplinit.

PNDR, cu o alocare FEADR de 524,9 mil.€, susține înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici, dezvoltarea de activități neagricole, precum și dezvoltarea/crearea de noi unități de procesare a produselor agroalimentare. Până la finalul anului 2018 au fost angajate cheltuieli publice totale de 437,7 mil.€ (grad de angajare 70,8%) reprezentând suma publică totală contractată, din care au fost efectuate cheltuieli publice totale pentru operațiunile demarate/finalizate în valoare de 171,9 mil.€.

POPAM susține OT 8 cu o alocare de aprox. 37,4 mil.€ FEPAM prin măsuri de diversificare economică la nivelul comunităților locale, precum și prin investiții directe în pescuit și acvacultură care contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă. Au fost lansate 2 apeluri în cadrul M III 1 (contractate 28 de proiecte – finalizate cu plăți efectuate de 0,49 mil.€, din care 0,37 mil.€ FEPAM) și 2 în cadrul M III 2 pentru punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală selectarea FLAG (23 de proiecte selectate). În cadrul schemei de ajutor de minimis (măsura III.3) implementată pentru facilitarea accesului la finanțare a întreprinderilor care nu sunt legate de producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură, dar care prin specificul lor contribuie la dezvoltarea locală a comunităților piscicole, au fost contractate 10 proiecte din cadrul strategiilor locale, cu o valoare publică de aprox. 11 mil.€. Indicatorii din cadrul de performanță au fost atinși.

Intervențiile aferente **OT 9** susțin exclusiv provocarea *Oamenii și societatea* în cadrul POCU, POR și PNDR cu o alocare de peste 3.657 mil.€ (31,2% FSE, 22,74% FEDR și 46,05% FEADR), reprezentând 12% din bugetul AP. Contribuția națională totală alocată este de aprox. 793,9 mil.€.

POCU, prin AP 4 și AP5 (1.141,6 mil.€ FSE), susține măsuri în domeniul sănătății, asistenței sociale și medicale (inclusiv în domeniul instituționalizării), incluziunea socială (comunități marginalizate roma și non-roma), tranziția de la sistemul de îngrijire de tip instituționalizat către servicii oferite la nivelul comunității. Valoarea contractată în cadrul AP4 depășește alocarea disponibilă (UE+BS) cu cca 30%, plățile reprezentând 47% din alocare. Au fost sprijinite 18.840 de persoane aflate în risc de sărăcie sau de excluziune socială (33,64% din o.e. 2018). La nivelul AP5, valoarea contractată a ajuns la 6% din totalul alocării, deși valoarea apelurilor este peste 50% din alocarea disponibilă (UE+BS). Contractele semnate corespund primei faze a implementării intervențiilor CLLD, vizând pregătirea strategiilor de dezvoltare locală (SDL), sprijin pentru crearea și funcționarea GAL. Țintele din cadrul de performanță pentru AP 4 și AP 5 nu au fost atinse.

POR, prin intervenții în cadrul AP 4, PI 4.3, AP 8, AP 9, AP 13 și AP 14, alocă aprox. 831,8 mil.€ FEDR cu precădere pentru cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate prin investiții în facilități/clădiri destinate utilizării publice, precum și reabilitarea/modernizarea/extinderea centrelor comunitare integrate socio-medicele, ambulatorii și a unităților de primiri urgență ce vor determina crearea condițiilor pentru integrare socială, combaterea sărăciei și îmbunătățirea serviciilor medicale/sociale contribuind astfel la dezvoltarea locală a comunităților defavorizate. Întârzierile în lansarea apelurilor de proiecte în cadrul AP 9 au fost determinate de complexitatea procesului care a implicat identificarea zonelor marginalizate, animarea comunităților, elaborarea strategiilor, crearea structurilor de tip GAL, selectarea strategiilor, aprobarea procedurilor de lucru ale GAL-urilor în vederea selectării proiectelor. Țintele din cadrul de performanță pentru AP 8 și AP 13 au fost îndeplinite, dar nu și pentru AP 9 și AP 14.

PNDR alocă aprox. 1.684 mil.€ FEADR, vizând diminuarea decalajelor care persistă între mediul rural și cel urban și crearea unor condiții decente de viață la nivelul populației rurale. Investițiile urmăresc reducerea riscului de sărăcie în zonele rurale prin investiții în infrastructura la scară mică (drumuri, apă/apă uzată, educație, patrimoniu cultural), precum și creșterea accesului populației rurale la infrastructura de bază și servicii. Totodată se acordă sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER (DLRC - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității). Până la finalul anului 2018 au fost angajate cheltuieli publice totale de cca. 1.791,4 mil.€ (grad de angajare 91,5%) reprezentând suma publică totală contractată, din care au fost realizate cheltuieli publice totale pentru operațiunile demarate/finalizate în valoare de 384,9 mil.€ (grad de plată 19,7%).

OT 10 susține provocarea de dezvoltare *Populația și aspecte sociale*, beneficiind de o alocare totală de aprox.

1.679,2 mil.€ (5,91% din totalul alocării AP) în cadrul POCU (74,86% FSE), POR (21,54% FEDR) și PNDR (3,6% FEADR).

POCU, prin AP 6, alocă 1.253 mil.€ FSE (28,65% din alocarea programului) pentru intervenții care urmăresc reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii, creșterea accesului la toate nivelele de învățământ preșcolar, îmbunătățirea ofertei educaționale, precum și promovarea învățării pe tot parcursul vieții. În perioada 2017-2018 au fost lansate 12 apeluri de proiecte în valoare totală de 631,02 mil.€ și au fost contractate 246 de proiecte în valoare de 428 mil.€, reprezentând 28,95% din alocarea AP 6 (UE+BS). La nivelul cadrului de performanță, dintre cei 12 indicatori stabiliți (2 financiari și 10 fizici), un singur indicator fizic (stabilit pentru regiunile mai puțin dezvoltate) și-a atins ținta în 2018.

POR a alocat în vederea îmbunătățirii infrastructurii educaționale, prin AP 4 și AP 10, aprox. 361,7 mil.€ FEDR (5,48% din alocarea programului). În cadrul AP 4, pentru investiții în educație, au fost depuse 82 de proiecte în valoare de aprox. 90,93 mil.€, fiind contractate 16 proiecte în valoare de aprox. 18,41 mil.€. În cadrul AP 10, începând cu finalul anului 2017 au fost lansate apeluri de proiecte pentru toate nivelele de educație. Au fost depuse 814 proiecte în valoare de 1.300 mil.€ reprezentând 369% din alocarea axei și contractate 24 proiecte în valoare de 139,59 mil.€. Indicatorii de performanță stabiliți pentru AP 10 au fost îndepliniți parțial.

PNDR alocă aprox. 60,4 mil.€ FEADR pentru încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier. Au fost angajate cheltuieli publice totale de 3,7 mil.€ (grad de angajare 5,5%) reprezentând suma publică totală contractată, din care au fost realizate cheltuieli publice totale pentru operațiunile demarate/finalizate în valoare de 0,6 mil.€ (grad de plată 0,9%).

Intervențiile aferente OT 11 susțin provocările de dezvoltare *Populația și aspecte sociale și Administrație și Guvernare* în cadrul POR și POCA cu o alocare de aprox. 767 mil.€ (33% FEDR și 67% FSE), reprezentând 2,54% din bugetul total aferent AP. Cofinanțarea națională publică alocată este de aprox. 150 mil.€.

POCA susține OT 11 cu o alocare totală de 514 mil.€ FSE prin 2 AP care vizează optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, corelarea planificării strategice cu bugetarea pe programe, simplificarea legislației și reducerea sarcinilor administrative, consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice, management performant la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale, îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia. Până la finalul anului 2018 au fost lansate 30 de apeluri reprezentând peste 150% din alocarea totală a programului, gradul de contractare fiind de 43,85%. La finalul anului 2018 se aflau în proces de evaluare și contractare proiecte în valoare de 248,16 mil.€, gradul de îndeplinire a indicatorilor de realizare specifici de program fiind de 13,95%, iar al celor de rezultat specifici de program de 11,63%. Obiectivele din cadrul de performanță au fost atinse pentru AP 1, dar nu și pentru AP 2 (doar unul dintre indicatori, cel aferent sistemului judiciar, a fost atins în proporție de 100%).

POR, prin AP 11, alocă aprox. 253 mil.€ FEDR (4% din alocarea POR) în cadrul unui proiect major care vizează înregistrarea sistematică a proprietăților imobiliare în zonele rurale selectate, îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților, pregătirea unei Strategii de management și a studiilor aferente, organizarea de sesiuni de instruire pentru personalul implicat în proiect. În octombrie 2018 a fost transmisă CE aplicația de proiect major. Aprobarea tacită a proiectului a avut loc în luna ianuarie 2019.

Cadrul de performanță al AP 11 nu a fost îndeplinit, doar unul dintre indicatori fiind atins.

(c) Două dintre recomandările 2018 vizează elemente noi, respectiv procesul decizional și investițiile în infrastructura mare, la a caror implementare pot contribui fondurile ESI, după cum urmează.

RSN 2018 - Să asigure un grad mai ridicat de previzibilitate a procesului decizional, recurgând în mod sistematic și eficient la evaluarea impactului normativ și la consultarea și implicarea părților interesate în

elaborarea și punerea în aplicare a reformelor.

POCA contribuie la consolidarea capacității administrative a autorităților și instituțiilor publice inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a procesului decizional, a calității reglementărilor și politicilor publice și implementarea de mecanisme de coordonare/cooperare/consultare atât între structurile administrației publice cât și între acestea și societatea civilă, partenerii sociali și mediul academic. Proiectele depuse de autoritățile publice vizează printre altele consolidarea implementării standardelor de control intern managerial la nivel central și local și a culturii transparenței și a guvernării participative (SGG), instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică (MDRAP), stabilirea cadrului de dezvoltare a instrumentelor de e-guvernare (MCSI), aplicarea sistemului de politici bazate pe dovezi (MM), optimizarea alocării de resurse financiare și de investiții în infrastructura educațională (MEN), asigurarea unei abordări coordonate și fundamentate pe dovezi în elaborarea și implementarea politicilor, programelor, și intervențiilor orientate către persoanele sărace și vulnerabile și către zonele sărace și marginalizate (MMJS) etc.

RSN 2018 - Să îmbunătățească pregătirea și stabilirea priorităților în cazul proiectelor de infrastructură de mare amploare și să accelereze punerea în aplicare a acestora, în special în sectorul transporturilor, al deșeurilor și al apelor reziduale.

Asistența tehnică finanțată din POAT sprijină consolidare a capacității beneficiarilor de proiecte de infrastructură din sectoarele de transport, mediu și prevenirea riscurilor printr-un contract de servicii semnat cu BEI care presupune implementarea a două proiecte pentru care s-au plătit aprox. 6 mil€. Pregătirea perioadei de programare 2021-2027 și implicit a portofoliului de proiecte strategice (inclusiv cele fazate) va fi susținută prin semnarea unui nou acord cu BEI.

Tabelul 1**Sprijin utilizat pentru atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice**

Fond	A. Sprijin utilizat pentru atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice din acordul de parteneriat	B. Sprijin utilizat pentru atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice(1)	Procentul sprijinului utilizat în raport cu acordul de parteneriat (% B/A)
FSE	54.302.161,00	2.407.948.952,40	4.434,35%
FEDR	2.353.905.029,40	870.483.455,69	36,98%
FC	1.817.302.574,60	2.480.881.487,71	136,51%
FEPAM	29.833.371,21	8.100.490,22	27,15%
FEADR	3.721.237.217,00	1.616.429.709,30	43,44%
Total	7.976.580.353,21	7.383.844.095,33	92,57%

(1) Cumulat, în euro, pe baza cheltuielilor eligibile, cu data-limită de 31 decembrie a anului precedent.

(2) Acesta include de asemenea resursele pentru YEI (alocarea specifică pentru YEI și sprijinul corespunzător din FSE).

Tabelul 2

Numai pentru raportul din 2019 — Atingerea obiectivelor de etapă pe baza evaluării statului membru

Program	Prioritate	Fond(1)	Categorie(2) de regiuni	Obiectiv(2) tematic	Obiectivul de etapă a fost atins (da/nu)	Sprrijinul Uniunii
2014RO05M9OP001	AP 2	FSE	Mai puțin dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	302.162.115,00
2014RO05M9OP001	AP 2	FSE	Mai dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	14.961.589,00
2014RO05M9OP001	AP 3	FSE	Mai puțin dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Da	971.805.286,00
2014RO05M9OP001	AP 3	FSE	Mai puțin dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;	Da	108.510.638,00
2014RO05M9OP001	AP 3	FSE	Mai dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	19.882.897,00
2014RO05M9OP001	AP 3	FSE	Mai dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;	Nu	0,00
2014RO05M9OP001	AP 4	FSE	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	889.970.370,00
2014RO05M9OP001	AP 4	FSE	Mai dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	50.535.114,00
2014RO05M9OP001	AP 5	FSE	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	196.072.500,00
2014RO05M9OP001	AP 5	FSE	Mai dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	5.027.500,00
2014RO05M9OP001	AP 6	FSE	Mai puțin dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	100.880.000,00
2014RO05M9OP001	AP 6	FSE	Mai puțin	Investițiile în educație, calificare și formare	Nu	1.083.707.170,00

			dezvoltate	profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;		
2014RO05M9OP001	AP 6	FSE	Mai dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	3.120.000,00
2014RO05M9OP001	AP 6	FSE	Mai dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;	Nu	64.883.263,00
2014RO05M9OP001	AP 1	ILMT		Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	302.237.196,00
2014RO05SFOP001	1	FSE	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	Da	263.199.437,00
2014RO05SFOP001	1	FSE	Mai dezvoltate	Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	Da	63.183.542,00
2014RO05SFOP001	2	FSE	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	Nu	151.361.807,00
2014RO05SFOP001	2	FSE	Mai dezvoltate	Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	Nu	36.335.850,00
2014RO06RDNP001	P2	FEADR			Da	1.723.804.733,00
2014RO06RDNP001	P3	FEADR			Da	993.744.357,00
2014RO06RDNP001	P4	FEADR			Da	2.343.926.199,43
2014RO06RDNP001	P5	FEADR			Da	678.821.389,57
2014RO06RDNP001	P6	FEADR			Da	2.209.331.804,00
2014RO14MFOP001	1	FEPAM			Nu	5.091.200,00
2014RO14MFOP001	2	FEPAM			Da	89.151.077,00
2014RO14MFOP001	3	FEPAM			Da	12.942.786,00
2014RO14MFOP001	4	FEPAM			Da	37.428.646,00
2014RO14MFOP001	5	FEPAM			Da	11.240.754,00
2014RO14MFOP001	6	FEPAM			Da	2.500.000,00
2014RO16M1OP001	AP2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea sistemelor de transport sustenabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor	Da	1.602.734.955,00

				rețelelor majore		
2014RO16M1OP001	AP4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Nu	325.531.915,00
2014RO16M1OP001	AP6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Nu	197.329.787,00
2014RO16M1OP001	AP7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Da	89.904.255,00
2014RO16M1OP001	AP8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea sistemelor de transport sustenabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Nu	68.026.595,00
2014RO16M1OP001	AP1	FC		Promovarea sistemelor de transport sustenabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Da	3.404.255.320,00
2014RO16M1OP001	AP3	FC		Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Da	2.892.443.785,00
2014RO16M1OP001	AP5	FC		Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor	Da	478.723.404,00
2014RO16M1OP001	AP7	FC		Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Nu	159.574.468,00
2014RO16RFOP001	AP1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Da	608.862.850,00
2014RO16RFOP001	AP1	FEDR	Mai dezvoltate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Da	189.009.490,00
2014RO16RFOP001	AP2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	Nu	471.836.644,00
2014RO16RFOP001	AP2	FEDR	Mai dezvoltate	Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	Nu	60.078.250,00
2014RO16RFOP002	AP1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Nu	150.531.915,00
2014RO16RFOP002	AP1	FEDR	Mai dezvoltate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Nu	2.000.000,00
2014RO16RFOP002	AP10	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;	Nu	254.148.938,00
2014RO16RFOP002	AP10	FEDR	Mai dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și	Nu	42.553.190,00

				învățare pe tot parcursul vieții;		
2014RO16RFOP002	AP11	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	Nu	253.430.885,00
2014RO16RFOP002	AP13	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Da	200.000.000,00
2014RO16RFOP002	AP14	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	150.000.000,00
2014RO16RFOP002	AP15	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)		236.170.214,00
2014RO16RFOP002	AP15	FEDR	Mai dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)		13.829.786,00
2014RO16RFOP002	AP2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)	Da	979.680.850,00
2014RO16RFOP002	AP2	FEDR	Mai dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)		0,00
2014RO16RFOP002	AP3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Nu	1.213.394.040,00
2014RO16RFOP002	AP3	FEDR	Mai dezvoltate	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Da	239.988.939,00
2014RO16RFOP002	AP4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Nu	957.446.809,00
2014RO16RFOP002	AP4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor		106.382.979,00
2014RO16RFOP002	AP4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare		50.000.000,00
2014RO16RFOP002	AP4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Investițiile în educație, calificare și formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;		65.000.000,00

2014RO16RFOP002	AP5	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Da	335.198.870,00
2014RO16RFOP002	AP5	FEDR	Mai dezvoltate	Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Da	32.617.022,00
2014RO16RFOP002	AP6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea sistemelor de transport sustenabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Nu	874.749.687,00
2014RO16RFOP002	AP6	FEDR	Mai dezvoltate	Promovarea sistemelor de transport sustenabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Nu	10.638.298,00
2014RO16RFOP002	AP7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea unei ocupări sustenabile și de calitate a forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă:	Nu	99.737.299,00
2014RO16RFOP002	AP8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Da	348.117.301,00
2014RO16RFOP002	AP9	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	75.106.383,00
2014RO16RFOP002	AP9	FEDR	Mai dezvoltate	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	Nu	8.638.298,00
2015RO16RFSM001	AP 1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)		0,00
2015RO16RFSM001	AP 1	FEDR	Mai dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)		0,00

(1) În scopul acestui tabel, YEI (alocarea specifică pentru YEI și sprijinul corespunzător din FSE) este considerat un fond.

(2) Nu se aplică în cazul FEADR și FEPAM.

3. NUMAI PENTRU RAPORTUL DIN 2017 — ACȚIUNI ÎNTRERINSE PENTRU A ÎNDEPLINI CONDIȚIONALITAȚILE EX ANTE STABILITE ÎN ACORDUL DE PARTENERIAT [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (C) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

Condiționalități ex-ante generale neîndeplinite în acordul de parteneriat
Criterii neîndeplinite ale condiționalităților ex-ante generale din acordul de parteneriat

Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Îndeplinit	Data preconizată pentru implementarea deplină a acțiunilor rămase
--------------------------	-----------------------------	------------	---

Condiționalități ex-ante generale neîndeplinite în acordul de parteneriat

Acțiuni întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile. Acest tabel referitor la acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile este completat în prealabil cu date preluate din AP, în cazul în care aceste date sunt prezentate în formă structurată în AP.

Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Acțiune întreprinsă	Termen-limită	Organisme responsabile	Acțiune îndeplinită la termen	Comentariu
---------------------------------	------------------------------------	----------------------------	----------------------	-------------------------------	--------------------------------------	-------------------

Condiționalități ex-ante tematice neîndeplinite în acordul de parteneriat
Criterii neîndeplinite ale condiționalităților ex-ante tematice din acordul de parteneriat

Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Îndeplinit	Data preconizată pentru implementarea deplină a acțiunilor rămase
--------------------------	-----------------------------	------------	---

Condiționalități ex-ante tematice neîndeplinite în acordul de parteneriat

Acțiuni întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile. Acest tabel referitor la acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile este completat în prealabil cu date preluate din AP, în cazul în care aceste date sunt prezentate în formă structurată în AP.

Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Acțiune întreprinsă	Termen-limită	Organisme responsabile	Acțiune îndeplinită la termen	Comentariu
---------------------------------	------------------------------------	----------------------------	----------------------	-------------------------------	--------------------------------------	-------------------

Condiționalități ex-ante generale neîndeplinite în programul (programele) operațional(e)

Criterii neîndeplinite ale condiționalităților ex-ante generale din programul (programele) operațional(e). Vă rugăm să completați aceste tabele în cazul în care ați utilizat posibilitatea legată de condiționalitățile ex-ante prevăzută la articolul 111 alineatul (4) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013

Program	Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Îndeplinit	Data preconizată pentru implementarea deplină a acțiunilor rămase
---------	--------------------------	-----------------------------	------------	---

Condiționalități ex-ante generale neîndeplinite în programul (programele) operațional(e)

Acțiuni întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile. Acest tabel referitor la acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile este completat în prealabil cu date preluate din PO, în cazul în care aceste date sunt prezentate în formă structurată în PO.

Program	Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Acțiune întreprinsă	Termen-limită	Organisme responsabile	Acțiune îndeplinită la termen	Comentariu
---------	--------------------------	-----------------------------	---------------------	---------------	------------------------	-------------------------------	------------

Condiționalități ex-ante tematice neîndeplinite în programul (programele) operațional(e)

Criterii neîndeplinite ale condiționalităților ex-ante tematice din programul (programele) operațional(e). Vă rugăm să completați aceste tabele în cazul în care ați utilizat posibilitatea legată de condiționalitățile ex-ante prevăzută la articolul 111 alineatul (4) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013

Program	Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Îndeplinit	Data preconizată pentru implementarea deplină a acțiunilor rămase
----------------	---------------------------------	------------------------------------	-------------------	--

Condiționalități ex-ante tematice neîndeplinite în programul (programele) operațional(e)

Acțiuni întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile. Acest tabel referitor la acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile este completat în prealabil cu date preluate din PO, în cazul în care aceste date sunt prezentate în formă structurată în PO.

Program	Condiționalitate ex-ante	Criteriu neîndeplinit în AP	Acțiune întreprinsă	Termen-limită	Organisme responsabile	Acțiune îndeplinită la termen	Comentariu
---------	--------------------------	-----------------------------	---------------------	---------------	------------------------	-------------------------------	------------

4. IMPLEMENTAREA MECANISMELOR DE ASIGURARE A COORDONĂRII ÎNTRE FONDURILE ESI ȘI ALTE INSTRUMENTE DE FINANȚARE ALE UNIUNII ȘI NAȚIONALE ȘI CU BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII (BEI) [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (D) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

- a) O evaluare a implementării mecanismelor de coordonare prevăzute în acordul de parteneriat și, dacă este cazul, a oricăror probleme întâlnite în cursul implementării.
- (b) Dacă este cazul, o descriere a mecanismelor de coordonare noi și modificate.
- (c) Alte elemente, dacă este cazul.

În procesul de elaborare a programelor subsecvente Acordului s-au avut în vedere potențialele complementarități/sinerгии cu finanțările din alte programe/instrumente ale UE sau cu finanțări din surse publice naționale, în scopul amplificării impactului la nivel sectorial precum și evitării dublei finanțări. Totodată, începând cu 2018, la nivelul MFE, prin Direcția Cooperare Europeană și Internațională s-au inițiat acțiuni în vederea stabilirii unui mecanism de raportare și monitorizare a participării României la programele comunitare și analizării complementarității și sinergiilor cu programele subsecvente AP, prin: (i) colaborare permanentă cu Punctele Naționale de Contact din cadrul autorităților publice responsabile și (ii) elaborarea unui proiect de Hotărâre de Guvern pentru înființarea *Comitetului Interinstituțional pentru Coordonarea și Monitorizarea Participării României la Programele Comunitare* se află în avizare interinstituțională.

Sinergia între fondurile ESI și Orizont 2020 (H2020) este asigurată prin *Strategia Națională de CDI 2014-2020*. Monitorizarea participării organizațiilor românești la H2020 se face de către Ministerul Cercetării și Inovării care asigură informarea potențialilor participanți din România și asistență pentru implementarea proiectelor prin **Punctul Național de Contact** - o rețea descentralizată, formată din specialiști pe diverse domenii specifice, care furnizează consultanță privind alegerea subiectelor și a tipurilor de acțiuni relevante pentru H2020, procedurile administrative și problemele contractuale, instruire și asistență privind scrierea propunerilor, asistență în căutarea de parteneri etc. Beneficiarii români au depus în exercițiul financiar actual 1.009 proiecte Orizont 2020 în valoare totală de 158,4 mil. €. Dintre acestea, 236 au fost proiecte ale unor instituții publice, totalizând 52,23 mil. € în cadrul priorităților: "O mobilitate ecologică și integrate", "Combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime" și „Infrastructură de clasă mondială”.

POC sprijină proiecte care contribuie direct la întărirea capacității administrative a instituțiilor CDI din România de a realiza aplicații pentru proiecte și apeluri la nivel european și mondial în cadrul acțiunii "Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 al UE și alte programe CDI internaționale”.

Mecanismul pentru interconectarea Europei (CEF) este complementar cu intervențiile FESI în infrastructură în sectoarele telecomunicații, energie și transport. Fondurile CEF se concentrează pe asigurarea conectivității la nivel european. România a avut alocată o sumă de aproximativ 1,234 mld. € pentru investiții în infrastructura de transport (anvelopa Fondului de Coeziune).

MFE asigură coordonarea gestionării proiectelor finanțate prin CEF pentru perioada 2014-2020, în baza unor protocoale încheiate cu Autoritățile naționale sectoriale (Ministerul Energiei pentru CEF Energie, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale pentru CEF Telecom și Ministerul Transporturilor pentru CEF Transport).

Pentru sectorul **Transport** au fost lansate de către INEA 5 apeluri de proiecte CEF Transport (2014, 2015, 2016, 2017, 2018), 1 proiect de Sinergie Transport-Energie (2016) și 2 apeluri pentru instrumentul Blending (2017, 2018). România a participat cu 48 de aplicații, 37 de proiecte fiind aprobate la finanțare de către INEA. Fondurile UE totale aprobate la finanțare sunt de aprox. 1,13 mld. € pentru investiții în infrastructura de transport feroviar (beneficiar SN CFR SA), aproximativ 65,21 mil. € pentru investiții în infrastructura navală/maritimă; aproximativ 26,14 mil. € pentru investiții în

sectorul rutier; aproximativ 35,722 mil. € pentru sectorul aeronautic.

Pentru sectorul **Energie**, INEA a alocat un buget de 4,7 mld. € lansând 10 apeluri de proiecte (2014, 2015, 2016, 2017, 2018). Beneficiarii români care au primit finanțare sunt: Societatea Națională de Transport Gaze Naturale TRANSGAZ S.A. care are în implementare două proiecte cu o valoare totală de 449,5 mil. €, respectiv Transelectrica SA care are un proiect în valoare totală de 63,5 mil. €.

Pentru sectorul **Telecom**, INEA a asigurat un buget de 1,04 mld.€. Pentru apelurile de proiecte 2014-2018 România are selectate 18 proiecte (finanțarea UE solicitată – aprox. 5,2 mil.€).

România **utilizează instrumentele financiare în 3 programe operaționale (POC, POR, PNDR) și participă la ”Inițiativa pentru IMM-uri”**, inițiativă comună (joint instrument) care combină alocațiile naționale din fonduri ESI cu resursele bugetare ale UE gestionate la nivel central în cadrul programelor Orizont 2020 și COSME și cu resursele proprii ale FEI și BEI. În acest sens, prin POR - axa dedicată **Inițiativei pentru IMM-uri**, este implementat instrumentul de garantare neplafonată care facilitează accesul IMM-urilor la finanțare prin furnizarea de garanții, utilizând resurse HORIZON 2020, FEI, BEI și FEDR, în scopul de a genera împrumuturi adiționale IMM-urilor. În 2018, pentru a analiza utilizarea instrumentelor financiare din FSE în cadrul POCU, a fost actualizată evaluarea ex-ante și aprobată prin Memorandum de guvern în noiembrie 2018.

Intervențiile finanțate din fonduri ESI adresate IMM-urilor creează sinergii și complementarități cu **COSME**, atât în ceea ce privește facilitarea accesului la finanțare, cât și pentru crearea unui mediu favorabil competitivității și promovarea culturii antreprenoriale. COSME facilitează accesul la finanțare prin oferirea de garanții și contragarantii instituțiilor financiare, astfel încât acestea să poată pune la dispoziția IMM-urilor mai multe împrumuturi și servicii de leasing financiar. Libra Internet Bank a semnat acordul de garantare COSME cu Fondul European de Investiții, prin care companiile beneficiază de 50% garanții oferite de COSME cu comision zero de garantare. Instrumentele COSME acționează complementar cu instrumentele financiare implementate prin POC (fonduri de accelerare și seed și credite cu partajarea riscurilor), POCU (credite cu partajarea riscurilor și garanții), POR (fond de equity și credite cu partajarea riscurilor) și PNDR (credite cu partajarea riscurilor). În exercițiul financiar actual 51 de participanți români au depus proiecte în valoare totală 7,4 mil. € (Agenții de Dezvoltare Regională, Ministerul Turismului și Universități).

BEI participă la coordonarea implementării programelor alături de autoritățile române și a acordat în 2016 României două împrumuturi (tip Împrumut de Program Structural-IPL): unul în valoare de 300 mil. EUR (cofinanțare pentru mediu) pentru axele 3, 4, și 5 din POIM și unul de 360 mil. EUR (cofinanțare pentru creștere) pentru axele 6, 7 și 8 din POIM, precum și POC și POCU.

Programul Erasmus finanțează proiecte adresate instituțiilor și organizațiilor din domeniile educației (toate nivelurile), formării profesionale și tineretului. Programul Erasmus+ este menționat ca sursă de finanțare în cadrul celor 4 strategii aflate în responsabilitatea MEN (Strategia Națională pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii, Strategia Națională pentru învățarea pe tot parcursul vieții, Strategia Națională pentru învățământul terțiar și Strategia națională pentru învățământul profesional și tehnic) și în cadrul Strategiei Naționale pentru tineret, complementar cu intervențiile finanțate din fondurile ESI aferente domeniilor educație și formare profesională.

Coordonarea la nivel național este asigurată de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) care patronează în acest scop un comitet consultativ pentru programul Erasmus+, din care fac parte reprezentanți ai autorităților publice relevante, Consiliul Național al Rectorilor, Consiliul Național al Tineretului, reprezentanți ai ONG-urilor studențești sau de tineret și voluntariat. ANPCDEFP oferă periodic Comisiei Europene date actualizate privind implementarea Erasmus+, inclusiv în ceea ce privește complementaritatea/ sinergia cu alte surse de finanțare europene sau naționale. În perioada 2014-2018, datele postate pe site-ul

Ministerului Educației Naționale pentru Erasmus sunt: 3.235 proiecte finanțate, în valoare totală de 314.708.520 €.

Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene (FSUE), instituit pentru a sprijini statele membre prin furnizarea de sprijin financiar pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale, este complementar cu finanțările FESI din cadrul OT 5, realizate prin POIM și PNDR. FSUE acoperă numai o parte din cheltuiala publică efectuată de statul beneficiar pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale. Coordonarea națională a FSUE este asigurată la nivelul Secretariatului General al Guvernului prin Autoritatea Coordonatoare și de Management a FSUE (ACMFSUE).

În perioada 2014-2016, România a primit sprijin FSUE pentru inundațiile din aprilie și iulie 2014, în valoare de 8,5 mil. € în baza Deciziilor CE nr. C(2015) 5624/05.08.2015 și C(2015) 5656/06.08.2015 A fost finanțată repunerea în funcțiune a infrastructurilor și a instalațiilor în domeniile energiei, apelor și apelor uzate, telecomunicațiilor, transporturilor, sănătății și învățământului, cazare temporară și finanțarea serviciilor de salvare, securizarea infrastructurilor de prevenție și protejare a patrimoniului cultural, precum și curățarea zonelor sinistrate și refacerea imediată a zonelor naturale afectate. Rapoartele finale de implementare au fost elaborate și transmise către CE la începutul anului 2018.

Urmare a inundațiilor din vara anului 2018 din regiunea Nord-Est, ACMFSUE a elaborat și a transmis CE o aplicație pentru mobilizarea Fondului. CE, în urma analizării datelor și informațiilor incluse în aplicație a decis că sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și a propus mobilizarea sumei de 8,192 mil.€. Grantul nu a fost încă virat României.

5. IMPLEMENTAREA ABORDĂRII INTEGRATE A DEZVOLTĂRII TERITORIALE SAU UN REZUMAT AL IMPLEMENTĂRII ABORDĂRIILOR INTEGRATE PE BAZA PROGRAMELOR, INCLUSIV PROGRESSELE ÎNREGISTRATE CĂTRE REALIZAREA DOMENIILOR PRIORITARE STABILITE PENTRU COOPERARE [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (E) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

(a) Observații generale și evaluare.

Abordarea integrată a dezvoltării teritoriale vizează:

- implementarea instrumentului Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) pentru zonele urbane (finanțare multi-fond FEDR, FSE), DLRC în zonele piscicole și LEADER,
- implementarea instrumentului Investiții Teritoriale Integrate (ITI) în Rezervația Biosferei Delta Dunării (finanțare multi-fond FEDR, FC, FSE, FEADR și FEPAM prin alocări dedicate în cadrul programelor subsecvente Acordului de Parteneriat),
- dezvoltare urbană durabilă (finanțare FEDR în cadrul POR, axă prioritară dedicată – AP 4).

Conform regulamentelor europene, implementarea acestor instrumente se realizează în baza unor strategii dedicate elaborate de Grupuri de acțiune locală (GAL)/autorități locale sau a unor strategii naționale dedicate care propun abordarea problemelor specifice teritoriului/comunității într-o manieră integrată.

Pentru implementarea instrumentului ITI a fost ales teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării caracterizat prin populație rară și izolată, vulnerabilitate economică, acces nesatisfăcător la servicii etc. Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării 2030 (SIDDDD) și planul de acțiune au fost elaborate cu sprijinul Băncii Mondiale. Funcționarea instituțională și administrativă a mecanismului ITI Delta Dunării este asigurată de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării (ADI-ITI DD), persoană juridică de drept privat cu statut de utilitate publică, care include 38 de Unități Administrativ Teritoriale (dintre care 5 UAT-uri urbane: Tulcea, Măcin, Isaccea, Sulina, Babadag), Consiliul Județean Tulcea și Consiliul Județean Constanța. La nivel executiv ADI-ITI DD are un aparat tehnic propriu condus de președintele Consiliului Director și beneficiază de susținere financiară prin intermediul PO Asistență tehnică.

În scopul promovării principiului parteneriatului în implementarea mecanismului ITI a fost constituit un Comitet Consultativ ca organism partenerial cu caracter deschis pe bază de voluntariat, constituit de Adunarea Generală a ADI prin implicarea activă a tuturor factorilor interesați.

România se află între cele 5 state membre (alături de Franța, Italia, Polonia și Republica Cehă) care au beneficiat de o alocare mai mare de 1 miliard de euro pentru acest instrument. Intervențiile realizate prin mecanismul ITI Delta Dunării reprezintă un element important și pentru realizarea obiectivelor SUERD.

Activitatea ADI-ITI Delta Dunării este susținută prin POAT (alocare 5 mil. Euro) atât pentru asigurarea condițiilor tehnice și logistice necesare (inclusiv a salariilor), cât și pentru susținerea expertizei necesare pentru coordonarea la nivel teritorial a implementării mecanismului ITI. Pentru proiectul implementat în perioada 2015-2018 au fost transmise cereri de rambursare în valoare de aproximativ 1,6 mil. euro.

Analizele realizate (inclusiv cu implicarea COM) privind implementarea au indicat necesitatea îmbunătățirii capacității administrative a ADI ITI DD și, începând cu 2019 este implementat un nou acord de asistență tehnică (aprox. 4,4 mil euro) în cadrul căruia au fost incluși noi indicatori de performanță (*”rată de contractare a proiectelor sprijinite de către ADI ITI DD”, ”rată de absorbție proiecte finalizate”*). Implementarea proiectului presupune și asigurarea de helpdesk în procesul de

pregătire a proiectelor. Dificultățile semnalate în implementare vizează inclusiv obținerea dificilă a avizelor necesare la depunerea cererilor de finanțare, obținerea avizelor cadastrale pentru terenurile vizate de lucrările de investiții, identificarea obiectivului de investiție în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public.

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD) este a doua macro-strategie a Uniunii Europene, reprezentând o inițiativă politică a României și Austriei, fiind adoptată de către Consiliul European la 24 iunie 2011. Aceasta preia modelul de cooperare dezvoltat prin Strategia UE pentru Marea Baltică cu adaptare la specificul regiunii dunărene. Strategia este structurată pe patru mari piloni. Fiecărui pilon îi corespund domenii specifice de acțiune, grupate pe 11 arii prioritare, fiecare arie prioritară fiind coordonată de câte 2 state/landuri din regiune. La Strategia Dunării participă paisprezece state: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania – ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state ne-membre UE (Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina). La nivelul României SUERD este coordonată de Ministerul Afacerilor Externe.

(b) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității.

La nivelul comunităților marginalizate din orașele cu peste 20.000 de locuitori, mecanismul DLRC (Dezvoltare Locală Plasată în Responsabilitatea Comunității) este finanțat prin intermediul a 2 programe, respectiv POCU (AP 5) și POR (AP 9).

În vederea implementării DLRC, a fost stabilit un Comitet Comun de Selecție (CCS), comitet care a funcționat în baza unui Regulament de Organizare și Funcționare și din care au făcut parte reprezentanți ai: AMPOCU, AMPOR, UPECS (Unitatea pentru Politici Europene de Coeziune Socială) și DGDR (Direcția Generală Dezvoltare Regională și Infrastructură). Secretariatul CCS a fost asigurat de către DAP (Direcția Analiză și Programare din cadrul Direcției Generale Programare și Coordonare Sistem, MFE).

Pentru asigurarea unei abordări unitare la nivelul tuturor SDL (Strategii de Dezvoltare Locală) și a GAL (Grupuri de Acțiune Locală), odată cu publicarea pe site-ul oficial al MDRAP/MFE a *Ghidului Specific privind depunerea și selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală - Etapa a II-a mecanismului DLRC*, au mai fost publicate: Modelul cadru SDL împreună cu documentele suport pentru elaborarea SDL, Definițiile indicatorilor POCU aferenți O.S. 5.1, Lista indicatorilor POCU O.S. 5.1 și Lista Zonelor Urbane Marginalizate (ZUM) din orașele cu peste 20.000 de locuitori.

Pentru asigurarea cadrului unitar al procesului de evaluare și selecției a SDL, au fost elaborate: metodologia de evaluare a SDL, criteriile de evaluare (verificarea administrativă, evaluarea eligibilității, a parteneriatului și a studiului de referință, evaluarea strategică și operațională), declarațiile de confidențialitate și de interese, lista persoanelor desemnate ca evaluatori, modelul de fișă solicitare clarificări.

Pentru asigurarea transparenței procesului și pentru a oferi sprijin potențialilor beneficiari, la începutul lunii octombrie 2017, MDRAP a organizat 2 dezbateri publice la care au fost invitate să participe toate autoritățile publice locale din orașele vizate. Au fost prezentate: etapele procesului de evaluare și selecție, calendarul fiecărei etape, entitățile implicate (responsabilități, rol), criteriile de evaluare pentru SDL, obligațiile GAL. Urmare a consultării, documentele au fost revizuite și, ulterior, aprobate prin Ordin de ministru.

În 4 decembrie 2017, au fost depuse spre evaluare și selecție 49 de SDL. Evaluarea SDL a fost un proces amplu și complex care a constat în parcurgerea a 2 etape majore. Prima etapă (eliminatorie) a presupus: verificarea administrativă (făcută de către DAP), evaluarea criteriilor de eligibilitate (AM POCU și AM POR), evaluarea studiului de referință (evaluatori externi independenți) și evaluarea parteneriatului (evaluatori externi independenți). SDL declarate ca fiind admise după această etapă, au fost evaluate din punct de vedere operațional și strategic de către AM POR, AM POCU, UPECS, DGDR. Au fost aprobate spre a fi finanțate 37 SDR, dintre care 35 vizează regiunile mai puțin dezvoltate și 2 regiunea București-Ilfov. Bugetul total estimat aprobat este de 234,5 mil.€, dintre care aprox. 226 mil. € sunt destinate regiunilor mai puțin dezvoltate.

După publicarea rezultatului final al procesului de evaluare și selecție, GAL ale căror SDL au fost aprobate, au depus în cadrul unor apeluri de proiecte de tip competitiv restrâns, proiecte pentru susținerea cheltuielilor de funcționare pe toată perioada de implementare a SDL. Au fost lansate 4 apeluri, două destinate regiunilor mai puțin dezvoltate și două regiunii București-Ilfov. În cadrul celor 4 apeluri au fost aprobate pentru finanțare și contractate 37 de proiecte din care 2 proiecte la nivelul regiunii București-Ilfov (0,419 mil.€) și 35 de proiecte la nivelul regiunilor mai puțin dezvoltate (aprox. 12 mil.€).

În vederea organizării etapei a III-a a implementării mecanismului de DLRC, AM POCU, AM POR și DAP au elaborat un set de orientări destinate GAL în vederea organizării de către acestea a apelurilor de proiecte. Organizarea apelurilor de la nivelul GAL are la bază Procedura de evaluare și selecție a fișelor de proiecte, avizată de către cele 2 AM-uri, conform căreia GAL lansează apeluri de proiecte în conformitate cu matricea de intervenții a SDL. După selecția fișelor de proiecte de către GAL, pachetele de fișe de proiect selectate urmează a fi depuse spre validare (asigurarea conformității cu matricea cadru de intervenție din SDL aprobat, încadrarea în intervențiile eligibile, etc.) la Secretariatul Comitetului Comun de Selecție (CCS) restrâns, asigurat de către Organismul Intermediar pentru POCU București-Ilfov. După validarea fișelor, AM-ul responsabil (în funcție de specificul proiectului) va deschide sistemul MySMIS, în vederea încărcării de către beneficiari a proiectelor aferente fișelor aprobate.

În cazul comunităților marginalizate rurale și din orașele sub 20.000 locuitori, implementarea principiilor DLRC s-a făcut prin utilizarea instrumentului **LEADER prin Măsura 19 a PNDR**. Dintre cele 239 de SDL-uri selectate în vederea finanțării, 130 și-au prevăzut măsuri de infrastructură socială care pot fi finanțate complementar în cadrul POCU (AP 5, obiectivul specific 5.2 - au fost lansate, în ianuarie 2018, 2 apeluri „*Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în zona rurală și orașe cu populație de până la 20.000 locuitori*” în cadrul cărora au fost depuse 94 de proiecte cu o valoare totală eligibilă de 90,9 mil. €). Până la data de 31 decembrie 2018, la nivelul GAL-urilor din zona rurală au fost selectate 123 de proiecte care au prevăzute astfel de operațiuni cu o valoare de aprox. 7 mil.€ și au fost efectuate plăți în valoare de peste 0,6 mil.€, aferente acestor proiecte.

AM PNDR a revizuit documentele suport pentru implementarea SDL, fiind create toate premisele pentru îmbunătățirea procesului de selecție și implementare a proiectelor în cadrul Strategiilor LEADER, atât cu finanțare PNDR, cât și cu finanțare POCU. De asemenea, AM PNDR a finalizat și publicat ”Ghidul solicitantului pentru pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale grupurilor de acțiune locală”, oferind posibilitatea cooperării între GAL-urile rurale și cele urbane, pe domenii de interes comune.

Prin **POPAM**, sprijinul pentru implementarea DLRC se acordă pentru strategii care urmăresc crearea de locuri de muncă, atragerea tinerilor și promovarea inovării, consolidarea rolului comunităților pescărești și dezvoltarea locală prin diversificarea spre activități alternative și complementare, capitalizarea atuurilor de mediu ale zonelor de pescuit și de acvacultură. În urma celor două apeluri pentru selectarea strategiilor de dezvoltare locală, au fost depuse 29 cereri de finanțare, din care au fost selectate 23 (79,31)%. Valoarea totală a strategiilor 2017-2023 selectate este de peste 66 mil. €, din care valoarea totală publică a cheltuielilor de funcționare este de 9,4mil. €. Au fost contractate 10 proiecte cu o valoare publică de aprox. 11 mil. €.

(c) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării investițiilor teritoriale integrate, dacă este cazul.

Instrumentul ITI beneficiază de o alocare multifond în valoare de 1.111,7 mil. euro, reprezentând investiții din FEDR, FSE, FC, FEADR și FEPAM, care au în prim plan Rezervația Biosferei Delta Dunării cu întregul său patrimoniu natural și cultural. Situația implementării ITI la sfârșitul lunii decembrie 2018 se prezenta astfel:

POR (alocare 358,11 mil. € FEDR) - au fost depuse 516 proiecte relevante pentru ITI DD, reprezentând 104 % din valoarea alocării FEDR dedicată

Apeluri lansate dedicate ITI DD:

- AP 2 (competitivitate IMM): trei apeluri de proiecte - au fost depuse 443 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 263,84 mil. €.
- AP 3 (eficiență energetică, reducere emisii carbon): patru apeluri de proiecte - au fost depuse 20 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 37 mil. €.
- AP 5 (patrimoniu – conservare, protejare): două apeluri de proiecte - au fost depuse 9 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 28,4 mil. €.
- AP 6 (accesibilitate prin modernizare drumuri județene): un apel de proiecte - au fost depuse 6 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 63,4 mil. €.
- AP 7 (turism): două apeluri de proiecte în cadrul cărora nu au fost depuse proiecte
- AP 8 (accesibilitate servicii sănătate, comunitare): opt apeluri de proiecte - au fost depuse 8 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 10,7 mil. €.
- AP 10 (infrastructură educație): trei apeluri de proiecte - au fost depuse 27 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 28 mil. €.
- AP 13 (infrastructura socială): un apel de proiecte - au fost depuse 3 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 7,74 mil. €.

Apeluri pentru AP 8 – Spital Județean ITI și AP 6 – axa 6.2 Transport naval în Delta Dunării vor fi lansate în 2019.

POC (alocare de 60 mil. € FEDR) - pentru finanțarea proiectelor aferente ITI Delta Dunării au fost prevăzute alocări dedicate de peste 12,2 mil. € FEDR, în cadrul a 5 apeluri de proiecte astfel: AP1 - Proiect tehnologic inovativ; AP 2 – NGN, E-cultura, E-educație, E-sănătate. Pentru apelurile dedicate E-educație și E-sănătate, beneficiarii - Ministerul Educației Naționale și Ministerul Sănătății, au obligația să menționeze suma alocată intervenției în zona ITI Delta Dunării în cererea de finanțare. Este în analiză decizia privind finanțarea din AP1 a unui proiect de suport pentru pregătirea proiectului major Danubius RI.

POCU (alocare de 60 mil. € FSE) - Au fost lansate 2 apeluri dedicate exclusiv regiunii ITI DD pregătite cu sprijinul ADI ITI (AP3 – 7 mil. €, Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale și creșterea gradului de ocupare și AP4 - Dezvoltare Locală Integrată, 21,5 mil. €). Au fost selectate 6 proiecte, cu o valoare eligibilă de 12,7 mil. €. Alte 7 proiecte au fost contractate în regiunea ITI în cadrul diferitelor apeluri POCU având o valoare de aprox. 9,6 mil. € pentru derularea de activități integrate pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate de pe teritoriul ITI (Măcin, Babadag, Jurilovca), diminuarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, susținerea ocupării forței de muncă. La 31 dec. 2018, raportat la alocarea dedicată, valoarea proiectelor relevante pentru ITI DD depuse este de 22%, respectiv 10,7 mil. € FSE; până la 31.12.2018 nu au fost proiecte contractate.

POIM (alocare de 407 mil. € FEDR, FC) - POIM nu gestionează alocarea prin apeluri separate, dar, în

cadrul fiecărui apel, sunt rezervate sumele prevăzute în program pentru ITI DD. Până la finalul anului 2018 au fost depuse un număr de 28 proiecte, în valoare de 163 mil. € (UE+BS) dintre care au fost contractate 11 proiecte în valoare de aprox. 39 mil. € (UE+BS). La 31 dec.2018, raportat la alocarea dedicată, valoarea proiectelor relevante pentru ITI DD depuse este de 36,4 %, respectiv contractate 8,6%).

Stadiul pregătirii/implementării proiectelor de importanță strategică pentru teritoriul ITI:

- Pod suspendat peste Dunăre in zona Brăila (valoare eligibilă estimată de 427,5 mil. €, beneficiar CNAIR – proiect major) - cerere de finanțare depusă la 3.12.2018;
- Creșterea siguranței și securității pasagerilor pe Aeroportul ”Delta Dunării Tulcea - valoare eligibilă estimată de 12,7 mil. € - contractat.
- „ Modernizarea portului Tulcea de la mm 38+1530 la mm 38+800” (39,21 mil. €) - cerere de finanțare depusă la 14.12.2018
- Modernizare/dezvoltare Port Sulina, Port Isaccea – proiecte în curs de pregătire;
- Apărări de maluri pe Canalul Sulina (valoare eligibilă de 85,63 mil. €, beneficiar Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați – proiect major) - contractat
- Sprijin pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apa uzată din județul Tulcea în perioada 2014 – 2020 (7,66 mil. €) - contractat
- Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în județul Tulcea (Faza II, valoare totală eligibilă de 7,66 mil. € - contractat

PNDR (alocare de 168 mil. € FEADR și buget se stat) - Intervențiile finanțate din FEADR, în mod complementar cu investițiile din FEDR, FSE și FC, contribuie la obiectivele stabilite prin SIDD DD printr-o alocare indicativă separată care vizează investiții în active fizice, dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor, servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale, agro-mediu și climă și LEADER. Măsura de agro-mediu și climă contribuie complementar la obiectivele SIDD DD privind protejarea mediului și a resurselor naturale, fără a avea o alocare indicativă. Până la 31.12.2018, pentru teritoriului ITI au fost depuse 1009 proiecte în valoare de peste 175,5 mil. €, din care contractate 498 proiecte în valoare totală de peste 107mil. € - valoarea FEADR fiind de peste 101 mil. €. Raportat la alocarea FEADR dedicată, valoarea proiectelor contractate relevante pentru Teritoriul ITI DD este de 63,4% . Suplimentar prin Dezvoltarea locală LEADER sunt sprijinite 5 Strategii de Dezvoltare Locală, cu o valoare publică totală de aprox. 13 mil.€. În cadrul acestora au fost contractate 88 de proiecte în valoare de peste 5 mil.€.

POPAM (alocare de 37 mil. € FEPAM) - Până la 31.12.2018 au fost contractate 12 proiecte (care au avizul ITI Delta Dunării) - 4 măsura II.10, 4 măsura II.2, 2 măsura IV.4 și 2 PU4, însumând o valoare totală publică de aprox. 6,6 mil. € și strategia FLAG Delta Dunării, cu o valoare de 9 mil. €. Raportat la alocarea dedicata, valoarea proiectelor relevante pentru ITI DD contractate este de 31,6255%, respectiv 11,7 mil. € FEPAM.

(ca) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — Prezentare generală a implementării acțiunilor integrate în favoarea dezvoltării urbane durabile.

Dezvoltarea urbană durabilă este implementată prin intermediul POR în cadrul căruia a fost stabilită o axă prioritară dedicată AP 4 - *Sprijinirea dezvoltării urbane durabile*. Municipiile reședință de județ din cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate au fost desemnate organisme intermediare secundare (de nivel II). Finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană se face în baza unor strategii integrate de dezvoltare urbana (SIDU) care abordează provocările economice, sociale, de mediu, climatice, demografice și constituie cadrul pentru selectarea proiectelor de dezvoltare urbană.

Intervențiile din cadrul AP 4 susțin mai multe obiective tematice: OT 4 (măsuri pentru reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane (piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice etc.), OT 6 (revitalizarea zonelor urbane - reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate etc.), OT 9 (acțiuni integrate pentru comunități marginalizate - clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, străzi urbane și utilități de bază la scară mică) și OT10 (infrastructura de educație - creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale).

La 31.12.2018 procesul de verificare și aprobare a documentelor strategice (SIDU, PMUD, Documente Justificative) era finalizat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare pentru fiecare municipiu reședință de județ eligibil, fiind încă deschise apeluri de proiecte până la 29.03.2019 pentru toate prioritățile de investiții. Au fost depuse 244 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de peste 1.410 mil. €.

(d) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo este cazul, prezentare generală a implementării strategiilor macroregionale și a strategiilor privind bazinele maritime.

Acordul de Parteneriat a identificat domeniile prioritare relevante pentru **SUERD**, fiind totodată realizată o corespondență între obiectivele acesteia și obiectivele specifice ale programelor.

Mecanismul de implementare a obiectivelor **SUERD** la nivelul programelor, vizează două opțiuni: lansarea de apeluri de proiecte dedicate **SUERD** (POR) și acordarea de puncte suplimentare pentru proiectele relevante **SUERD** (POIM).

Abordarea **SUERD la nivelul POR** prevede apeluri dedicate pentru domeniile: eficiență energetică, patrimoniu cultural, infrastructură rutieră și turism+ în cele 12 județe riverane Dunării - Caraș Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța, județe care fac parte din regiunea Vest, regiunea Sud - Vest, regiunea Sud - Muntenia și regiunea Sud - Est. Au fost elaborate ghiduri specifice pentru apelurile dedicate sprijinirii obiectivelor prevăzute de Ariile Prioritare **SUERD**. Până la finalul anului 2018, în cadrul POR situația apelurilor de proiecte lansate pentru **SUERD** este următoarea:

- Pentru **Axa Prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon** au fost depuse 97 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 108 mil.€, 41 de proiecte cu o valoare nerambursabilă de 45, 68 mil. € fiind în curs de contractare la finalul anului 2018,
- Pentru **Axa Prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural – prioritatea de investiție 5.1**: până la finalul anului 2018 au fost depuse 30 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 58,22 mil. €, fiind contractate 14 proiecte cu o valoare eligibilă de 22,35 mil. €. Pentru **prioritatea de investiție 5.2** la finalul anului 2018 au fost depuse 6 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 7,9 mil. €, fiind contractate 2 proiecte cu o valoare eligibilă de 1,07 mil. €;
- Pentru **Axa Prioritară - Drumuri județene – prioritatea de investiție 6.1**, la finalul anului 2018 au fost depuse 24 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 397,63 mil. €, fiind contractate 8 proiecte cu o valoare eligibilă de 104,24 mil. €;
- Pentru **Axa Prioritară 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului – prioritatea de investiție 7.1**, la finalul anului 2018 au fost depuse 8 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 31,08 mil. €, fiind contractate 5 proiecte cu o valoare eligibilă de 18,57 mil. €;
- Pentru **Axa Prioritară 13 - Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii - prioritatea de investiție 13.1**, la finalul anului 2018 au fost depuse 36 proiecte cu o valoare nerambursabilă de 130,54 mil. €.

La nivelul POIM nu este prevăzută o alocare financiară dedicată **SUERD**, însă prin acțiunile finanțate, programul contribuie în proporție de 90% la obiectivele **SUERD**.

Dezvoltarea infrastructurii pe rețeaua TEN-T central, dar și dezvoltarea transportului intermodal, fluidizarea traficului la punctele de ieșire din țară, îmbunătățirea serviciilor pe rețeaua TEN-T contribuie integral la Pilonul 1 al **SUERD**.

Pilonul 1 este adresat de POIM și prin obiectivele de eficiență energetică și promovare a energiei produse din surse regenerabile, AP6 - OS 6.1 și AP8 – OS 8.1 contribuind integral și direct la aceste obiective.

În domeniul mediului, axele prioritare specifice din POIM (axele 3 - 6) sunt relevante integral pentru Pilonul 2, toate proiectele vizând dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și având impact asupra

întregului bazin hidrografic.

Pentru apelurile competitive lansate pentru OS 4.1 – protecția și conservarea biodiversității, OS 6.1 – producție de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate, OS 6.2 – reducerea consumului de energie și OS 6.4 – cogenerare de înaltă eficiență, prin ghidurile solicitantului s-a prevăzut acordarea de puncte suplimentare pentru proiectele situate în aria adiacentă Dunării, această abordare fiind extinsă și pentru proiectele care au rezultate derivate din proiecte în parteneriat transnațional.

Punctajul suplimentar se acordă acelor proiecte localizate în cele 12 județe riverane Dunării - Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța - sau proiectelor care prezintă parteneriate cu entități cu profil similar din țările SUERD (14 țări).

Până la 31 decembrie 2018 situația proiectelor relevante SUERD selectate la nivelul POIM:

- Pentru Pilonul 1 au fost selectate 55 de proiecte cu o valoare totală eligibilă de aprox. 5,2 mlrd. €, din care: 33 de proiecte de infrastructură rutieră - aprox. 3 mlrd.€, 9 proiecte de infrastructură feroviară - peste 2 mlrd.€, 3 proiecte sector naval - peste 100 mil.€, 4 proiecte sector aeroportuar – aprox. 57 mil.€, 5 proiecte de transport intermodal - aprox. 40 mil.€, 1 proiect (energie) - 4,5 mil.€.
- Pentru Pilonul 2 au fost selectate 173 de proiecte cu o valoare totală eligibilă de aprox. 1,2 mlrd.€, din care: 75 proiecte (apă) - 2,5 mil.€, 18 proiecte (deșeurii) peste 210 mil.€, 56 de proiecte (biodiversitate) - peste 85 mil.€, 4 proiecte (inundații) - peste 700 mil.€, 2 proiecte (situri contaminate) - aprox. 24 mil.€, 4 proiecte (managementul riscurilor) - aprox. 150 mil.€, 14 proiecte (surse regenerabile de energie) - aprox. 23 mil.€.

Programul Transnațional Dunărea contribuie în mod direct la sprijinirea guvernancei SUERD prin lansarea de apeluri de proiecte (tip „capital de început”) dedicate Coordonatorilor de Arii prioritare SUERD (trei proiecte, pentru ariile prioritare 1a, 3 și 5 prin intermediul Ministerului Transporturilor, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerului Mediului) și finanțării structurilor care deservește guvernancea strategiei.

În cadrul apelului de proiecte „capital de început” (Seed Money Facility) desfășurat în perioada 02 octombrie - 07 decembrie 2017 - au fost selectate pentru finanțare 19 proiecte în care participă 9 instituții din RO (147 mii € FEDR). România și Austria, în calitate de co-inițiatori ale SUERD, au elaborat și depus un proiect privind realizarea activităților aferente Danube Strategy Point (DSP) în perioada 01.09.2018 – 31.12.2021 și asigurarea Secretariatului (peste 3, 1 mil.€ FEDR).

(e) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (iii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo unde este cazul, o prezentare generală a implementării abordării integrate pentru a răspunde nevoilor specifice ale zonelor geografice cel mai grav afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă supuse celui mai ridicat risc de discriminare sau de excludere socială.

- O descriere a acțiunilor întreprinse pentru a răspunde nevoilor specifice ale zonelor geografice cel mai grav afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă supuse celui mai ridicat risc de discriminare sau de excludere socială.
- O descriere a rezultatelor obținute în ceea ce privește soluționarea nevoilor acestor zone geografice/grupuri țintă.

Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane finanțează prin Programul Operațional Ajutorarea persoanelor Defavorizate 2014-2020 (POAD) intervenții privind deprivarea alimentară (lipsa alimentelor de bază) și precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare). POAD contribuie la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 privind reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie și de excludere socială și de atenuare a celor mai grave forme de sărăcie prin furnizarea de asistență nefinanciară celor mai defavorizate persoane. Dat fiind specificul acestui program ca și potențiala sinergie cu intervențiile FSE, autoritatea de management pentru POAD este inclusă în aceeași structura MFE cu Autoritatea de management pentru POCU, asigurându-se astfel o coordonare unitară.

Realizarea obiectivului specific al programului se face prin furnizarea de ajutoare alimentare categoriilor defavorizate, prin intermediul organizațiilor partenere, instituțiilor prefectului și primăriilor din întreaga țară. Distribuirea de ajutoare alimentare este acompaniată de măsuri auxiliare care încurajează inserția socială a persoanelor defavorizate respectiv: consiliere privind inserția socială și profesională, sănătate, igienă, educație, consiliere juridică, recomandări culinare etc. Din punct de vedere cantitativ, POAD s-a adresat în perioada 2014-2018 unui număr total de 6.347.777 persoane, din care 2.879.267 sunt femei. 1.277.604 de persoane dintre cele sprijinite prin POAD până prezent sunt reprezentate de copii în vârstă de maximum 15 ani și de 1.555.962 persoane în vârstă de minimum 65 de ani. În aceeași perioadă de referință, prin POAD au fost furnizate 166.398 tone de alimente distribuite în 15.096.901 de pachete de produse alimentare conținând făină, mălai, paste făinoase, ulei, zahăr, conservă pateu de ficat de porc.

În anul 2017 a fost modificat POAD în sensul diversificării grupului țintă și a ajutoarelor oferite. Modificările au vizat asigurarea unei mai mari varietăți a măsurilor finanțate prin POAD. Prin această modificare s-a asigurat o mai mare varietate a măsurilor finanțate, respectiv lărgirea categoriilor de produse oferite, astfel încât să poată fi adresate mai multe tipuri de deprivare și precaritate (ex: introducerea de mese calde prin intermediul cantinelor, introducerea de rechizite pentru preșcolari, a pachetelor de igienă, a trusourilor pentru nou-născuți, a articolelor de îmbrăcăminte, încălțăminte și a sacilor de dormit pentru persoanele fără adăpost). S-a avut în vedere și concentrarea sprijinului acordat persoanelor defavorizate, respectiv creșterea frecvenței cu care se acordă sprijinul, precum și adăugarea unor noi categorii de grup țintă: copiii preșcolari, cuplurile mamă-nou-născut în risc de abandon, persoanele fără adăpost și persoanele aflate în situații temporare de criză. POAD a fost modificat prin Decizia Comisiei C (2017) 1086 final. Ca urmare a modificării POAD, s-a actualizat baza legală fiind aprobată Hotărârea Guvernului nr. 784/ 04.10.2018 pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea implementării POAD care abrogă Hotărârea Guvernului nr. 799/2014 privind implementarea POAD.

(f) În legătură cu articolul 15 alineatul (2) litera (a) punctul (iv) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, acolo este cazul, prezentare generală a implementării măsurilor de soluționare a provocărilor demografice ale zonelor care suferă de pe urma unor handicapuri naturale sau demografice grave și permanente.

--

6. DUPA CAZ, ACȚIUNILE ÎNTEPRINSE PENTRU CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII AUTORITAȚILOR DIN STATELE MEMBRE ȘI A BENEFICIARILOR ÎN PRIVINȚA ADMINISTRĂRII ȘI UTILIZĂRII FONDURILOR ESI [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (F) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

Măsurile întreprinse pentru consolidarea capacității autorităților implicate în sistemul de management și control și a beneficiarilor au vizat:

Reconfigurarea cadrului instituțional pentru gestionarea FESI, autoritățile de management pentru Politica de Coeziune fiind concentrate în două ministere, respectiv Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice (MDRAP) și Ministerul Fondurilor Europene (MFE).

Consolidarea funcției de coordonare – la nivelul MFE și-a continuat activitatea structura cu rol de coordonare, respectiv Direcția Generală Programare și Coordonare Sistem, căreia îi revin atribuții ce vizează aspectele orizontale ale gestionării/implementării fondurilor ESI. De asemenea, în cadrul MFE, funcționează structura de coordonare a sistemului informatic dedicat actualei perioade de programare – Direcția Coordonare SMIS și IT.

- Coordonarea procesului de închidere a programelor 2007-2013 prin sprijinirea autorităților de management în elaborarea și promovarea unor acte normative privind decertificarea definitivă din declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final a unor cheltuieli aferente proiectelor finanțate prin PO 2007-2013
- Coordonare grup de lucru interministerial pentru modificarea OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- Elaborare și promovare în vederea aprobării a proiectelor de acte normative de modificare a OUG nr.40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020
- Coordonarea procesului de elaborare cerințe pentru algoritmi de calcul necesari în sistemul informatic SMIS 2014+ pentru generarea automată a conturilor anuale
- Organizarea sesiunilor de instruire ARACHNE
- Monitorizarea permanentă a stadiului implementării programelor 2007-2013 și 2014-2020

Desemnarea autorităților implicate în sistemul de management și control al programelor finanțate în perioada de programare 2014-2020 a fost realizată în perioada 2016-2017, cu notificarea în consecință a CE. Activitatea de monitorizare a desemnării are caracter permanent, pentru a fi asigurată respectarea continua a cerințelor/criteriilor de acreditare.

Pentru **consolidarea capacității structurilor partenariale**, respectiv Comitetul de Coordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat, Comitetele de Monitorizare și Grupurile de Lucru constituite pentru elaborarea documentelor de programare 2021-2027 este finanțat prin POAT un proiect care are ca obiective dezvoltarea și implementarea unui cadru partenerial stabil și organizat la nivelul procesului de coordonare și gestionare a fondurilor europene și consolidarea culturii partenariale în procesul de programare și gestionare a fondurilor.

1. Întărirea capacității administrative prin creșterea nivelului de pregătire a personalului implicat în derularea proiectelor (selectie, control, verificări de management, etc):
 - instruirea orizontală pentru personalul din cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI, în domeniul achizițiilor publice și al prevenirii și combaterii faptelor de corupție și promovarea standardelor de etică și integritate (proiect POAT, beneficiar Agenția Națională a Funcționarilor Publici);
 - continuarea formării personalului în vederea gestionării eficiente a fondurilor ESI (proiect POAT, beneficiari Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritatea de Audit, OI pentru Cercetare,

OI pentru Promovarea Societății Informaționale, MFE - structurile de coordonare a FESI și AM POAT, AM POIM, AM POC);

- asigurarea sprijinului necesar OIPSI pentru realizarea activităților de monitorizare proiecte, management financiar, verificare achiziții pentru AP 2 POC 2014 - 2020 (TIC), cât și pentru închiderea Axei 3 POS CCE 2007 – 2013,
- sprijin pentru asigurarea expertizei tehnice de specialitate în domeniul evaluării pentru proiectele depuse în cadrul AP 2 POC - Acțiunile 2.1.1 și 2.2.1, în perioada 2018-2019,

1. Proiectele contractate la nivelul AM POAT susțin de asemenea:

- asigurarea serviciilor de comunicații necesare utilizării sistemului informatic integrat SMIS2014+/MySMIS2014 (proiect POAT, beneficiar MFE prin Direcția Coordonare SMIS și IT),
- Unitatea de Implementare Proiecte din cadrul Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale (UIP-MCSI) care are printre atribuții:
- dezvoltarea capacității de management al portofoliului de proiecte TIC din POC (e-guvernare, E-cultură) și îmbunătățirea capacității administrative beneficiarilor acestor proiecte - Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția Națională pentru Persoane cu Dezabilități, Ministerul Muncii și Justiției Sociale.
- elaborarea proiectului de lege a Interoperabilității (demers necesar îndeplinirii condiționalității ex-ante 2.1)
- prin experții din cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării (ADI-ITI DD) s-a realizat în principal monitorizarea și coordonarea implementării proiectelor din cadrul mecanismului ITI, prin implementarea modulului informatic de tip Helpdesk pentru beneficiarii FESI din teritoriul ITI, accesibil de pe site-ul ADI ITI DD - www.itideltadunarii.com, precum și asigurarea consultanței tehnice în domeniul achizițiilor publice pentru beneficiarii care gestionează portofoliul de proiecte strategice cu impact relevant asupra SIDD DD;
- consolidarea capacității beneficiarilor prin participare la sesiuni de instruire în domeniul prevenirii neregulilor și a fraudei, achizițiilor publice – noul pachet legislativ/sistem de verificare a conflictului de interese și incompatibilități, aplicarea unitară a procedurilor în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale.
- acordarea de asistență tehnică BEI beneficiarilor din sectoarele transport, mediu și prevenirea riscurilor, în sensul pregătirii proiectelor noi și sprijinirii procesului de implementare a proiectelor CNAIR, CFR, Metrorex și ARF, precum și consolidarea capacității instituționale a beneficiarilor POIM prin organizarea de sesiuni de instruire pe teme orizontale și specifice, precum managementul contractelor de lucrări, evaluarea impactului asupra mediului, proiectul tehnic și monitorizarea execuției acestuia, studiul de trafic și analiza cost beneficiu - pentru sectoarele transport și mediu (proiect POAT – PASSA BEI: „Asigurarea de servicii de asistență tehnică din partea experților BEI pentru gestionarea POIM 2014-2020 la nivelul AM POIM și a OI Transport și pentru închiderea POS Mediu și POS Transport 2007-2013 la nivelul AM POS Transport și AM POS Mediu)

În cursul anului 2018, AM POCA a organizat și derulat 12 evenimente pentru beneficiarii și potențialii beneficiari POCA, astfel: 7 întâlniri de lucru organizate cu potențialii beneficiari din cadrul instituțiilor din administrația publică centrală, cu scopul de a clarifica măsurile de reformă ce vor fi susținute prin proiectele ce urmau a fi depuse în cadrul apelului IP12/2018, în București; 4 întâlniri de lucru organizate cu potențialii beneficiari din cadrul instituțiilor din administrația publică locală, în București, la care au participat reprezentanți ai consiliilor județene și ai structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale (UNCJR, AMR, ACoR). Scopul reuniunilor a fost acela de a identifica măsuri concrete ce urmau a fi incluse în ghidurile solicitantului CP10/2018, CP12/2018

precum și IP13/2019; 1 eveniment major de comunicare/informare anuală – 12 decembrie 2018. Scopul evenimentului a fost de a prezenta o parte din proiectele finanțate prin POCA în cadrul CP2/2017, cu beneficiari ONG-uri și parteneri sociali, prin care se urmărește elaborarea de politici publice alternative la inițiativele Guvernului. Prin acest eveniment s-a urmărit crearea premiselor pentru noi parteneriate, împărtășirea experienței ce derivă din implementarea proiectelor, multiplicarea rezultatelor la nivelul altor entități precum și asigurarea sinergiilor la nivelul intervențiilor susținute. De asemenea, AM POCA participă în proiectul pilot derulat de DG REGIO "Pacte de integritate – Mecanism de control civil pentru salvagardarea fondurilor europene" prin care 3 proceduri de achiziție publică vor fi monitorizate utilizând instrumentul Pact de integritate.

Implementarea Strategiei și a Planului de formare EIA/SEA pentru autoritățile competente de mediu - pentru perioada 2014-2020 (elaborată cu asistența JASPERS). Strategia și planul cuprind 2 cicluri de formare: Primul ciclu (2014 – 2016) este organizat în două etape cu sprijinul a 2 proiecte finanțate prin PO AT (2007-2013 și 2014-2020).

Consolidarea capacității AM PNDR realizată prin intermediul proiectelor derulate prin Măsura 20 - Asistența Tehnică, în cadrul unor evenimente sau sesiuni de instruire în diferite domenii relevante pentru activitatea direcției, aferente etapelor de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a programului. Pe parcursul anului 2018 au fost organizate aproximativ 20 de sesiuni de instruire în următoarele domenii: Achiziții publice și utilizarea SEAP/SICAP, Colectarea, stocarea și gestionarea avansată a datelor de monitorizare, elaborarea de modele ce stau la baza deciziilor și a analizei performanței programului prin utilizarea la nivel avansat a MS Office (Excel și Access) – Excel avansat, ECDL Standard, Management de proiect, Auditul fondurilor europene, evaluare proiecte. De asemenea, pe parcursul anului 2018 au fost organizate 10 evenimente Grup de Lucru LEADER, cu participarea a peste 1200 de persoane. Prin intermediul unui proiect pentru consolidarea capacității de evaluare a PNDR au fost întreprinse o serie de acțiuni destinate tuturor actorilor implicați în implementarea programului, respectiv AM PNDR, agenții de plăți, Grupuri de Acțiune Locală, Comitetul de Coordonare a Evaluării, Comitetul de Monitorizare. Totodată, pentru asigurarea vizibilității și informării publicului larg și a potențialilor beneficiari asupra implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală, au fost organizate o serie de evenimente și s-au realizat materiale de informare, comunicare și promovare. S-au desfășurate 8 întâlniri de tip conferință cu participarea a peste 2600 de persoane.

Consolidarea capacității **AM POPAM** prin instruirea personalului propriu în domeniile de interes pentru program. În anul 2018, personalul AMPOPAM a participat la instruirii cu privire la măsuri de control și antifraudă, și utilizarea aplicației informatice SMIS/MySMIS. Din punct de vedere al instruirii beneficiarilor, pentru a prezenta și detalia măsurile POPAM și modul de accesare a acestora, AMPOPAM a derulat în 2018 următoarele activități:

- organizarea a 8 evenimente regionale de informare și promovare a POPAM, la care au participat reprezentanți ai beneficiarilor și potențialilor beneficiari, ai FLAG-urilor, agenților economici, federațiilor și patronatelor din domeniu, firmelor de consultanță, Rețelei Europene a Zonelor de Pescuit (FARNET), mediului academic, precum și ai Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, ai administrațiilor publice locale și ai mass media. Evenimentele au avut loc la Tulcea, Constanța, Cluj-Napoca, Sucevița, Râșnov (Brașov), Timișoara, Craiova, Fetești (Ialomița).
- 2 seminarii FARNET dedicate celor 22 FLAG-uri și strategii de dezvoltare locală selectate pentru implementare în cadrul POPAM 2014-2020. La acest eveniment au participat reprezentanți ai tuturor FLAG-urilor, ai AM POPAM, ai FZP și ai FARNET
- 3 întâlniri de lucru cu potențiali beneficiari ai măsurilor din cadrul PU1, la Constanța, Fetești și Tulcea, cu pescari și primari ai localităților din județ.
- 6 întâlniri de lucru cu reprezentanții FLAG

MFE a asumat rolul de coordonator național în vederea elaborării Strategiei naționale privind investițiile naționale și a documentelor naționale de programare în cadrul Politicii de Coeziune 2021-2027 prin Memorandumul de Guvern cu tema *Pregătirea documentelor naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene post 2020* aprobat în ședința de Guvern din data de 5 septembrie 2018.

MFE a asumat rolul de coordonator național în vederea implementării Inițiativei Valea Jiului prin Memorandumul de Guvern cu tema *Aprobarea Planului de măsuri pentru implementarea Inițiativei privind regiunile carbonifere în tranziție pentru Valea Jiului*, aprobat în ședința de Guvern din data de 4 octombrie 2018.

7. ACȚIUNILE ÎNTEPRINSE ȘI PROGRESELE REALIZATE ÎN VEDEREA REDUCERII SARCINII ADMINISTRATIVE PENTRU BENEFICIARI [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (G) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

În vederea reducerii sarcinilor administrative s-au luat **măsuri de simplificare pe toate fazele de implementare:**

Etapa elaborării Cererii de finanțare:

- simplificarea ghidurilor pentru beneficiari și a procedurilor de accesare a fondurilor, pentru o mai mare coerență în funcționarea sistemului, astfel încât regulile să fie aproximativ aceleași pentru beneficiarul care depune un proiect, indiferent de programul din care se finanțează;
- elaborarea unor orientări pentru verificarea de către autoritățile de management a încadrării în conceptul de "întreprindere în dificultate" și în conceptul de IMM,, incuzând detalii privind întreprinderile legate, în special legături prin persoane fizice;
- furnizarea în sprijinul beneficiarilor a unui instrument eficient de monitorizare și management la nivelul AM, prin utilizarea sistemului electronic MySmis/SMIS 2014+;
- înființarea unui helpdesk pentru beneficiari;
- elaborarea de forme îmbunătățite ale manualului beneficiarului, cuprinzând informații clare și complete privind toate etapele derulării unui proiect;
- publicarea spre consultare a Ghidurilor Solicitantului – Condiții Specifice și asigurarea unei perioade de timp rezonabile între momentul lansării efective a unei cereri de propuneri de proiecte și data limită de depunere a aplicațiilor de finanțare;
- eliminarea ordinelor de ministru privind cheltuielile eligibile la nivelul fiecărui program operațional.
- elaborarea unor Orientări generale la nivel de program și publicarea calendarelor pentru apelurile de proiecte, în vederea asigurării unei reale predictibilități a posibilităților de finanțare;

Implementare

- Reducerea timpului alocat pentru evaluarea proiectelor depuse și semnarea rapidă a contractelor de finanțare.
- Rambursarea în termen a cheltuielilor declarate de beneficiar, prin intermediul sistemului informatic MySMIS/SMIS 2014+ care asigură transparența procesului de la momentul depunerii și până la plata lor de către AM.
- Monitorizarea fiecărui proiect prin introducerea funcției de manager de proiect în cadrul AM și realizarea de întâlniri periodice cu fiecare beneficiar pentru a analiza stadiul proiectului.
- crearea de modele standard de contracte de lucrări - proiectare și execuție
- reducerea timpului de verificare a documentelor aferente procesului de contractare prin obținerea în mod direct de către AM a unor documente (de ex. certificatele de atestare fiscală din sistemul informatic PATRIMVEN)
- Simplificarea procedurilor pentru autorizațiile de construire a proiectelor de interes național, prevăzute în master planul general de transport: eliberarea autorizațiilor de construire fără elaborarea și aprobarea prealabilă a unei documentații de amenajarea teritoriului sau de urbanism, dar fără a afecta prevederile referitoare la calitatea și disciplina în construcții;
- Stimularea schimbului de bune practici în implementarea mecanismelor de creștere a absorbției de fonduri europene cu alte țări membre UE.
- Realizarea unei Culegeri de spețe în domeniul achizițiilor publice, publicată pe pagina de internet a ministerului
- Au fost adoptate o serie de măsuri care au condus la reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor POPAM.
- S-a redus numărul de documente solicitate la depunerea proiectelor, rămânând ca o serie de

documente să fie prezentate la contractare, pentru fluidizarea procesului de depunere a proiectelor

- S-a impus evaluarea continuă a proiectelor depuse în vederea scurtării termenelor de la depunerea la contractarea proiectelor
- Reducerea numărului de autorizații/avize solicitate în faza de depunere a proiectului și separare clară între documentele solicitate în faza de evaluare și selecție și cele solicitate în faza de contractare

Au fost adoptate o serie de **măsuri care au condus la reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor PNDR**

- depunere on-line a proiectelor în vederea reducerii perioadei de timp și a costurilor necesare pentru depunerea proiectelor, care a condus la îmbunătățirea semnificativă a eficacității și eficienței sistemului de implementare, în comparație cu perioada de programare anterioară, generând o percepție pozitivă în rândul părților interesate și al beneficiarilor
- actualizare continuă a bazei de date cu prețuri de referință pentru mașini, utilaje și echipamente specializate care pot fi achiziționate prin măsurile de investiții aferente PNDR 2014-2020 în scopul reducerii poverii administrative la nivelul beneficiarilor
- evaluarea continuă a proiectelor depuse în vederea scurtării termenelor de la depunerea la contractarea proiectelor
- utilizarea opțiunii de cost simplificat: utilizarea costurilor standard pentru costurile legate de înființarea și reconversia plantațiilor pomicole, pentru struguri de masă și pentru lucrări de împădurire. Costurile standard au condus la eliminarea achizițiilor private și la asigurarea rezonabilității costurilor
- Reducerea numărului de documente solicitate potențialilor beneficiari, inclusiv reducerea numărului de autorizații/avize solicitate în faza de depunere a proiectului. În plus, se aplică o separare clară între documentele solicitate în faza de evaluare și selecție și cele solicitate în faza de contractare. A fost prelungit termenul de la notificarea selectării cererii până la contractare, în situațiile în care avizele necesare încheierii contractului necesită termene mai lungi
- Reducerea perioadelor de timp atât în cazul avizării unor modificări în proiecte, cât și în cazul avizării dosarelor de achiziții
- Lansarea platformei prin care să se deruleze apelurile de selecție aferente sM 1.1 cu utilizarea opțiunii de cost standard unitar, la nivelul AFIR

Implementarea cerințelor referitoare la **asigurarea e-cohesion** conform art. 125 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În iulie 2019 sunt implementate toate cerințele prevăzute în Regulamentul de implementare (UE) nr. 821/2014, Sistemul de Înregistrare și Stocare a Datelor SMIS2014+/MySMIS2014 asigurând următoarele funcționalități care determină reducerea sarcinilor administrative:

- **Protejarea și păstrarea datelor și a documentelor și a integrității acestora**

Utilizatorii din cadrul AM, OI, precum și din cadrul Autorității de certificare, respectiv Autorității de audit, pot solicita/ actualiza/ revoca accesul în Aplicațiile 2014 (de tip BackOffice: MySMIS2014/SMIS2014+, SMIS2014Minimal, Art4SMIS2014 etc.) parte a sistemului informatic integrat. Drepturile de acces respectă principiul segregării funcțiilor (editare/validare). Arhitectura SMIS2014+/MySMIS2014, permite jurnalizarea oricărei operații efectuate de utilizatori (înregistrări, modificări și colectare de date și asigură administrarea datelor aferente proiectelor depuse, până la finalizarea acestora (gestionarea dosarului unic al proiectului). Toate documentele atasate sunt stocate de sistem, funcția de ștergere a acestora nefiind disponibilă la nivel de interfață a utilizatorilor, indiferent de nivelul de acces al acestora. Aceasta proprietate a sistemului este aplicabilă documentelor

transmise în cadrul sistemului informatic între părțile utilizatoare.

Datele fac obiectul unor backup-uri periodice.

La toate nivelurile, SMIS2014+/MySMIS2014 are redundanță *failover*, continuitatea funcționării fiind astfel asigurată. Baza de date folosită de SMIS2014+/MySMIS2014 este stocată pe un Storage Area Network, managementul bazei de date făcându-se cu ajutorul unui sistem de tip cluster. De asemenea, serverele de aplicație funcționează tot în cluster. Ambele cluster sunt proiectate să lucreze după principiul *failover*. În cazul unui eveniment de tip *dezastru* a fost conceput un sistem de tipul Disaster Recovery Site. Acest sistem este implementat și constituie, din punct de vedere funcțional, o copie a sistemului original, capabilă să preia toate funcțiile acestuia în caz de dezastru. Protecția fizică și logică a sistemului informatic este asigurată prin găzduirea echipamentelor în 2 centre de date (unde sunt localizate NODUL CENTRAL SMIS, respectiv Nodul Secundar SMIS), care asigură toate condițiile de siguranță necesare funcționării continue (protecție fizică împotriva nivelurilor de temperatură și de umiditate inadecvate, sisteme de detectare a incendiilor și a furturilor).

• Interoperabilitate

SMIS2014+/MySMIS2014 beneficiază de interoperabilitate cu alte baze de date existente la nivel național. Astfel se creează premisele funcționării conform principiilor sursei unice de adevăr în zona FESI, context în care cetățenii și întreprinderile pot beneficia de soluții comune, reutilizabile și interoperabile, precum și de procese administrative interoperabile de tip „back-office”, întrucât soluțiile și procesele promovează furnizarea transsectorială eficientă și eficace, a serviciilor publice către cetățeni și întreprinderi conform pct 7 din Decizia nr. 922/2009/CE.

În vederea validării informațiilor relevante, completate de către utilizatorii aplicației MySMIS2014 (secțiunea de tip front – office), este funcțională interoperabilitatea cu baze de date ale administrației publice centrale (ANAF, MAI) în baza unor protocoale de colaborare. Schimbul de date este realizat prin format standard (fișier .XML). Identificarea unică pentru fiecare operație de schimb de date se realizează după CODURI UNICE DE IDENTIFICARE (CIF sau CNP după caz).

• Funcții de căutare și de raportare

În cazul în care este nevoie de rapoarte detaliate, sistemele informatice SMIS2014+/ MySMIS permit utilizarea informațiilor structurate. Majoritatea rapoartelor pot fi obținute din interfața de raportare ART4SMIS. SMIS2014+/ MySMIS oferă posibilitatea de parametrizare pentru colectarea de date structurare care să permită interogări rapide și facile.

• Documentația de utilizare a aplicațiilor

Sunt disponibile către utilizatorii Aplicațiilor 2014 manuale de utilizare ale MySMIS2014 (FrontOffice disponibil pe INTERNET, BackOffice disponibil pe INTRANET în rețeaua SMIS). Funcționalitățile sistemului informatic pot fi documentate și corelate cu Procedurile operaționale ale AM-urilor/OI-urilor pentru fiecare proces din ciclul de viață al proiectului. Securitatea sistemului informatic este implementată pe patru niveluri: acces, hardware, software și aplicații.

Introducerea costurilor simplificate ca o alternativă la rambursarea cheltuielilor efectuate pe baza costurilor reale în cadrul proiectelor creează avantaje atât la nivelul beneficiarilor, cât și al autorităților care gestionează programele operaționale. Pe de o parte, este accelerată efectuarea plăților și se reduce riscul de aplicare a corecțiilor financiare, pe de altă parte permite beneficiarilor să se concentreze asupra implementării proiectelor și realizarea indicatorilor de performanță, numărului de documente solicitate fiind mai mic.

Majoritatea programelor utilizează în prezent o formă sau alta de Opțiuni de Costuri Simplificate.

Dintre acestea, ratele forfetare (“flat rates”) sunt cele mai utilizate în cadrul POC, POR, POCA, POCU și Interreg. Baremele standard pentru costurile unitare (“standard scales of unit costs”) și sumele forfetare (“lump sums”) sunt utilizate doar în cadrul POCU.

În cadrul PNDR a fost utilizată opțiunea de cost simplificat prin utilizarea costurilor standard pentru costurile legate de înființarea și reconversia plantațiilor pomicole, pentru struguri de masă, pentru lucrări de împădurire.

Este în analiză extinderea ariei de acoperire a opțiunilor de costuri simplificate pentru următoarele programe operaționale:

- POCA – rate forfetare pentru cheltuieli generale de administrație
- POCU – pentru toate opțiunile de costuri simplificate, în cadrul apelurilor viitoare referitoare la serviciile de sănătate și învățământ preșcolar.

Creșterea accesibilității la finanțare a potențialilor beneficiari prin activități de informare privind accesarea fondurilor europene structurale și de investiții, precum și privind posibilitatea obținerii de către IMM-uri a unor finanțări complementare din surse/programe, naționale și europene.

Progresele înregistrate în zona de comunicare - lansarea noului site mfe.gov.ro, valorificarea la maximum a social-media pentru sporirea vizibilității Politicii de Coeziune în România, lansarea primei campanii de comunicare din ultimii 6 ani și derularea în paralel a altor 9 proiecte ample de informare, au condus la reconsiderarea proiectului „Centrul Național de Informare pentru Fonduri Europene Structurale și de Investiții 2014-2020” (cod 1.2.060), care includea și o componentă de Ghișeu unic/“one-stop-shop”.

Acest proiect, în abordarea inițială, nu și-a mai găsit justificarea în prezent nici din perspectiva raportului cost/eficiență și nici din perspectiva nevoilor concrete de informare, într-o dinamică permanentă, pe care le au beneficiarii. Așadar, pentru a identifica cea mai eficientă manieră de dialog cu beneficiarii și pentru a răspunde nevoilor lor de informare, ținând cont de realitățile și probleme concrete întâmpinate de ei, dar și de exigențele de comunicare impuse de provocările permanente și de progresul noilor tehnologii în domeniu, actuala echipă de comunicare a demarat un amplu proces de consultare cu reprezentanții beneficiarilor. După organizarea a trei reuniuni de lucru, s-a agreat de comun acord cu beneficiarii prezenți înlocuirea proiectului „Centrul Național de Informare pentru Fonduri Europene Structurale și de Investiții 2014-2020” cu un instrument modern de comunicare, ce va permite tuturor părților interesate să aibă acces la informație rapid, simplu, de oriunde.

Noua platformă digitală comună de comunicare și consultare va fi completată de un regulament de consultare publică MFE – beneficiari, agreat de asemenea împreună cu beneficiarii.

Ambele inițiative au la bază principiile noii viziuni de comunicare în domeniul fondurilor europene - și anume adaptarea permanentă la nevoile și exigențele pieței, simplificarea limbajului și accesibilizarea informației pentru beneficiar prin intermediul unor instrumente moderne de comunicare, în pas cu evoluția noilor tehnologii.

8. ROLUL PARTENERILOR MENȚIONAȚI LA ARTICOLUL 5 DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013 ÎN PUNEREA ÎN APLICARE A ACORDULUI DE PARTENERIAT [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (H) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

(a) Descrierea și evaluarea rolului partenerilor selectați în vederea elaborării raportului privind progresele înregistrate, cu trimitere la acordul de parteneriat.

(b) Descrierea și evaluarea implicării partenerilor selectați în procesul de implementare a programelor, inclusiv participarea în comitetele de monitorizare a programelor.

(c) Alte elemente, dacă este cazul.

a) Descrierea și evaluarea rolului partenerilor selectați în vederea elaborării raportului privind progresele înregistrate, cu trimitere la acordul de parteneriat.

Elaborarea Raportului de Progres s-a realizat în baza informațiilor din Rapoartele de implementare (documente aprobate în cadrul Comitetelor de Monitorizare), Programul Național de Reformă și prin consultare cu autoritățile de management și alți parteneri relevanți (ADI ITI, coordonatorul național SUERD, MAE, ministere de linie).

Raportul de progres a fost publicat pentru consultare publică pe pagina <http://mfe.gov.ro/consultare-publica-raportul-de-progres-in-legatura-cu-punerea-in-aplicare-a-acordului-de-parteneriat/>. Raportul de progres a fost supus dezbaterii CCMAP, prin procedură scrisă. Membrii CCMAP și-au exprimat acordul privind conținutul RP, observațiile/proponerile primite de la aceștia fiind integrate în text, după caz.

(b) Descrierea și evaluarea implicării partenerilor selectați în procesul de implementare a programelor, inclusiv participarea în comitetele de monitorizare a programelor.

Organizarea cadrului partenerial la nivelul Acordului de Parteneriat 2014-2020 (Comitetul Consultativ pentru Managementul Acordului de Parteneriat - CCMAP, grupuri de lucru functionale subsecvente), cât și a celui de la nivelul programelor (comitete de monitorizare) a fost făcută cu respectarea principiului parteneriatului și al reprezentativității în conformitate cu prevederile art. 48, coroborat cu art. 5 din Regulamentul UE nr. 1303/2013, ale art. 4 din Actul delegat UE nr. 240/2014.

Ca urmare a schimbărilor instituționale de la nivelul Guvernului României, în anul 2018 a fost necesară o renominalizare a structurilor parteneriale, cu respectarea reprezentativității partenerilor relevanți. Astfel, în prezent, CCMAP are în componență 48 de instituții și organizații, dintre care 20 sunt organizații din mediul economic, social și din societatea civilă. Între acestea, se regăsesc organizații reprezentative pentru mediul de afaceri, protecția mediului sau domeniul social, cât și organizații reprezentative pentru interesele de la nivel local. Pe lângă membri CCMAP, la reuniuni participa o serie de invitați permanenți (reprezentanții CE și ai altor organisme relevante), precum și organizații care își exprimă interesul față de implementarea FESO și au solicitat în mod expres participarea la reuniunile acestui comitet.

În perioada 2017-2018, au fost organizate 2 reuniuni ale CCMAP (19 octombrie 2017 și 15 noiembrie 2018). În cadrul acestora, au fost supuse dezbaterii parteneriale următoarele teme/ documente: stadiul implementării AP; planul de Evaluare a AP; Politica de coeziune post 2020; Brexit; prezentarea priorităților României pe perioada asigurării Președinției Consiliului UE; poziția României pe marginea pachetului legislativ pentru Politica de coeziune post 2020; pregătirea documentelor de programare 2021-2027.

În vederea asigurării transparenței activității structurilor parteneriale, pe site-ul oficial al MFE se află

publicate atât documente care țin de modalitatea de organizare a structurilor (componența CCMAP, ROF), precum și toate documentele prezentate/ dezbătute în cadrul reuniunilor CCMAP.

Pentru a asigura comunicarea cu membrii CCMAP, precum și cu alți parteneri interesați este utilizată adresa de e-mail secretariat.ciap@fonduri-ue.ro.

În ceea ce privește structurile partenoriale aflate în coordonarea CCMAP, în funcție de necesitățile identificate pentru anumite domenii, activitatea acestora a fost intensificată considerabil.

Implementarea intervențiilor care presupun o abordare multi-fond a reprezentat un proces complex, fiind necesară organizarea a numeroase reuniuni de lucru pentru a asigura colaborarea interinstituțională, precum și complementaritatea și corelarea activităților. Dat fiind caracterul inovativ și mai ales complex al utilizării instrumentului **DLRC**, au fost necesare reuniuni tehnice între instituțiile membre CCS în vederea agreării documentelor care au stat la baza elaborării, selecției și implementării SDL, dar și dezbateri publice în vederea diseminării documentelor, dar și pentru clarificarea aspectelor care țin de etapele de implementare a DLRC. Acestea au fost realizate cu participarea instituțiilor CCS și GAL.

Ca urmare a caracteristicilor deosebite pe care grupul țintă reprezentat de tinerii NEETs le are, au fost organizate o serie de consultări partenoriale în vederea identificării celor mai bune soluții pentru optimizarea apelurilor de proiecte dedicate intervențiilor NEETs. Partenerii sociali au fost implicați atât în procesul de concepere a apelurilor aferente API - POCU, cât și în contexte generale de implementare a programului, aducând plus valoare prin contribuții venite din abordarea directă a grupurilor țintă.

Implementarea **ITI** se face prin intermediul mai multor Programe Operaționale, fiind o abordare multi-fond din FSE, FEDR, FC, FEPAM, FEADR. Numeroase întruniri dintre reprezentanții tuturor AM-urilor implicate, parteneri relevanți din zona ITI și cei ai Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării au fost necesare în vederea coordonării intervențiilor prevăzute a fi implementate în Delta Dunării.

Dezinstituționalizarea atât a copiilor cât și a persoanelor cu dizabilități este un proces care presupune un efort instituțional comun atât pentru corelarea activităților cât și pentru identificarea soluțiilor optime pentru asigurarea tranziției de la instituțiile de tip rezidențial la serviciile oferite la nivelul comunității. În acest context, au fost organizate reuniuni de lucru cu participarea reprezentanților AM POR, AM POCU, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție care au avut ca scop stabilirea unui calendar comun privind lansarea apelurilor de proiecte de către cele 2 AM-uri, a stabilirii criteriilor de priorizare a proiectelor și a altor elemente necesare eficientizării procesului.

Înființarea **centrelor comunitare integrate** a necesitat, de asemenea, colaborarea instituțională dintre Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Sănătății, AM POR și AM POCU, având în vedere că în cadrul acestor centre vor fi furnizate servicii aflate în responsabilitatea mai multor instituții.

Partenerii sociali au un rol deosebit de important și la nivelul Programelor Operaționale prin Comitetele de Monitorizare constituite. CM funcționează pe baza unui Regulament de Organizare și Funcționare, prin care sunt reglementate atribuțiile în conformitate cu prevederile regulamentelor europene și practicilor comunitare. În funcție de specificul fiecărui PO, membri CM pot fi implicați în activități precum: examinarea progresului în implementarea PO, îndeplinirea obiectivelor de program (inclusiv date financiare, indicatori, modificările valorice cu privire la indicatori); dezbaterile problemelor care afectează implementarea operațiunilor, identificarea potențialelor soluții pentru rezolvarea sincopelor de implementare; analizarea progreselor înregistrate în implementarea planului de evaluare; implementarea unor planuri de acțiune comune etc. Odată cu publicarea propunerii de pachet legislativ UE pentru perioada de programare 2021-2027 în luna mai 2018, MFE în calitate de coordonator al

cadrelui partenerial, dar și al procesului de programare, a început consultările privind elaborarea planurilor de masuri pentru îndeplinirea **condițiilor prealabile și a organizat** cadrul partenerial (Grupuri de lucru) pentru dezbaterile intervențiilor din cadrul celor 5 Obiective de Politică 2021-2027. Cadrul partenerial pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027 se bazează pe componența structurilor constituite pentru 2014-2020, inclusiv a Comitetelor de Monitorizare a PO.

(c) Alte elemente, dacă este cazul

În vederea consolidării structurilor parteneriale, MFE prin Direcția Analiză și Programare – Direcția Generală Programare și Coordonare Sistem implementează un proiect (depus în decembrie 2018), finanțat prin POAT, care are ca obiectiv dezvoltarea și implementarea unui cadru partenerial stabil și organizat la nivelul procesului de coordonare și gestionare a fondurilor europene privind coeziunea și consolidarea culturii parteneriale în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene.

Proiectul vizează următoarele activități

- Elaborarea unui Cod Național de Conduită privind parteneriatul
- Sprijin logistic pentru organizarea reuniunilor/evenimentelor aferente structurilor parteneriale
- Editarea unei broșuri anuale privind activitatea partenerială
- Consolidarea capacității partenerilor, prin:
 - Analiza de nevoi de formare și organizarea de cursuri de formare
 - Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe a membrilor structurilor parteneriale prin participarea la cursuri de formare, precum și asigurarea deplasării / participării la conferințe/workshop-uri

Prin activitățile propuse în cadrul acestui proiect se urmărește creșterea capacității de organizare și funcționare a structurilor parteneriale, întărirea expertizei, întărirea capacității partenerilor de a contribui în mod substanțial la procesul de programare/implementare prin propuneri argumentate și concrete.

Rezultatele proiectului vor fi relevate și valorificate efectiv în pregătirea și implementarea perioadei de programare 2021-2027.

9. UN REZUMAT AL ACȚIUNILOR ÎNTEPRINSE ÎN LEGATURA CU APLICAREA PRINCIPIILOR ORIZONTALE ȘI CU OBIECTIVELE DE POLITICĂ PENTRU IMPLEMENTAREA FONDURILOR ESI [ARTICOLUL 52 ALINEATUL (2) LITERA (I) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

(a) Un rezumat al acțiunilor întreprinse în ceea ce privește aplicarea principiilor orizontale pentru a asigura promovarea și monitorizarea acestor principii în diversele tipuri de programe, cu referire la conținutul acordului de parteneriat:

- (1) egalitatea de șanse între femei și bărbați, nediscriminare, accesibilitatea pentru persoanele cu handicap;
- (2) dezvoltarea durabilă (protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, biodiversitatea și prevenirea riscurilor).

(b) Un rezumat al măsurilor implementate pentru a asigura integrarea obiectivelor de politică orizontală, cu referire la conținutul acordului de parteneriat.

(c) Alte elemente, dacă este cazul.

(a) Un rezumat al acțiunilor întreprinse în ceea ce privește aplicarea principiilor orizontale pentru a asigura promovarea și monitorizarea acestor principii în diversele tipuri de programe, cu referire la conținutul acordului de parteneriat:

Conform prevederilor conținute în articolele 5, 6 și 7 din Regulamentul UE nr. 1303/2013, România s-a asigurat că, în documentele de programare, sprijinul din partea FESI este consecvent cu politicile relevante și cu principiile orizontale. Astfel, ținând cont de impactul pozitiv pe care intervențiile finanțate îl pot avea asupra egalității de șanse și de tratament, precum și de potențialul de a contribui la dezvoltarea durabilă, în AP și în programele operaționale au fost stabilite acțiunile pentru aplicarea principiilor orizontale.

Totodată, având în vedere prevederile privind principiile orizontale din Regulamentul 1303/2013, caracterul adecvat al măsurilor planificate pentru promovarea egalității de șanse între bărbați și femei, prevenirea discriminării și promovarea dezvoltării durabile este unul dintre elementele care au fost analizate de evaluarea ex-ante a programelor.

(1) egalitatea de șanse între femei și bărbați, nediscriminare, accesibilitatea pentru persoanele cu handicap;

În vederea asigurării egalității de șanse și de tratament, pornind din faza de programare, organismele naționale responsabile și organizațiile care au ca obiectiv promovarea egalității de șanse au fost implicate în consultările publice care au vizat elaborarea programelor operaționale. De asemenea, pentru a se asigura respectarea principiilor orizontale la nivelul implementării programelor operaționale, organismele naționale sunt membri cu statut de observator în Comitetele de Monitorizare.

În vederea asigurării unei înțelegeri comune privind promovarea egalității între bărbați și femei, nediscriminarea și accesibilitatea la nivelul programelor operaționale, a fost elaborat ”Ghidul privind integrarea temelor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020 partea a I – a Egalitatea de șanse și de tratament, ghid general aplicabil tuturor programelor operaționale” (<http://www.fonduri-ue.ro/orientari-beneficiari>).

Pentru a se asigura că principiile sunt aplicare la nivelul fiecărui proiect, Ghidul prevede elaborarea unei secțiuni dedicate în cadrul tuturor ghidurilor solicitantului. Astfel, proiectele trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării într-o secțiune aferentă în cererea de finanțare,. De asemenea, ghidul prevede acțiuni care vizează monitorizarea în

implementare a modului în care angajamentele asumate prin cererea de finanțare au fost respectate.

În POIM, spre exemplu, se monitorizează respectarea prevederilor în cadrul verificărilor administrative a Cererilor de Rambursare, luând în considerare datele/informațiile transmise de beneficiari în raportul de progres lunar..

De asemenea, de menționat este faptul că programele care abordează ocuparea, educația, formarea, sprijinul pentru întreprinderi, sănătatea, integrarea socială cuprind acțiuni specifice ce vizează egalitatea de șanse între bărbați și femei, nediscriminarea și accesibilitatea. Spre exemplu, POCU a introdus în apelurile de proiecte tema secundară privind nediscriminarea, asigurând procente minimale pentru bugetarea acestora și acordă un punctaj pentru proiectele care includ măsuri ce promovează egalitatea de șanse și nediscriminarea. Astfel, o parte dintre obiectivele specifice și activitățile proiectelor au fost concepute/formulate astfel încât propun măsuri concrete/instrumente care să contribuie la eliminarea inegalităților și promovează egalitatea de șanse și tratament, determinând o îmbunătățire a unor situații defavorabile în care se află diverse categorii de persoane. Prin acțiunile întreprinse, s-a asigurat că se abordează în mod adecvat nevoile grupurilor defavorizate, pentru a le permite să se integreze mai bine pe piața forței de muncă și a le facilita, astfel, participarea deplină la viața socială.

În ceea ce privește POR, respectarea legislației în domeniul egalității de șanse reprezintă, de asemenea, un criteriu de eligibilitate al proiectelor, menționat în Ghidurile solicitantului. Totodată, în Cererea de finanțare, în cadrul unui capitol separat, beneficiarii trebuie să facă referire la modul în care principiul egalității de a fost luat în considerare în procesul de elaborare și implementare a proiectului, mai concret în activitățile proiectului, în managementul proiectului, sau la identificarea grupurilor țintă/beneficiari, cu menționarea componentelor specifice care arată acest lucru. De asemenea și prin Contractul de finanțare, beneficiarul este obligat să respecte prevederile cuprinse în cererea de finanțare referitoare la asigurarea conformității cu politicile UE și naționale privind egalitatea de șanse.

În ceea ce privește evaluarea proiectelor POR din punct de vedere al respectării principiului egalității de șanse, Grilele de evaluare tehnică și financiară prevăd un sistem de punctare diferențiat al proiectelor, în funcție de gradul de promovare și respectare de către beneficiari a principiului egalității de șanse.

Concomitent, menționăm că, în cadrul MFE, funcționează Unitatea pentru Politici Europene și de Coeziune Socială (Punct de Contact pentru Implementarea Convenției privind Persoanele cu Dizabilități). Obiectivul principal al acestui Compartiment îl constituie promovarea, protejarea și asigurarea exercitării depline și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități și promovarea respectului pentru demnitatea lor intrinsecă. Compartimentul este, printre altele, responsabil de verificarea transpunerii prevederilor Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități în programele subsecvente AP.

(2) dezvoltarea durabilă (protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, biodiversitatea și prevenirea riscurilor).

Prin documentele de programare, Romania a asigurat integrarea dezvoltării durabile în implementarea FESI, cu respectarea principiului dezvoltării durabile și cu principiul „poluatorul plătește” astfel cum este prevăzut în TFUE.

Astfel, angajamentul de a conserva și proteja mediul înconjurător împotriva efectelor potențial nocive ale intervențiilor și de a asigura rezultate prin beneficii nete sociale, de mediu, precum și angajamentul privind clima a fost integrat în AP prin enunțarea priorităților de investiții din cadrul obiectivelor tematice 4, 5, 6 și 7 și prin activități integrate, dedicate protecției mediului, eficienței energetice, atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, biodiversității, rezistenței la dezastre, gestionării

apei, prevenirii și gestionării riscurilor în alte obiective tematice.

Programele operaționale au fost subiectul unui proces de Evaluare Strategică de Mediu (ESM), în conformitate Directiva UE 2001/42, acest proces contribuind la respectarea principiului dezvoltării durabile. În rapoartele ESM pentru PO sunt identificate efectele preponderent pozitive și neutre asupra mediului ca urmare a implementării acestora și sunt precizate o serie de măsuri care să prevină, reducă sau să le contracareze efectele negative asupra mediului care pot apărea ca urmare a unor investiții specifice.

Organismele naționale responsabile de promovarea dezvoltării durabile și a organizațiilor ce reprezintă interesele grupurilor ce au ca obiectiv dezvoltarea durabilă au fost implicate prin consultările publice cu ocazia participării la elaborarea programelor operaționale și au statut de observatori în Comitetele de Monitorizare.

Pentru facilitarea aplicării principiului dezvoltării durabile în utilizarea FESI și pentru a încuraja acțiunile de evitare/reducere a efectelor dăunătoare asupra mediului cu beneficii nete pe plan social și economic a fost elaborat și publicat ”*Ghidul privind integrarea temelor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020 partea a II – a Dezvoltarea durabilă*” (<http://www.fonduri-ue.ro/orientari-beneficiari>).

Astfel, integrarea dezvoltării durabile în cadrul programelor operaționale se realizează prin elaborarea unei secțiuni dedicate în cadrul tuturor ghidurilor solicitantului în care este prezentat modul de abordare al principiului menționat. Pentru fiecare ghid, această secțiune este particularizată prin furnizarea unor exemple ce pot fi luate în considerare la nivel de proiect.

Pentru implementarea principiului la nivel de proiect, există o secțiune dedicată în cererea de finanțare, care trebuie completată de beneficiari cu informații privind modul de respectare a principiului dezvoltării durabile.

Spre exemplu, toate ghidurile aferente POIM solicită completarea cererii de finanțare în formatul solicitat în Regulamentul nr. 207/2015. Aceasta presupune că toate proiectele includ următoarele aspecte:

- descrierea modului în care proiectul contribuie la obiectivele politicii de mediu și le ia în considerare, inclusiv în ceea ce privește schimbările climatice;
- descrierea principiului poluatorul plătește;
- analiza impactului asupra siturilor Natura 2000 (acolo unde există);
- introducerea unor soluții economice (spre exemplu soluții bazate pe consum redus de apă în cadrul OS 3.2, AP 3 POIM);

Respectarea cerințelor în materie de dezvoltare durabilă pentru implementarea proiectelor finanțate prin POIM se monitorizează în cadrul verificărilor administrative a Cererilor de Rambursare, luând în considerare datele/informațiile transmise de beneficiari în raportul de progres lunar.

De asemenea, la nivelul POR, în procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare depuse pentru finanțare se verifică și secțiunea privind dezvoltarea durabilă. În acest sens, în formularul cererii de finanțare, solicitantul de finanțare trebuie să descrie aspecte privind principiul poluatorul plătește, protecția biodiversității, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, reziliența la dezastre.

(b) Un rezumat al măsurilor implementate pentru a asigura integrarea obiectivelor de politică orizontală, cu referire la conținutul acordului de parteneriat.

În vederea aplicării principiilor orizontale menționate la articolele 7 și 8 din Regulamentul UE nr.

1303/2013, următoarele obiective orizontale de politici au fost luate în considerare pentru implementare fondurilor ESI: (1) abordarea schimbărilor demografice și (2) atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

În acest sens, strategia programelor operaționale a stabilit cerințe pentru integrarea acestor obiective, după caz.

Provocările rezultate din evoluția demografică, mai ales cele legate de reducerea populației active, de creșterea ponderii pensionarilor prin raportare la populația totală și de depopulare, au fost luate în considerare în programarea și implementarea FESI. România a abordat în programarea și implementarea FESI problemele demografice astfel încât să genereze creștere economică într-o societate în curs de îmbătrânire.

Diversele dimensiuni ale schimbărilor demografice includ diferitele domenii de politici (sănătate, educație, mediu, transport, planificare urbană și rurală etc.) și au necesitat intervenții adaptate la nevoile specifice ale regiunilor geografice sau ale grupurilor-țintă (NEET în regiunile cu o rată de șomaj în rândul tinerilor de peste 25%).

În acest sens, prin POR se finanțează investiții în infrastructura de învățământ și socială precum și în transporturi, care abordeze condițiile de trai ale populației, pe lângă reducerea izolării comunităților rurale și periferice. Investițiile în TIC (complementare POC-POCU) contribuie la accesibilitatea și conectivitatea populației, iar prin intervențiile PNDR se urmărește facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor de fermieri. Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea este una dintre provocările identificate în diversele domenii de politici, cum ar fi energia, agricultura, silvicultura sau transportul.

În ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și prevenirea riscurilor, acestea au fost integrate în pregătirea și punerea în aplicare a AP și în pregătirea și implementarea programelor operaționale.

Integrarea atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea se realizează prin finanțarea priorităților de investiții în cadrul obiectivului tematic dedicat, respectiv OT 5, însă acțiuni care vizează schimbările climatice sunt finanțate și în alte obiective tematice precum sprijinirea tranziției către economia cu emisii scăzute de carbon (OT 4), obiectivul tematic care vizează protecția mediului (OT 6) și promovarea transportului durabil (OT 7). Toate aceste obiective contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

Deși unele programe nu finanțează direct activități specifice OT 5 privind schimbările climatice, cum este cazul POR, prin axele prioritare ale acestor programe se finanțează activități care pot contribui la cuantificarea sprijinului programului pentru atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice. Astfel, în cazul POR, intervențiile care pot contribui la obiectivul de schimbări climatice vizează eficiența energetică în clădiri rezidențiale și clădiri publice, iluminat public, mobilitate urbană precum și cele destinate dezvoltării urbane durabile din cadrul axei prioritare 4, dezvoltarea durabilă a turismului.

Cheltuielile privind schimbările climatice sunt monitorizate prin SMIS 2014+.

PARTEA II

Informații și evaluări privind inițiativa "Locuri de muncă pentru tineri" [în sensul articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului]

10. IMPLEMENTAREA INIȚIATIVEI "LOCURI DE MUNCA PENTRU TINERI" (YEI) [ARTICOLUL 19 ALINEATUL (5) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1304/2013]

(a) O descriere generală a implementării YEI, inclusiv a modului în care YEI a contribuit la implementarea garanției pentru tineret, cu exemple concrete de intervenții sprijinite în cadrul YEI.

(b) Descrierea oricăror probleme întâmpinate în implementarea YEI și a măsurilor luate pentru remedierea acestor probleme.

(c) O evaluare a implementării YEI cu privire la obiectivele și țintele stabilite și la contribuția pentru implementarea garanției pentru tineret.

(a) O descriere generală a implementării YEI, inclusiv a modului în care YEI a contribuit la implementarea garanției pentru tineret, cu exemple concrete de intervenții sprijinite în cadrul YEI.

Implementarea YEI se face prin POCU - AP 1 și sunt prevăzute spre a fi finanțate acțiuni de identificare, înregistrare, informare și consiliere profesională a tinerilor NEETs. În vederea asigurării unei acoperiri naționale pentru reducerea fenomenului NEETs, la nivelul AP 2 au fost prevăzute intervenții similare destinate tinerilor NEETs din regiunile neeligibile în cadrul YEI.

În ceea ce privește eligibilitatea regiunilor, ca urmare a schimbărilor socio-economice de la nivel regional, a fost necesară o reconfigurare a AP1 și, în consecință, a AP2, în ceea ce privește regiunile eligibile. Astfel, regiunea Centru nu a mai îndeplinit criteriile de eligibilitate conform YEI, iar regiunea Sud-Vest Oltenia a devenit eligibilă beneficiind de intervenții pe AP1.

Ca urmare a suplimentării fondurilor destinate ILMT, AP1 a beneficiat de o finanțare de **328,9 mil. euro** (dintre care 302,2 mil. euro UE). Deși a fost lansată aproximativ 79% din alocarea disponibilă (UE+BS), valorile contractate sunt sub 2% din totalul alocării, iar plățile reprezintă 18% din valoarea contractată. Au fost lansate 4 apeluri de proiecte cu o valoare totală de aproximativ 253 mil. euro. Din totalul de 13 proiecte depuse, au fost **contractate numai 7 proiecte** în valoare de **4,28 milioane euro**.

În ceea ce privește AP2, aceasta beneficiază de o alocare de aprox. 374 mil. euro (UE+BS), iar în ceea ce privește valoarea lansată aceasta a depășit cu 23% alocarea disponibilă (UE+BS). Cu toate acestea, valorile contractate rămân la un nivel scăzut, sub 29% din totalul alocării.

În perioada 2017-2018, au fost lansate 11 apeluri de proiecte cu o valoare de aproximativ 532,5 mil. euro, fiind contractate numai **8 proiecte** cu o valoare de aproximativ **140 mil. euro**.

Având în vedere complementaritatea intervențiilor AP1 și AP2, precum și similaritatea intervențiilor dedicate NEETs din POCU și cu cele din Garanția pentru Tineret, ILMT ar trebui să contribuie în mod semnificativ la obținerea rezultatelor aferente Garanției pentru Tineret. Cu toate acestea, ca urmare a implementării deficitare a AP 1, contribuția s-a rezumat doar la intervențiile vizate prin cele 7 proiecte contractate: stimularea ocupării pe cont propriu și a antreprenoriatului pentru tineri, consilierea și orientarea profesională, evaluarea și recunoașterea competențelor profesionale obținute în sistem nonformal și informal, formarea profesională, acordarea prime de activare.

Este de menționat că la nivelul celor 7 proiecte implementate au fost vizați, în total, 2315 tineri NEETs.

Mai mult decât atât, implementarea AP1 a depins și de dezvoltarea în cadrul AP2 a unei baze de date care să permită înregistrarea și profilarea tinerilor NEETs de la nivelul tuturor regiunilor. Pentru a putea beneficia de intervenții, înregistrarea și profilarea sunt activități obligatorii, demararea cu întârziere a acestui proiect a avut impact negativ asupra implementării tuturor intervențiilor destinate NEETs. Dezvoltarea acestei baze de date s-a făcut prin proiectul INTESPO, proiect contractat în septembrie 2017, cu o valoare de 47 mil. euro.

Dat fiind faptul că proiectul INTESPO a furnizat primele rezultate abia la mijlocul anului 2018, se așteaptă o intensificare a implementării de proiecte dedicate NEETs în perioada următoare.

(b) Descrierea oricăror probleme întâmpinate în implementarea YEI și a măsurilor luate pentru remedierea acestor probleme

Deși găsirea unor soluții optime pentru rezolvarea problemei tinerilor NEETs reprezintă o preocupare pentru autoritățile responsabile cu implementarea măsurilor destinate acestora, punerea în practică a acestora s-a dovedit a fi deficitară.

Principalele obstacolele întâmpinate sunt:

- lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte;
- modificarea logicii de intervenție a programului în 2016 prin introducerea schemelor naționale dar și de supraestimarea capacității de absorbție a acestora (instituțional de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și ca și cerere, mai precis a numărului de beneficiari ai schemelor de ucenicie și de mobilitate);
- migrația, în special cea temporară. Acest fenomen a condus la identificarea cu dificultate a tinerilor NEETs și, prin urmare, a înregistrării acestora pentru ca ulterior să poată beneficia de intervenții. În acest context, potențialii beneficiari au întâmpinat obstacole majore atât în identificarea grupului țintă cât și în menținerea acestora în intervenție până la finalizarea acesteia;
- comunicarea insuficientă cu actorii relevanți, inclusiv cu potențialii beneficiari, în vederea elaborării planurilor de lansare a cererilor de proiecte și a ghidurilor solicitanților;
- Din perspectiva strategiei de implementare a Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri, lipsa unei continuități directe a exercițiului de pilotare a Garanției de Tineret a contribuit, în ansamblu, la implementarea limitată a Axei Prioritare 1;
- interes scăzut al potențialilor beneficiari ca urmare a țintele ridicate stabilite pentru indicatorii de ocupare la 6 luni a participanților, în contextul unei durate foarte scurte a proiectelor, a unui grup țintă caracterizat de anumite particularități precum motivația redusă în vederea găsirii unui loc de muncă, dar și a unui quantum scăzut al cheltuielilor.

Pentru a putea veni în ajutorul potențialilor beneficiari, au fost luate o serie de măsuri menite să eficientizeze dezvoltarea și implementarea proiectelor destinate NEETs, precum:

- dezvoltarea unor Ghiduri specifice și șabloane clare pentru a facilita completarea cererii de finanțare;
- descentralizarea atribuțiilor către Organismele Intermediare Regionale pentru susținerea beneficiarilor în procesul de implementare;
- utilizarea opțiunilor simplificate (costuri unitare, rată forfetară pentru cheltuielile indirecte).

(c) O evaluare a implementării YEI cu privire la obiectivele și țintele stabilite și la contribuția pentru implementarea garanției pentru tineret

În anul 2019 a fost realizat un Raport de evaluare cu privire la implementarea AP1 „Inițiativa Locuri de Muncă pentru Tineri” de către Direcția Generală Programare și Coordonare Sistem din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, prin luarea în considerare a celor 4 regiuni eligibile ILMT începând cu 2014, respectiv: regiunea Centru (până în 2015), regiunea Sud-Est, regiunea Sud Muntenia și regiunea Sud-Vest Oltenia (din 2017).

Evaluarea confirmă că logica de intervenție a Programului Operațional Capital Uman este în continuare adecvată din perspectiva concentrării asupra tinerilor NEETs din mediul rural, care au probleme specifice de acces, la educație și piața muncii. Cu toate acestea, evoluția ratei tinerilor NEETs la nivel național și regional a fost una de trend descendent de-a lungul perioadei 2014 -2018. Această îmbunătățire a situației nu este atât de semnificativă încât intervenția Axei Prioritare 1 să nu mai fie justificată, dar valorile de bază pe care aceasta a fost fundamentată sunt modificate cu aproximativ 25%.

În acest context de relevanță, teoretic, contribuția Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri la Garanția pentru Tineret este foarte ridicată (13 din cele 15 reforme și inițiative cheie destinate integrării pe piața muncii se realizează inclusiv cu contribuția Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri). În practică, însă, această contribuție este mult limitată comparativ cu cea planificată. Constatarea trebuie pusă în contextul în care implementarea limitată este o situație generalizată la nivelul Planului de Implementare a Garanției pentru Tineret 2017-2020.

Implementarea cu întârziere a Axei Prioritare 1 a contribuit la întârzieri și în implementarea Garanției pentru Tineret și a împiedicat și formularea unui răspuns rapid la urgența problemei privind tinerii NEETs. Implementarea întârziată și limitată a Axei Prioritare 1 a fost cauzată în principal de lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte, modificării logicii de intervenție a programului în 2016 prin introducerea schemelor naționale, dar și de supraestimarea capacității de absorbție a acestora (instituțional de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și ca și cerere, mai precis a numărului de beneficiari ai schemelor de ucenicie și de mobilitate). Comunicarea cu actorii relevanți, inclusiv potențialii beneficiari, în vederea elaborării planurilor de lansare a cererilor de proiecte și a ghidurilor solicitanților a fost insuficientă și deci nu a putut contribui la pregătirea și implementarea adecvate. Din perspectiva strategiei de implementare a Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri, lipsa unei continuități directe a exercițiului de pilotare a Garanției de Tineret a contribuit, în ansamblu, la implementarea limitată a Axei Prioritare 1.

PARTEA III

Informațiile și evaluările care trebuie să fie oferite pentru politica de coeziune în cazul în care se recurge la opțiunea prevăzută la articolul 111 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 de a include anumite elemente din rapoartele anuale de implementare în raportul privind progresele înregistrate — care trebuie să fie prezentate în 2017 și 2019

11. INFORMAȚII ȘI EVALUARI SUPLIMENTARE CARE POT FI ADAUGATE ÎN FUNCȚIE DE CONȚINUTUL ȘI DE OBIECTIVELE PROGRAMULUI OPERAȚIONAL [ARTICOLUL 111 ALINEATUL (4) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013, INCLUSE, DACA ESTE NECESAR, PENTRU A COMPLETA ALTE SECȚIUNI DIN RAPORTUL PRIVIND PROGRESELE ÎNREGISTRATE]

11.1 Progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea abordării integrate a dezvoltării teritoriale, inclusiv a dezvoltării regiunilor care se confruntă cu dificultăți demografice și cu handicapuri naturale sau permanente, a investițiilor teritoriale integrate, a dezvoltării urbane durabile și a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității în cadrul programului operațional.

--

11.2 Progresele realizate în ceea ce privește implementarea acțiunilor menite să consolideze capacitatea autorităților statelor membre și a beneficiarilor de a administra și a utiliza fondurile.

--

11.3 Progresele înregistrate în implementarea unor eventuale acțiuni transnaționale și interregionale.

--

11.4 Progresele realizate în implementarea unor măsuri care să răspundă nevoilor specifice din zonele geografice cele mai afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă expuse cel mai mult riscului de discriminare sau excludere socială, în special în ceea ce privește comunitățile marginalizate, persoanele cu handicap, șomerii de lungă durată și tinerii care nu au un loc de muncă, inclusiv, dacă este cazul, resursele financiare utilizate.

--

PARTEA IV

Informații și evaluări privind implementarea YEI în cazul în care se utilizează opțiunea prevăzută la articolul 111 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 — care trebuie să fie prezentate în 2019

12. IMPLEMENTAREA YEI [ARTICOLUL 19 ALINEATUL (4) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1304/2013]

(a) O descriere a principalelor constatări ale evaluării menționate la articolul 19 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 care evaluează eficacitatea, eficiența și impactul sprijinului comun oferit din FSE și al alocării specifice pentru YEI, inclusiv pentru implementarea Garanției pentru tineret.

(b) Descrierea și evaluarea calității ofertelor de muncă primite de participanții la YEI, inclusiv tinerii defavorizați, cei care provin din comunități marginalizate și cei care părăsesc sistemul educațional fără a fi obținut o calificare.

(c) Descrierea și evaluarea progreselor participanților la YEI în ceea ce privește continuarea studiilor, găsirea unor locuri de muncă durabile și decente sau orientarea către ucenicie sau stagii de calitate.

În anul 2019 a fost realizat un Raport de evaluare cu privire la implementarea AP1 „Inițiativa Locuri de Muncă pentru Tineri”, relevând următoarele:

- *În legătură cu Strategia de implementare Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman*

Evoluția ratei tinerilor NEETs la nivel național și regional a fost una de trend descendent de-a lungul perioadei 2014 -2018. La nivel național, descreșterea deși ușoară, este constantă. Scăderea numărului tinerilor NEETs se datorează ratei de activitate a coortei 15-24 de ani și de asemenea, ratei de ocupare care înregistrează o evoluție oscilantă, dar pe un trend ușor ascendent, dar și migrației în special temporare, care face dificilă și identificarea tinerilor NEETs în vederea înregistrării. Toate acestea se coroborează cu o scădere generală a numărului și proporției populației tinere, 15-24 de ani, la nivel național.

Din punct de vedere al distribuției teritoriale se remarcă, la nivelul anului 2018, ca poli de concentrare regiunile Sud-Muntenia, Centru și Sud-Est. La celălalt pol se află regiunea București Ilfov care găzduiește doar aproximativ 4,14% dintre tinerii NEETs, regiunea Nord-Vest care găzduiește 6,92% și regiunea Vest care localizează 7,47% dintre aceștia.

Se observă că zona centrală a țării și o serie de județe din zona de sud prezintă rate mari ale tinerilor NEETs raportați la toată populația tânără. La polul opus se află județele din zona nord-vestică. În cele 4 regiuni acoperite de Axei Prioritare 1 există o concentrare a tinerilor NEETs în județele Covasna, Harghita, Mureș, Galați, Giurgiu, Dolj și Olt.

Scăderea numărului tinerilor NEETs nu este atât de accelerată astfel încât intervenția Axei Prioritare 1 să nu mai fie justificată, dar valorile de bază pe care aceasta a fost fundamentată sunt modificate cu aproximativ 25%.

Evaluarea confirmă că logica de intervenție a Programului Operațional Capital Uman este în continuare adecvată din perspectiva concentrării asupra tinerilor NEETs din mediul rural, care au probleme specifice de acces, la educație și piața muncii. Nu s-au identificat grupuri țintă care să nu fie avute în vedere, mai ales ținând cont de strategia de profilare a tinerilor NEETs în 4 categorii, în funcție de

ocupabilitate.

Deși unele sub-grupuri cu nevoi specifice (tinere NEETs) nu sunt explicit menționate de logica de intervenție, paleta de activități eligibile, de asemenea adecvată, permite organizarea de intervenții adaptate și integrate pentru acestea (precum servicii de acompaniere).

Implementarea cu întârziere a Axei Prioritare 1 a contribuit la întârzieri și în implementarea Garanției pentru Tineret și a împiedicat și formularea unui răspuns rapid la urgența problemei privind tinerii NEETs. Implementarea întârziată și limitată a Axei Prioritare 1 a fost cauzată în principal de lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte, modificării logicii de intervenție a programului în 2016 prin introducerea schemelor naționale dar și de supraestimarea capacității de absorbție a acestora (instituțional de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și ca și cerere, mai precis a numărului de beneficiari ai schemelor de ucenicie și de mobilitate). Comunicarea cu actorii relevanți, inclusiv potențialii beneficiari, în vederea elaborării planurilor de lansare a cererilor de proiecte și a ghidurilor solicitanților a fost insuficientă și deci nu a putut contribui la pregătirea și implementarea adecvate. Din perspectiva strategiei de implementare a Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri, lipsa unei continuități directe a exercițiului de pilotare a Garanției de Tineret a contribuit, în ansamblu, la implementarea limitată a Axei Prioritare 1.

La nivel operațional, interesul scăzut al potențialilor beneficiari a fost determinat de ținta ridicată de ocupare la 6 luni a participanților, în contextul unei durate foarte scurte a proiectelor, a unui grup țintă dificil de contactat, menținut și tratat în proiect și a unui quantum scăzut al cheltuielilor (așa cum au fost fixate prin ghidurile solicitantului).

În condițiile în care și implementarea proiectului INTESPO (din Axa Prioritară 2 a Programului Operațional Capital Uman, pentru înregistrarea tinerilor NEETs la serviciul public de ocupare) a debutat cu întârziere față de calendarul propus, activitatea de identificare a grupului țintă a fost foarte importantă pentru beneficiarii AP1. Mai mult decât atât, chiar și după finalizarea INTESPO, activitatea de menținere a grupului țintă, ținând cont de specificul acestuia, rămâne deosebit de importantă pentru a asigura eficacitatea proiectelor.

- *Sistemul de implementare Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman*

În general sistemul de implementare a Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman este adecvat. Nu modul de organizare sau funcționare a acestuia sunt principalele cauze ale atractivității scăzute a Inițiativei Locurilor de Muncă pentru Tineri, ci mai degrabă deficiențele apărute în comunicare, perioada scurtă de implementare a proiectelor și lipsa de coordonare/sinergie cu alte inițiative au dus la acumularea de întârzieri.

Printre punctele tari ale sistemului de implementare a Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman amintim:

- Dezvoltarea de Ghiduri specifice și șabloane clare în mare măsură și ușor de utilizat (beneficiarii nu au întâmpinat probleme majore în completarea cererii de finanțare și a rapoartelor tehnice).
- Descentralizarea atribuțiilor către Organismele Intermediare Regionale eficientizează sistemul de implementare; acesta reușește într-o foarte mare măsură să susțină beneficiarii în procesul de implementare, în toate privințele.
- Sistemul informatic MySMIS eficientizează, într-o anumită măsură, întreg procesul, de la depunerea cererilor de finanțare până la plăți, inclusiv achiziții publice.
- Aplicarea unor opțiuni de simplificare (costuri unitare, rată forfetară pentru cheltuielile indirecte) pentru simplificarea procesului de implementare.

Printre punctele slabe ale sistemului de implementare a Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman amintim:

- Consolidarea înțelegerii și capacității de a colecta date și a raporta indicatori necesită timp și un efort de comunicare și verificare sporit.
- Păstrarea atribuțiilor finale în autorizarea cererilor de plată/rambursare și efectuarea plăților determină întârzieri în acest proces.
- Aplicația MySMIS este dezvoltată cu întârziere, ceea ce a dus și la întârzierea lansării apelurilor și a procesului de contractare.
- Gestionarea proiectelor în continuare necesită numeroase resurse, în special pentru raportarea adecvată asupra grupului țintă în conformitate cu prevederile Programului Operațional Capital Uman, dar și pentru circuitul financiar.
- Pentru proiectele aflate în implementare, contractul s-a redus de la 10 luni la 8 luni de implementare.

Acțiunile implementate au făcut parte din pachete de sprijin dedicate, în măsura posibilă în cadrul de timp la dispoziție, dar nu au fost implementate acțiuni inovative/abordări noi, deși acestea sunt necesare având în vedere particularitățile grupului țintă. Implementarea de abordări noi/inovative nu a fost stimulată de cadrul rigid prezentat de ghidul solicitantului, inclusiv punctajul scăzut acordat inovării sociale.

- *Eficacitate*

La nivel de proiecte, rata de îndeplinire a indicatorului 4S1 Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16-24 de ani care beneficiază de sprijin din care roma/din zona rurală, stabilită de proiecte la început, a fost depășită. De asemenea, proiectele au ținut cu precădere tinere NEETs, procentul de fete/femei din grupul țintă fiind de 63%. Activitățile implementate în cadrul proiectelor au dus la creșterea ocupării tinerilor NEETs - procentul de tineri angajați raportat la numărul de tineri care au beneficiat de orice tip de serviciu în cadrul proiectelor era, la finalul proiectelor analizate, de aproximativ 25%.

Aproximativ jumătate din cei 6 beneficiari consideră că ținta de 50% se va atinge în 6 luni, dar sustenabilitatea acestor rezultate nu este certă.

Deși proiectele implementate și analizate sunt în mare măsură eficiente (au fost atinse și depășite țintele indicatorilor), la nivel de program, având în vedere implementarea limitată a Axei Prioritare 1, intervențiile finalizate contribuie într-o foarte mică măsură la o integrare durabilă a tinerilor pe piața muncii, respectiv la o scădere a numărului de tineri NEETs, deoarece cei 2041 de tineri șomeri care au participat la intervenția sprijinită de Inițiativa Locurilor de Muncă pentru Tineri până la finalizarea sa reprezintă doar o mică parte din ținta finală, stabilită prin program, de 67.293 de tineri.

O problemă principală pentru eficacitatea proiectelor a fost durata scurtă a acestora. Astfel, măsurile de acompaniere, consiliere și o parte dintre activitățile de mediere individuală nu au mai putut fi implementate aproape în niciun proiect, deci intervențiile pe termen scurt au o capacitate limitată de a rezolva pe termen lung, sustenabil, situația dificilă a unor tineri cu multiple vulnerabilități în situație de NEET.

Printre cele mai eficiente activități din cadrul proiectelor se numără certificarea, evaluarea de competențe, activitățile legate de educație pentru Roma, formarea, care a crescut rata lor de angajabilitate, evenimentele de conștientizare (pentru tineri și angajatori). Se observă că, de fapt, un mix de activități și servicii poate să fie necesar pentru a crește sustenabil accesul tinerilor NEETs la piața muncii. Proiectele au vizat și persoane din comunități marginalizate (ex. Buzescu, Tarlungeni, Tandarei, Merisani), dar din cauza duratei prea scurte a proiectelor, așa cum a fost menționat anterior,

nevoile specifice ale tinerilor NEETS nu au fost întotdeauna abordate într-o manieră personalizată și integrată.

Oferta de muncă a fost, în mare parte, de calitate, respectiv contracte pe perioadă nedeterminată și cu normă întreagă. Cu toate acestea, ofertele au fost identificate pe piața liberă, realizându-se o corelare slabă cu schemele/subvențiile naționale disponibile, care ar fi mai eficace dacă ar fi oferite angajatorului în cadrul proiectului (ne-competitiv).

Din analiza datelor colectate atât în cadrul interviurilor și focus grupurilor, cât și prin sondaj, motivele principale invocate de tineri, dar și de organizațiile beneficiare de proiecte, pentru limitele de eficacitate privind angajarea tinerilor din grupul țintă sunt:

- Accesul la locul de muncă reprezintă impedimentul principal (în lipsa infrastructurii și/sau a posibilităților de transport)
 - Salariul mic pentru o mare parte dintre tinerii care totuși găsesc un loc de muncă (salariul minim pe economie), considerat nemotivat de majoritatea acestora.
 - Reticența angajatorilor ce derivă din prejudecățile și discriminarea împotriva unora dintre tinerii NEETs reprezintă de asemenea un impediment în calea angajării tinerilor de etnie Roma și a celor din mediul rural.
-
- *Eficiența*

În cadrul Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman, succesul intervenției, evaluat în proporția beneficiarilor de intervenție care au fost angajați, a fost considerabil mai mare decât în proiectele pilot finanțate din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane implementate în perioada 2014-2015. Astfel, în cadrul Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Capital Uman 31,72% dintre tinerii NEETs care au beneficiat de cursuri de formare și 24,35% din totalul de beneficiari ai oricărui tip de serviciu erau angajați la finalul proiectului. Pe de altă parte, în cadrul proiectelor pilot finanțate din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 doar 12,11% dintre beneficiarii programelor de formare și 10,03% din numărul total de beneficiari ai intervenției au fost angajați până la finalizarea proiectelor.

În ceea ce privește costul unitar pentru rezultatul activităților de formare, referitor la tinerii care au obținut o calificare și incluzând toate costurile relevante directe, directe orizontale și indirecte, acesta este în medie de 4.401,09 lei/persoană certificată. În comparație cu proiectele pilot finanțate de POSDRU 2007-2013 pentru sprijinirea ocupării tinerilor NEETs, costurile pentru formarea profesională sunt comparabile sau, altfel spus, apropiate. Totuși, costurile acestea sunt mult mai mici decât costul mediu per participant pentru formare profesională realizată în ansamblul proiectelor finanțate din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

În ceea ce privește costul unitar pentru rezultatul activităților de evaluare și certificare a competențelor dobândite în afara programelor de formare, în contexte informale, acesta este în medie de 2.987,03 lei/persoană certificată. În medie, activitatea de medierea muncii are un cost unitar de 708,44 lei/beneficiar. Pe de altă parte, costul pentru angajarea unei persoane ca urmare a activităților de medierea muncii și a celorlalte activități din proiecte (a celorlalte servicii oferite grupului țintă) este în medie de 4.111,20 lei.

În funcție de proiect, costul pentru informarea, recrutarea și monitorizarea tinerilor NEETs în cadrul proiectului variază foarte mult. Astfel, strategia aleasă pentru această activitate, dar și grupul țintă, zona unde este proiectul implementat pot genera această variație foarte mare. Trebuie însă subliniat că nicio

altă activitate nu poate fi realizată fără recrutarea grupului țintă.

PARTEA V

Informațiile și evaluările care trebuie să fie oferite pentru politica de coeziune în cazul în care se recurge la opțiunea prevăzută la articolul 111 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 (incluse, dacă este cazul, pentru a completa celelalte secțiuni ale raportului privind progresele înregistrate) — care trebuie să fie prezentate în 2019

13. CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI LA REALIZAREA STRATEGIEI UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTA, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII [ARTICOLUL 50 ALINEATUL (5) DIN REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013]

Informații privind contribuția programului la realizarea strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și evaluarea acesteia.

În anul 2019 a fost finalizată evaluarea **Programului Operațional Infrastructură Mare** în domeniul transporturilor, care a analizat efectele generate de implementarea programului.

Astfel, în sectorul rutier s-au realizat progrese privind mobilitatea, reducerea riscului de accidente și a poluării urbane, asigurarea conexității rețelelor TEN-T centrală și globală pe secțiuni ale rețelei TEN T datorită proiectelor finalizate, dar cu efecte reduse la nivelul întregii rețele. Cauzele principale sunt numărul redus de proiecte și ritmul lent al lucrărilor, în foarte multe situații înregistrându-se întârzieri. Proiectele rutiere contribuie la mobilitatea populației spre zone cu locuri de muncă mai numeroase și la intensificarea activității economice în proximitatea autostrăzilor. În consecință la crearea de noi locuri de muncă, prin creșterea atractivității zonei pentru investiții, datorită unei conectivități mai bune.

În sectorul feroviar, îmbunătățirea condițiilor de călătorie contribuie la creșterea atractivității transportului feroviar și la scăderea nivelului de poluare, însă impactul proiectelor este limitat de dimensiunea redusă a tronsoanelor reabilitate. Cu toate că a crescut mobilitatea pe rețeaua feroviară TEN T datorită proiectelor de infrastructură finanțate, efectele sunt resimțite la nivel limitat în rândul călătorilor. Deși infrastructura permite circulația cu viteze mari pe anumite tronsoane, materialul rulant învechit nu permite dezvoltarea vitezelor proiectate și reducerea vizibilă a timpului de călătorie.

Proiectele finanțate în sectorul naval contribuie în mod direct la creșterea volumul de mărfuri transportate pe căile navigabile interioare și la reducerea poluării. Efectele pozitive obținute deja prin proiectul similar implementat în cadrul POS T pentru alte 3 ecluze sunt așteptate și ca urmare a ”etapei a doua” implementate în cadrul POIM – domeniul transporturilor.

Investițiile în infrastructura de metrou (extindere linii, modernizare stații, modernizare material rulant) au asigurat o creștere constantă a numărului de pasageri transportați. Creșterea în continuare a numărului de pasageri și a ponderii călătoriilor cu metroul este direct legată de extinderea rețelei existente și de investiții de optimizarea/fluidizarea traficului în stațiile supraîncărcate. Principalele efecte intenționate ale intervențiilor finanțate 2 constau în creșterea ariei de deservire a metroului, creșterea numărului de pasageri transportați, reducerea duratelor de călătorie, creșterea siguranței traficului. Componenta de educare și încurajare/stimulare a populației pentru utilizarea mijloacelor de transport în comun, de schimbare a percepției cu privire la beneficiile utilizării transportului în comun are un rol important în schimbarea comportamentului de trafic al populației, cu efecte benefice asupra mediului. Principalele efecte neintenționate identificate sunt legate de creșterea numărului de construcții și activități economice noi în zonă, creșterea valorii imobiliare, atragerea de noi dezvoltări de amploare și conversia zonelor industriale, dezvoltarea pieței muncii, în zonele accesibile cu metroul.

Competiția între modurile de transport și existența alternativelor este benefică și atrage după sine creșterea calității și creștere economică. Cu toate acestea, concentrarea investițiilor în anumite zone (de exemplu, nord-vest) și nefinanțarea nici unui mod de transport în alte zone (nord-est) duce la o

accesibilitatea regională limitată din perspectiva infrastructurii de transport din zonele subfinanțate. Proiectul Aeroportul Craiova, care a condus la creșterea accesibilității în sudul țării, reflectă potențialul proiectelor de mici dimensiuni din domeniul aeroportuar de a impulsiona competitivitatea regională și creșterea ocupării forței de muncă, în lipsa unei alternative rutiere sau feroviare reale.

DOCUMENTE

Titlul documentului	Tipul documentului	Data documentului	Referința locală	Referința Comisiei	Fișiere	Data trimiterii	Trimis de
---------------------	--------------------	-------------------	------------------	--------------------	---------	-----------------	-----------

REZULTATELE CELEI MAI RECENTE VALIDĂRI

Severitate	Cod	Mesaj
Informații		Versiunea raportului privind progresele înregistrate a fost validată
Atenție	2.8	Totalul coloanei A "Sprijin utilizat pentru atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice din AP" din tabelul 1 (7.976.580.353,21) ar trebui să fie egal cu suma echivalentă din acordul de parteneriat din secțiunea 1.4.5 (8.070.528.401,54).